

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Analiza strategii regionalnych w obszarze oświaty

Raport z realizacji prac

Wersja 3

Adam Stachel

SPIS SKRÓTÓW

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej

JST – jednostka samorządu terytorialnego

Konsultant – autor niniejszego raportu

Strategia – jeśli nie zaznaczono inaczej to pod pojęciem „strategia” należy rozumieć strategię oświatową niezależnie od jej konkretnej nazwy: strategia rozwoju oświaty, wizja rozwoju oświaty, strategia rozwoju edukacji, wizja rozwoju edukacji, plan rozwoju oświaty lub podobnie.

RPO – Regionalny Program Operacyjny. Zwykle stosowany z dopiskiem charakteryzującym jakiego województwa dotyczy np. RPO WK-P – województwa kujawsko-pomorskiego

POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki

POIG – Program Operacyjny Kapitał Ludzki

ERDF – European Regional Development Fund stosowany zamiennie jako **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

MRR – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

SPIS TREŚCI

1.	Podsumowanie	5
2.	Podstawa opracowania	6
3.	Metodologia pracy	6
3.1.	Etap 1 - Zebranie dokumentacji.....	6
3.2.	Etap 1 – Badanie dokumentacji	8
3.3.	Etap 1 – Wnioski z przeprowadzonych badań	9
3.4.	Etap 2 - Wybór województw do badań terenowych	9
3.5.	Etap 2 - Przygotowanie do badań terenowych	10
3.6.	Etap 2 - Realizacja badań terenowych	10
3.7.	Etap 2 - Opracowanie raportu	11
4.	Wyniki z Etapu 1.....	12
4.1.	Powiązanie strategii wojewódzkich ze strategiami wyższego szczebla	12
4.2.	Porównanie celów w strategiach wojewódzkich	13
4.3.	Porównanie działań w strategiach operacyjnych do strategii wojewódzkich	19
4.4.	Placówki prowadzone przez województwa w strategiach regionalnych.....	21
4.5.	Komplementarność mierników w strategiach wojewódzkich i programach operacyjnych.....	22
4.6.	Zgodność Planów Strategicznych z POKL i POIG.....	27

5.	Raport - Etap ostateczny – część wynikowa	32
5.1.	Część A - Procedura organizacji planów strategicznych i operacyjnych	32
5.1.1.	Przygotowywanie dokumentów strategicznych i operacyjnych	32
5.1.2.	Organizacyjna odpowiedzialność za przygotowanie dokumentacji strategicznej i operacyjnej	38
5.1.3.	Uczestnictwo JST niższych szczebli przy realizacji wojewódzkich dokumentacji strategicznej	39
5.1.4.	Przyznane preferencje w ramach RPO i POKL.....	41
5.1.5.	Relacja dofinansowanych projektów z celami strategicznymi województw.	44
5.1.6.	Monitorowanie realizacji komponentu edukacyjnego planów strategicznych i RPO	54
5.1.7.	Komu zlecono opracowanie ogólnej strategii edukacyjnej województwa, i czy wykonawca jest odpowiednio przygotowany pod względem kadry i wyposażenia?	56
5.2.	Część B – Struktura i administracja jednostek wojewódzkich odpowiedzialnych za sprawy oświaty -	57
5.2.1.	Departamenty edukacyjne	57
5.2.2.	Instytucje zarządzające i pośredniczące	61
5.2.3.	Podsumowanie	64
5.3.	Część C - Monitorowanie efektów oświatowych	65
5.3.1.	Monitorowanie i analiza całości rozwoju oświaty na terenie województwa.	65
5.3.2.	Analizy prowadzone są przez administrację wojewódzką w zakresie stanu oświaty na terenie regionu.	67
5.3.3.	Czy w efekcie tych analiz administracja wojewódzka podjęła jakieś działania celem poprawy istniejącej sytuacji?	71
5.4.	Część D - Przegląd operacyjnych działań oświatowych	71
5.4.1.	Przegląd sposobu naboru oraz wyboru projektów w ramach Programów gdzie Instytucją Zarządzającą lub Pośredniczącą było województwo	71
5.4.2.	Zestawienie wyników naborów poprzez oczekiwane produkty i rezultaty	79
5.4.3.	Przełożenie produktów i rezultatów na zdefiniowane cele województw dokumentacji strategicznej	87
5.4.4.	Ocena poprawności realizowanych celów strategicznych poprzez wskazanie realizowanych projektów	87
6.	WNIOSKI	89
6.1.	Wnioski z analiz dokumentów wojewódzkich	89
6.1.1.	Powiązanie strategii wojewódzkich ze strategiami wyższego szczebla	89
6.1.2.	Podobieństwa formułowanych celów strategicznych	90

6.1.3. Zgodność programów operacyjnych z celami wojewódzkich strategii oświatowych	91
6.1.4. Rozwój placówek prowadzonych przez województwa a strategie i plany operacyjne	98
6.1.5. Powiązanie rozwoju oświaty z rozwojem ekonomicznym	99
6.2. Wnioski z wizyt terenowych	102
6.2.1. Sposób opracowania Planów Strategicznych oraz RPO	102
6.2.2. Wskazane preferencje RPO i POKL	104
6.2.3. Analiza zgodności wybranych projektów POKL i POIG z celami strategicznymi	110
6.2.4. Monitorowanie realizacji planów strategicznych i programów operacyjnych	111
6.2.5. Kompetencja i możliwości administracji województw	120
6.2.6. Województwo a oświata na poziomie lokalnym	123
6.3. Wnioski z zagadnień dodatkowych	124
6.4. Baza dobrych i złych praktyk	124

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie dokumentacji strategicznej z poszczególnych województw	7
Tabela 2. Porównanie celów i działań oświatowych w poszczególnych województwach.	13
Tabela 3. Cele działań, produkty i rezultaty badanych RPO	42
Tabela 4. Projekt kluczowy Poddziałanie 5.1.1. RPO WO	75
Tabela 5. Planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu w ramach RPO WKP	79
Tabela 6. Planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu w ramach RPO WO D 5.1.1.	80
Tabela 7. Planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu w ramach RPO WO D 5.1.2.	80
Tabela 8. Nabory w ramach D 5.1. RPO WO	81
Tabela 9. Analiza wskaźników produktów w ramach POKL UM w Opolu	82
Tabela 10. Analiza wskaźników rezultatu w ramach POKL UM w Opolu	83
Tabela 11. Planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu w ramach RPO WP D 5.1.	84
Tabela 12. Analiza wskaźników produktów w ramach POKL WP	85
Tabela 13. Analiza wskaźników rezultatu w ramach POKL UP	86
Tabela 14. Porównanie Priorytetów RPO z celami województw	92
Tabela 15. Wskaźniki produktu i rezultatu RPO WK-P Oś 3 Działanie 3.1.	113
Tabela 16. Wskaźniki produktu i rezultatu RPO WO Oś 5, Działanie 5.1. Poddziałanie 5.1.1.	114
Tabela 17. Wskaźniki produktu i rezultatu RPO WO Oś 5, Działanie 5.1. Poddziałanie 5.1.2.	114
Tabela 18. Wskaźniki produktu i rezultatu RPO WP – Oś 5, Działanie 5.1.	115
Tabela 19. Baza dobrych i złych praktyk	125

1. Podsumowanie

Niniejszy raport został opracowany przez Adama Stachel na zlecenie Uniwersytetu Warszawskiego i zawiera analizę wojewódzkich strategii rozwoju oświaty.

Celem analizy było przebadanie wszystkich 16 strategii wojewódzkich oraz wytypowaniu z nich 3 strategii do badań szczegółowych oraz w oparciu o uzyskany materiał badawczy sformułowanie wniosków, wskazanie silnych i słabych stron wojewódzkich strategii pod kątem ich zgodności z realizowanymi Programami Operacyjnymi.

W poszczególnych rozdziałach raportu przedstawiono opis prac, analitykę materiałów oraz wnioski z przeprowadzonych badań. Raport uzupełniony jest stosownymi Załącznikami przedstawiającymi zestawienie danych źródłowych.

W rozdziale 3 przedstawiono metodologię pracy badawczej podzielonej na etapy:

Etap 1 - Analiza strategii wojewódzkich oraz wojewódzkich Programów Operacyjnych:

- Zebranie dokumentacji
- Badanie dokumentacji
- Wnioski z przeprowadzonych badań

Etap 2 – Analiza szczegółowa wybranych województw:

- Wybór JST do badań terenowych
- Przygotowanie do badań terenowych
- Realizacja badań terenowych
- Opracowanie raportu

W rozdziale 4 przedstawiono podsumowanie z Etapu 1

W rozdziale 5 przedstawiono podsumowanie z Etapu 2

Na podstawie przeprowadzonej analityki oraz oceny danych w rozdziale 4 i 5 przedstawiono odpowiedzi na postawione zagadnienia i pytania. Ostatni rozdział 6 stanowi sekwencję odpowiedzi przedstawionych w wyszczególnionych rozdziałach.

2. Podstawa opracowania

Umowa o dzieło z przeniesieniem autorskich praw majątkowych do utworu naukowego nr 230/40-10/h/2010 z dnia 12.07.2010

3. Metodologia pracy

Proponowana umową metodologia rozwiązywania zadania badawczego przewidywała wykonywanie prac w układzie etapowym z wyraźnym, wydzieleniem Etapu zbierania danych a następnie Etapu badań terenowych. W Etapie pierwszym miały zostać przeprowadzone wszelkie prace związane z analizą stanu wszelkich dokumentów strategicznych i operacyjnych a dotyczących wszystkich 16 województw w zakresie edukacji regionalnej.

Realizacja pracy badawczej została podzielona na 2 etapy oraz stosowne podetapy dla każdego z etapów:

Etap 1 - Analiza strategii wojewódzkich oraz wojewódzkich Programów Operacyjnych:

- Zebranie dokumentacji
- Badanie dokumentacji
- Wnioski z przeprowadzonych badań

Etap 2 – Analiza szczegółowa wybranych województw:

- Wybór JST do badań terenowych
- Przygotowanie do badań terenowych
- Realizacja badań terenowych
- Opracowanie raportu

Poniżej opisano metodologię przeprowadzonych prac z podziałem na wymienione etapy.

3.1. Etap 1 - Zebranie dokumentacji

Celem badania było przeprowadzenie analizy wszystkich 16 strategii wojewódzkich oraz wojewódzkich programów operacyjnych. Gromadzenie materiału do badań dokonywane było poprzez:

- wyszukiwanie dokumentów strategicznych dostępnych w wersji on-line z wykorzystaniem wyszukiwarki internetowej
- przegląd stron internetowych poszczególnych województw
- przegląd stron internetowych poszczególnych programów operacyjnych

- przegląd Biuletynów Informacji Publicznej (BIP) w celu wyszukania uchwał przyjmujących dokumenty strategiczne.

W trakcie zbierania dokumentacji nie natrafiono na problemy z uzyskaniem elektronicznych wersji strategii oraz programów operacyjnych

Zebrano następujące dokumenty, które poddano dalszemu badaniu:

Tabela 1. Zestawienie dokumentacji strategicznej z poszczególnych województw

Lp	Wyszczególnienie	Strategia wojewódzka	Regionalny Program Operacyjny
1	Województwo dolnośląskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO DO 2020 ROKU	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013
2	Województwo kujawsko-pomorskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO NA LATA 2007-2020 STRATEGIA EDUKACJI WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2008 – 2013	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2007-2013
3	Województwo łódzkie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2007-2020	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2007-2013
4	Województwo lubelskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2006-2020	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2007-2013
5	Województwo lubuskie	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego. Aktualizacja z horyzontem czasowym do 2020 roku	LUBUSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2007-2013
6	Województwo małopolskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2007-2013 „MAŁOPOLSKA 2015”	MAŁOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2007-2013
7	Województwo mazowieckie	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2007-2013
8	Województwo opolskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2007-2013
9	Województwo podkarpackie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2007 – 2020	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2007 – 2013
10	Województwo podlaskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DO 2020 ROKU Program Rozwoju Edukacji Województwa Podlaskiego do 2013 roku	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2007-2013
11	Województwo pomorskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2007-2013
12	Województwo śląskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSK 2020”	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013
13	Województwo świętokrzyskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO 2020	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO NA LATA 2007 – 2013
14	Województwo warmińsko-	STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA	Regionalny Program Operacyjny

Lp	Wyszczególnienie	Strategia wojewódzka	Regionalny Program Operacyjny
	mazurskie	WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO DO ROKU 2020	Warmia i Mazury na lata 2007-2013
15	Województwo wielkopolskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU	WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2007-2013
16	Województwo zachodniopomorskie	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2020	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2007 – 2013

Źródło: Dokumentacje strategiczne i RPO województw

Dodatkowo na potrzeby odpowiedzi na stosowne pytania zebrano dokumentację strategiczną wyższego szczebla taką jak:

- Strategia lizbońska
- Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013
- Raport Polska 2030
- Program Rozwoju Edukacji na Obszarach Wiejskich 2008-2013
- Strategia Rozwoju Edukacji 2007-2013
- Narodowy Plan Działań na rzecz Dzieci 2004-2012

oraz programy operacyjne mające wpływ na szeroko pojętą działalność oświatową województw:

- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki

3.2. Etap 1 – Badanie dokumentacji

Wszystkie z wymienionych dokumentów zostały przeanalizowane w celu uzyskania odpowiedzi zarówno na pytania o charakterze ogólnym, jak i szczegółowym:

- Czy strategie uwzględniają dokumenty strategiczne wyższego szczebla, takie jak Strategia Lizbońska, Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013, raport Polska 2030, programy MEN?
- Jakie cele strategiczne są najczęściej formułowane, jakie są podobieństwa i różnice 16 strategii wojewódzkich?
- Czy działania programów operacyjnych są zgodne z celami województw? Jakie są ewentualne rozbieżności pomiędzy polityką strategiczną i operacyjną?
- Czy rozwój szkół i placówek prowadzonych przez województwa jest uwzględniony w strategiach i planach operacyjnych województw?
- Czy zawarta w Planach Strategicznych województw komponenta oświatowa jest połączona w sposób merytoryczny i mierzalny z kwestiami

rozwoju ekonomicznego? Jeśli tak, to czy te kryteria są uwzględnione w RPO?

- Czy cele edukacyjne określone Planem Rozwoju Strategicznego województwa są zgodne z celami wskazanymi przez rząd w POKL i POIG, a jeśli nie, to na czym polegają różnice?

Odpowiedzi na powyższe pytania zostały zebrane na dwóch poziomach.

Poziom 1 obejmuje wyłącznie część analityczną i przedstawia w układzie każdego z pytań stosowne dane, informacje i zestawienia dające podstawę do uzyskania odpowiedzi. Część analityczna przedstawiona jest w Załączniku Nr 1.

Poziom 2 jest obejmuje sformułowane odpowiedzi będące wynikiem analizy m.in. informacji zestawionych na Poziomie 1. Wnioski i odpowiedzi na pytania zestawiono w Rozdziale 4.

3.3. Etap 1 – Wnioski z przeprowadzonych badań

Wnioski z przeprowadzonych badań zestawiono w Rozdziale 4.

3.4. Etap 2 - Wybór województw do badań terenowych

W drugim etapie działań dokonany wyboru trzech reprezentacyjnych województw, w którym zostały przeprowadzone szczegółowe badania w tym również badania terenowe.

Do reprezentacyjnych województw (poddanych dalszemu badaniu) zdefiniowano:

- województwo kujawsko pomorskie,
- województwo opolskie,
- województwo podkarpackie.

Nie został zdefiniowany klucz na podstawie którego miał zostać dokonany wybór 3 reprezentantów do badania szczegółowego. Analiza przedstawiona na poziomie Etapu 1 wskazała podobny, wysoki poziom sprawdzanej dokumentacji. W związku z powyższym postanowiono szczegółowo przeanalizować przynajmniej jedno województwo, które podjęło dodatkowe działania związane z przygotowaniem osobnych strategii oświatowych. W celu dywersyfikacji pomysłów i wniosków powstałych na poziomie województw wybrano:

- Województwo które przygotowało osobną strategię oświatową poza strategią wojewódzką w obecnym okresie planowania (2007-2013) - województwo kujawsko pomorskie
- Województwo które posiadało osobną strategię oświatową w poprzednim okresie planowania (2004-2006) które nie zdecydowało się na przygotowanie analogicznej w obecnym okresie planowania (2007-2013) - województwo opolskie

- Województwo które nie posiada osobnej strategii oświatowej – województwo podkarpackie.

3.5. Etap 2 - Przygotowanie do badań terenowych

Realizacja badań terenowych poprzedzona została czynnościami przygotowawczymi, które polegały na:

- kontakcie z województwem w celu identyfikacji osób odpowiedzialnych za politykę oświatową gminy, zapowiedź badań terenowych, uzgodnienie terminów wizyt;
- opracowaniu listy pytań i przesłanie ich do wskazanych osób odpowiedzialnych przed wizytą terenową, co umożliwiło województwom lepsze przygotowanie do badań,
- analizie innych dostępnych dokumentów województwa, w szczególności tych, które mogą mieć związek z badaniem:
 - Strategii Rozwoju
 - Regionalnego Programu Operacyjnego
 - Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
 - Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka
 - Innych dokumentów związanych z oświatą udostępnionych przez województwo.

3.6. Etap 2 - Realizacja badań terenowych

W każdym z województw odbyto procedurę zebrania stosownych informacji opartą na:

- Nawiązanie kontaktu z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego.
- Przesłaniu materiału dotyczącego tematyki spotkania roboczego w formie ankiety.
- Ustaleniu terminu spotkania roboczego.
- Odbyciu spotkania roboczego.
- Dokonania zapisu ze spotkań w formie końcowego Raportu wykorzystując materiały uzyskane w województwach.

W czasie badań terenowych uzyskano odpowiedzi na pytania, w jaki sposób i w jakim zakresie tworzona jest i realizowana spójna polityka oświatowa na poziomie województwa, obejmująca zarówno Plan Strategiczny, RPO i regionalną komponentę POKL. Przeanalizowano problemy przedstawione administracji wojewódzkiej w formie pytań:

- W jaki sposób został opracowany Plan Strategiczny i RPO i jakie problemy napotkano przy ich opracowaniu?

- Kto organizacyjnie odpowiadał za opracowanie tych dokumentów? W jakim zakresie i w jaki sposób w tym procesie uczestniczyły jednostki administracji wojewódzkiej odpowiedzialnej za szkoły prowadzone przez województwo?
- Czy przy opracowywaniu dokumentów zapewniono konsultacje merytoryczne i koordynację z JST innych szczebli z terenu województwa? Czy brano pod uwagę ich strategie oświatowe?
- Czy w ramach środków POKL oraz RPO przyznano preferencje pewnej określonej grupie projektów, na przykład projektom z zamożnych bądź ubogich JST, projektom ze szkół o najsłabszych wynikach lub szkół określonego typu? Czy we wszystkich 3 województwach kładziony jest szczególny nacisk na niektóre rodzaje projektów? Jakie to są preferencje i w jaki sposób zostały zdefiniowane? Z kim te preferencje były uzgadniane?
- Czy wybór i realizacja projektów korzystających z finansowania w ramach POKL i POIG odzwierciedlają cele strategiczne województw wyrażone w ich planach strategicznych?
- Kto odpowiada za monitorowanie realizacji komponentu edukacyjnego planów strategicznych i RPO? Czy województwa określiły wymierne kryteria oceny powodzenia ich realizacji? Czy w ramach tego procesu monitorowania oceniane są łączne skutki projektów finansowanych z różnych programów operacyjnych?
- Komu zlecono opracowanie ogólnej strategii edukacyjnej województwa, i czy wykonawca jest odpowiednio przygotowany pod względem kadry i wyposażenia?

W etapie tym przeanalizowano również kompetencje i możliwości administracji wojewódzkich odpowiedzialnych za sprawy oświaty. Sprawdzono czy administracje są przygotowane do stawienia czoła wyzwaniom wynikającym z planowania oświaty w skomplikowanych warunkach instytucjonalnych, gdy z jednej strony mają istotny wpływ na rozdział znaczących strumieni finansowych w sektorze, a z drugiej nie przysługują im uprawnienia zarządcze w stosunku do powiatów i gmin.

Dodatkowo przeanalizowany został stan i możliwość monitorowania efektów oświatowych wypracowywanych w województwie.

Odpowiedzi na powyższe pytania zostały zebrane na dwóch poziomach.

Poziom 1 obejmuje wyłącznie część analityczną i przedstawia w układzie każdego z pytań stosowne dane, informacje i zestawienia dające podstawę do uzyskania odpowiedzi. Część analityczna przedstawiona jest w Załączniku Nr 2

Poziom 2 jest obejmuje sformułowane odpowiedzi będące wynikiem analizy m.in. informacji zestawionych na Poziomie 1. Wnioski i odpowiedzi na pytania zestawiono w Rozdziale 5.

3.7. Etap 2 - Opracowanie raportu

Wnioski z przeprowadzonych badań zestawiono w Rozdziale 5.

4. Wyniki z Etapu 1

W wyniku działań na poziomie Etapu 1 dokonano analiz i odpowiadano na pytania sformułowane na poziomie dokumentacji zlecenia. Cały etap analityczny przeprowadzony na poziomie Etapu 1 został zebrany w układzie załącznika (Załącznik Nr 1). Każda z odpowiedzi i konkluzji odnosić się będzie do przedstawionych zapisów szczegółowych przedstawionych w w/w Załączniku.

4.1. Powiązanie strategii wojewódzkich ze strategiami wyższego szczebla

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy strategie uwzględniają dokumenty strategiczne wyższego szczebla, takie jak Strategia Lizbońska, Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013, raport Polska 2030, programy MEN?”

Przed odpowiedzią na to pytanie przeprowadzono analizy strategii wojewódzkich oraz strategii wyższego szczebla.

W rozdziale 1 Załącznika Nr 1 przedstawiono streszczenie celów, działań i kierunków oświatowych wskazanych w 16 wojewódzkich strategiach rozwoju. Rozdział uzupełniono o analizę strategii oświatowych jakie występują w województwie kujawsko-pomorskim oraz podlaskim.

Z kolei w rozdziale 2 Załącznika Nr 2 przeanalizowano zapisy dokumentów strategicznych wyższego szczebla pod kątem celów i kierunków oświatowych. Przeanalizowano następujące dokumenty i strategie:

- Strategia lizbońska
- Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013
- Raport Polska 2030
- Program Rozwoju Edukacji na obszarach Wiejskich 2008-2013
- Strategia Rozwoju Edukacji 2007-2013
- Narodowy Plan Działań na rzecz dzieci 2004-2012

W podsumowaniu tej części analizy w rozdziale 3 Załącznika Nr 1 dokonano analizy w układzie każdej strategii wojewódzkiej:

- Czy strategia wojewódzka powołuje się wprost na zapisy strategii wyższego szczebla?
- Czy zapisy strategii wojewódzkiej są zgodne z zapisami strategii wyższego szczebla?

W odpowiedzi na pierwsze pytanie wskazano strony strategii wojewódzkich, w których występują odniesienia „wprost” do zapisów strategii wyższego szczebla.

W odpowiedzi na drugie pytanie wymienione poszczególne kierunki, działania i cele strategii wyższego szczebla i przyporządkowano do nich stosowne kierunki, działania i cele strategii wojewódzkich.

Należy stwierdzić, iż wszystkie ze wskazanych strategii wojewódzkich odnoszą się do zapisów strategii wyższego szczebla (Strategia Lizbońska, Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013) poprzez odniesienia wprost jak również poprzez zgodność zdefiniowanych celów strategii wojewódzkich z celami strategii wyższego szczebla. Nieco inna sytuacja występuje w przypadku odniesień strategii wojewódzkich do Strategii: Raport Polska 2030 oraz Strategii MEN.

Głównie ze względu na daty powstawania tych planów po latach 2005-2006 (okres przyjmowania strategii wojewódzkich) brak jest jednoznacznych odniesień do w/w dokumentów. Jednak szczegółowa analiza wskazuje, iż twórcy planów wojewódzkich w sposób wyprzedzający przyszłość potrafili zdefiniować cele i działania odpowiadające dokumentom wyższego szczebla, które powstawały później. Dotyczy to głównie zestawienia z Raport Polska 2030 oraz Programu Rozwoju Edukacji na Obszarach Wiejskich 2008-2013.

Również strategię wojewódzką zgodną są z priorytetem oświatowym NARODOWEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ DZIECI 2004-2012. W sposób marginalny zostały natomiast potraktowane sprawy pośrednio związane z oświatą, takie jak pomoc i wsparcie dla rodziny oraz ochrona przed molestowaniem, wykorzystywaniem i przemocą.

4.2. Porównanie celów w strategiach wojewódzkich

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Jakie cele strategiczne są najczęściej formułowane, jakie są podobieństwa i różnice 16 strategii wojewódzkich?”

Poniżej przedstawiono w układzie tabeli podzielonej na poszczególne województwa wykaz wszystkich celów strategicznych oraz działań dotyczących sfery oświatowej. W konsekwencji dokonano porównania przedstawionych celów w strategiach wojewódzkich.

Tabela 2. Porównanie celów i działań oświatowych w poszczególnych województwach.

Lp.	WOJEWÓDZTWO	CEL	DZIAŁANIA
1.	DOLNOŚLĄSKIE	Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych	1. Podniesienie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli i osób prowadzących szkolenia, promowanie aktywizujących metod edukacji. 2. Zapewnienie powszechnego dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych. 3. Zwiększenie liczby studiujących na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych.

Lp.	WOJEWÓDZTWO	CEL	DZIAŁANIA
			4. Kształtowanie drożnego systemu edukacyjnego umożliwiającego kształcenie ciągle. 5. Dostosowanie oferty edukacyjnej do faktycznych potrzeb indywidualnych odbiorców i rynku pracy. 6. Rozwijanie kompetencji i umiejętności potrzebnych dla społeczeństwa wiedzy oraz postaw innowacyjnych. 7. Rozwijanie przedsiębiorczości poprzez promowanie inicjatywy i kreatywności w procesie kształcenia. 8. Współuczestnictwo w tworzeniu europejskiej przestrzeni edukacyjnej i przestrzeni wiedzy. 9. Wzmocnienie powiązań edukacji z gospodarką, nauką oraz środowiskiem lokalnym; rozwój procesu uspołecznienia edukacji. 10. Koordynacja kierunków kształcenia i szkolenia bezrobotnych i osób poszukujących pracy z potrzebami rynku pracy. 11. Zwiększenie zakresu informacji i jakości poradnictwa zawodowego. Rozwijanie systemu preorientacji zawodowej.
2.	KUJAWSKO - POMORSKIE	Poprawa konkurencyjności regionu w warunkach cywilizacji informacyjnej, gospodarki opartej na wiedzy i respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju	1. Zwiększenie roli szkolnictwa wyższego w rozwoju regionu 2. Poprawa efektywności kształcenia 3. Dostępność edukacji dla dorosłych 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży
3.	ŁÓDZKIE	Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa	1. Stymulowanie jakości kształcenia oraz wspomaganie jakościowego rozwoju szkolnictwa na wszystkich szczeblach nauki (podstawowej, średniej, wyższej) oraz wzmocnienie roli edukacji przedszkolnej, 2. Stymulowanie jakości kształcenia poprzez fizyczne zapewnienie dostępu do szkół – gimbusy, dotacje na transport 3. Rozwijanie i promowanie różnych form nabywania nowych i zmiany posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz kształcenia ustawicznego 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez rozwój pomocowych instrumentów finansowych (szkolnictwo samorządowe) 5. Usuwanie barier utrudniających dostęp do edukacji osobom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 6. Modernizacja i wyposażenie obiektów edukacyjnych 7. Wdrożenie systemu poradnictwa zawodowego i przedsiębiorczości we wszystkich szkołach gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych 8. Wdrożenie systemu koordynacji i monitoringu kierunków kształcenia w relacji: województwo, powiat, gmina – w kontekście potrzeb rynku pracy i zarobkowej migracji regionalnej 9. Promocja nauki (eksport usług edukacyjnych; międzynarodowa kooperacja naukowa)
4.	LUBELSKIE	Podniesienie poziomu wykształcenia i wiedzy mieszkańców regionu	1. Zwiększenie dostępu do edukacji szkolnej na wszystkich poziomach nauczania 2. Poprawa jakości nauczania w szkołach oraz rozwój nowoczesnych form i treści kształcenia 3. Promowanie otwartości systemu edukacji oraz dostosowanie treści kształcenia do potrzeb gospodarki i rynku pracy 4. Rozwój kształcenia ustawicznego w regionie oraz jego integracja z tradycyjnym systemem edukacyjnym
5.	LUBUSKIE	Podniesienie poziomu	1. Podniesienie jakości kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym

Lp.	WOJEWÓDZTWO	CEL	DZIAŁANIA
		wykształcenia społeczeństwa zwiększenie potencjału innowacyjnego nauki oraz informatyzacja społeczeństwa	2 Wzmocnienie i ustabilizowanie kadry naukowej oraz rozwój bazy naukowo-badawczej lubuskiej uczelni oraz stymulowanie ich współpracy 3. Dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy i standardów UE 4. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 5. Wspieranie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego 6 Ograniczenie zakresu i skutków wykluczenia społecznego osób i rodzin, ich integracja ze społeczeństwem oraz wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży
6.	MAŁOPOLSKIE	Dostosowanie wykształcenia mieszkańców do potrzeb rynku pracy i gospodarki, podniesienie kwalifikacji i umiejętności, zapewnienie przez system edukacji wszechstronnego rozwoju ucznia ze szczególnym uwzględnieniem aspektów wychowawczych oraz kształtowania postaw patriotycznych i tożsamości regionalnej.	1. Rozwój systemu kształcenia, w tym kształcenia ustawicznego 2. Poprawa szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 3. Rozwój infrastruktury edukacyjnej
7.	MAZOWIECKIE	Wysoki poziom edukacji i nauki	1. podnoszenie poziomu kształcenia w instytucjach edukacyjnych, zwłaszcza na poziomie wyższym; 2. zwiększenie różnorodności kierunków kształcenia, wspieranie innowacyjnych form kształcenia (np. e-edukacja) oraz kształcenia ustawicznego; 3. wspieranie regionalnych specjalności edukacyjnych i naukowo-badawczych oraz specjalności obejmujących nową technikę i technologię; 4. eksport usług edukacyjnych do innych regionów i za granicę; 5. wzrost współpracy międzyuczelnianej, a także rozwijanie wspólnych inicjatyw instytucji edukacyjnych oraz naukowych; 6. tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju kariery naukowej, w tym przyciąganie naukowców spoza regionu; 7. wspieranie rozwoju zaplecza informatycznego, usług i aplikacji dla nauki (e-nauka); 8. wzrost uczestnictwa regionu w międzynarodowej kooperacji naukowej; 9. tworzenie warunków dla efektywnej współpracy środowiska naukowo-akademickiego z administracją publiczną i środowiskiem gospodarczym.
8.	OPOLSKIE	Innowacyjny region z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami	1. Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy 2. Wzrost powiązań nauki z rozwojem regionu
9.	PODKARPACKIE	Wszechstronny rozwój kapitału społecznego,	1. Zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia. 2. Wspieranie otwartości edukacji.

Lp.	WOJEWÓDZTWO	CEL	DZIAŁANIA
		umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.	3. Podniesienie jakości kształcenia. 4. Dostosowanie systemu kształcenia, w tym ustawicznego, do potrzeb rynku pracy.
10.	PODLASKIE	Rozwój zasobów ludzkich zgodnie z potrzebami rynku pracy	1. Rozbudowa i modernizacja bazy materialnej szkół i placówek oświatowych, w szczególności wyższych uczelni, z wykorzystaniem środków ze źródeł zewnętrznych, 2. Zwiększenie roli szkolnictwa wyższego poprzez wzmacnianie potencjału naukowo-badawczego ośrodków akademickich dzięki tworzeniu proinnowacyjnych laboratoriów, 3. Ułatwienie kontynuacji nauki w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych poprzez system stypendiów, 4. Większy i łatwiejszy dostęp do stypendiów, 5. Rozwój kadr dydaktycznych oraz doposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne, w szczególności w komputery, 6. Wspieranie rozwoju form kształcenia ustawicznego młodzieży i dorosłych, w szczególności z obszarów wiejskich, 7. Dostosowywanie kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych do procesów zachodzących w sferze społecznej i gospodarczej, w tym do potrzeb rynku pracy, 8. Rozwijanie aktywnej współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej w dziedzinie edukacji i sportu, 9. Wsparcie działań na rzecz edukacji ekologicznej, 10. Wsparcie działań na rzecz e-edukacji i edukacji na odległość, 11. Tworzenie warunków do realizacji obniżonego wieku szkolnego, 12. Tworzenie warunków do rozwoju sportu ze szczególnym uwzględnieniem naturalnych warunków środowiskowych, 13. Promowanie i rozwój nowych metod uczenia się/nauczania, z uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii, 14. Opracowanie urozmaiconych ofert edukacyjnych, w tym w formach multimedialnych, odpowiadających na potrzeby uczniów/studentów/słuchaczy, przedstawicieli świata pracy, społeczności (lokalnej lub regionalnej) i całego społeczeństwa, rozszerzenie ofert programowej zajęć pozalekcyjnych, 15. Zapewnienie wysokiej jakości edukacji zawodowej i szkolenia zawodowego, 15. Wspieranie edukacji wykorzystującej najnowsze technologie, 17. Zapewnienie funduszy na modernizację i serwisowanie istniejącej bazy komputerowej oraz zapewnienie środków na tworzenie nowoczesnych pracowni komputerowych wraz z oprogramowaniem.
11.	POMORSKIE	Wysoki poziom edukacji i nauki	1. podnoszenie poziomu kształcenia w instytucjach edukacyjnych, zwłaszcza na poziomie wyższym; 2. zwiększenie różnorodności kierunków kształcenia, wspieranie innowacyjnych form kształcenia (np. e-edukacja) oraz kształcenia ustawicznego; 3. wspieranie regionalnych specjalności edukacyjnych i naukowo-badawczych oraz specjalności obejmujących nową technikę i technologie; 4. eksport usług edukacyjnych do innych regionów i za granicę; 5. wzrost współpracy międzyuczelnianej, a także rozwijanie wspólnych inicjatyw instytucji edukacyjnych oraz naukowych; 6. tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju kariery naukowej, w tym przyciąganie naukowców spoza regionu; 7. wspieranie rozwoju zaplecza informatycznego, usług i aplikacji dla nauki (e-nauka);

Lp.	WOJEWÓDZTWO	CEL	DZIAŁANIA
			8. wzrost uczestnictwa regionu w międzynarodowej kooperacji naukowej;
			9. tworzenie warunków dla efektywnej współpracy środowiska naukowo-akademickiego z administracją publiczną i środowiskiem gospodarczym.
12.	ŚLĄSKIE	Wysoki poziom wykształcenia i umiejętności mieszkańców	1. Poprawa jakości kształcenia
13.	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Rozwój zasobów ludzkich	1. Doskonalenie systemu szkolnictwa z uwzględnieniem rynku pracy 2. Rozwój potencjału kadrowego nauki i sektora badawczo-rozwojowego 3. Rozwój form kształcenia ustawicznego
14.	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy	1. Wspieranie zmian w szkołach i uczelniach: 2. Wspieranie współpracy szkół zawodowych i uczelni wyższych z przedsiębiorstwami: 3. Badania na rzecz... 4. Różnorodność edukacji 5. Zwiększanie dostępności szkół 6. Wspieranie realizacji funkcji szkoły 7. Wspieranie systemu doskonalenia kadr w oświacie
15.	WIELKOPOLSKIE	Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia	1. Poprawę systemu transportu zbiorowego, przede wszystkim przewozów regionalnych 2. Rozwój systemu stypendialnego 3. Poprawę stanu infrastruktury edukacji oraz wyrównywanie dysproporcji wewnątrzregionalnych w tym zakresie 4. Podniesienie jakości nauczania, zarówno pod względem programowym, jak i w zakresie warunków 5. Dostosowanie profili kształcenia do potrzeb 6. Rozwój systemu prognoz potrzeb edukacyjnych ze strony rynku pracy 7. Rozwój kształcenia pozaszkolnego, w tym kształcenia ustawicznego dla wszystkich grup wiekowych oraz nauczania języków obcych
16.	ZACHODNIOPOLSKIE	Poprawa konkurencyjności regionu w warunkach cywilizacji informacyjnej, gospodarki opartej na wiedzy i respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, może być dokonywana przez odpowiednio kompetentne i aktywne społeczeństwo, zatem wymaga odpowiedniego rozwoju zasobów ludzkich województwa.	1. Budowanie społeczeństwa uczącego się 2. Wzmacnianie środowiskowej roli systemu edukacyjnego i europejskiej współpracy w edukacji 3. Budowanie społeczeństwa informacyjnego 4. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych

Najczęściej formułowane cele to:

- Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa/regionu
- Wysoki poziom edukacji/nauki/wykształcenia
- Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku

Podobieństwa w działaniach poszczególnych strategii:

- Działania mające na celu poprawę jakości kształcenia - wszystkie województwa
- Działania mające na celu dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy - wszystkie województwa
- Działania mające na celu promowanie systemu edukacyjnego umożliwiającego kształcenie ciągłe - wszystkie województwa
- Działania mające na celu na celu rozwój działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego - wszystkie województwa
- Działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc stypendialną (województwa kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, podlaskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie)
- Działania mające na celu wzmocnienie roli edukacji w wieku przedszkolnym (województwa: łódzkie, lubelskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie, śląskie)
- Działania wspierające edukację ekologiczną (województwa: podlaskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie)
- Działania mające na celu zapewnienie dostępu do szkół – dotacje na transport (województwa: łódzkie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie)
- Działania wspierające rozwój przedsiębiorczości w procesie kształcenia (województwa: dolnośląskie, łódzkie, lubuskie, małopolskie, opolskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie)

Różnice w działaniach i celach:

- Działania mające na celu utworzenie placówek szkolno-wychowawczych, rehabilitacyjno-wychowawczych - województwo mazowieckie
- Wdrożenie systemu koordynacji i monitoringu kierunków kształcenia w relacji: województwo, powiat, gmina – w kontekście potrzeb rynku pracy i zarobkowej migracji regionalnej - woj. Łódzkie
- Aktywizowanie osób starszych w środowisku lokalnym, głównie w placówkach dydaktyczno-kulturalnych, w celu poprawy sprawności fizycznej i intelektualnej seniorów oraz integracji międzypokoleniowej - woj. mazowieckie

4.3. Porównanie działań w strategiach operacyjnych do strategii wojewódzkich

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy działania programów operacyjnych są zgodne z celami województw? Jakie są ewentualne rozbieżności pomiędzy polityką strategiczną i operacyjną?”

W ramach tej części przeprowadzonych analiz dokonano porównania Regionalnych Programów Operacyjnych, czyli Programów w których Województwo jest Instytucją Zarządzającą do zdefiniowanych Planów Strategicznych Województw.

W rozdziale 5.1. Załącznika Nr 1 dokonano zestawienia wszystkich 16 Regionalnych Programów Operacyjnych z wykazaniem celów ogólnych i szczegółowych oraz kierunków i działań oświatowych a także zdefiniowanych wskaźników produktu i rezultatu.

W rozdziale 5.2. Załącznika Nr 1 przedstawiono natomiast analizę zgodności zdefiniowanego w RPO priorytetu oświatowego z celem oświatowym strategii wojewódzkiej.

Działania wskazane w Regionalnych Programach Operacyjnych w sposób szczególny dotyczą: rozbudowy, budowy, modernizacji i unowocześniania infrastruktury edukacyjnej na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

W każdym z województw działania i kierunki operacyjne zgodne są z celami wskazanymi w strategiach wojewódzkich. Równocześnie widać, iż kierunki operacyjne zdefiniowane w Programach Operacyjnych skupiają się na poprawie jakości oświaty od strony jakości infrastruktury społecznej.

Regionalne Programy Operacyjne nie odnoszą się natomiast do innych celów związanych z poprawą jakości szkolenia opartej na podnoszeniu kwalifikacji nauczycieli, podnoszenia atrakcyjności form szkolenia czy rozwój nowoczesnych technologii na potrzeby edukacji. Takie cele zdefiniowane są w innych programach operacyjnych dla których województwo nie jest Instytucją Zarządzającą.

RPO wojewódzkie wskazują natomiast szereg odniesień do Programów Operacyjnych, które są komplementarne z celami województw, a których celem jest uzupełnianie realizacji potrzeb zdefiniowanych w województwach. Do programów tych należą m.in.:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka.
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Odpowiadając na pytanie główne postawione tytule rozdziału należy stwierdzić:

- Działania programów operacyjnych są zgodne z celami województw.

- Rozbieżności pomiędzy polityką strategiczną i operacyjną polegają na częściowym uwzględnieniu działań operacyjnych w wojewódzkiej polityce operacyjnej względem zamierzeń strategicznych.

W dalszej części przeprowadzonych analiz (Etap ostateczny) sprawdzone zostaną inne programy operacyjne (w szczególności Program Operacyjny Kapitał Ludzki) pod kątem zgodności zdefiniowanych priorytetów Programu z celami strategii wojewódzkich.

4.4. Placówki prowadzone przez województwa w strategiach regionalnych

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy rozwój szkół i placówek prowadzonych przez województwa jest uwzględniony w strategiach i planach operacyjnych województw?”

Strategie wojewódzkie wskazują cele, których realizacji umożliwi poprawę słabych stron i wyeliminowanie braków w różnych dziedzinach w tym również w dziedzinie społecznej – szeroko pojętej edukacji. Strategie nie definiują sposobu osiągnięcia tych celów oraz nie preferują podmiotów, które te cele będą realizować. Takie zapisy mogą powstać na poziomie operacyjnym.

Programy Operacyjne wskazują beneficjentów kwalifikowanych do aplikowania środkami pomocowymi w ramach działań. W różnych układach planów operacyjnych są to m.in.:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.
- Podmioty prowadzące placówki kształcenia ustawicznego.
- Organizacje pozarządowe.
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.
- Inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych, których ustawowym lub statutowym zadaniem jest pełnienie zadań publicznych w zakresie kształcenia ustawicznego.
- Porozumienia podmiotów
- Szkoły wyższe
- Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki
- Organizacje pozarządowe
- Partnerzy społeczni i gospodarczy

Odpowiadając na pytanie postawione w podtytule rozdziału, nie ma przeciwwskazań w realizacji zadań oświatowych przez placówki prowadzone przez województwa. Nie występuje również ani na poziomie RPO ani POKL preferencja wybranych placówek poprzez wskazanie organu prowadzącego.

Podsumowując: Strategie wojewódzkie wskazują cele, których realizacja umożliwi poprawę słabych stron i wyeliminowanie braków w szeroko pojętej edukacji w tym również poprzez rozwój szkół i placówek światowych dla których są organem prowadzącym. Strategie nie definiują i nie preferują podmiotów, które te cele będą realizować. Rozwój placówek dla których województwo jest organem prowadzącym jest uwzględniony w strategiach

oraz planach operacyjnych na takich samych zasadach jak rozwój placówek prowadzonych przez inne podmioty oraz JST.

4.5. Komplementarność mierników w strategiach wojewódzkich i programach operacyjnych

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy zawarta w Planach Strategicznych województw komponenta oświatowa jest połączona w sposób merytoryczny i mierzalny z kwestiami rozwoju ekonomicznego? Jeśli tak, to czy te kryteria są uwzględnione w RPO?”

Rozwój ekonomiczny to proces przemian w gospodarce regionu obejmujący zarówno zmiany ilościowe dotyczące wzrostu produkcji, zatrudnienia, inwestycji, finansów, spożycia i innych wielkości ekonomicznych charakteryzujących gospodarkę od strony ilościowej, jak również zmiany o charakterze jakościowym takie jak zwiększenie standardu życia, lepsza sytuacja socjalna oraz większe bezpieczeństwo publiczne. Czynniki rozwoju ekonomicznego są kapitał ludzki, ziemia i surowce, postęp techniczny oraz inwestycje.

W analizowanych planach strategicznych część oświatowa strategii wiąże się w sposób merytoryczny z kwestiami rozwoju ekonomicznego głównie poprzez zapisy dotyczące działań i kierunków wskazujących na konieczność:

- ciągłego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych (wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych – ograniczanie bezrobocia lub wzrost zatrudnienia),
- poprawy jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia (wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych – ograniczanie bezrobocia lub wzrost zatrudnienia),
- rozwoju infrastruktury edukacyjnej (wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych – wzrost inwestycji),
- wspierania systemu doskonalenia kadr w oświacie (wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych – zatrudnienie, oraz jakościową zmianę wielkości ekonomicznych),
- dostępności edukacji przedszkolnej (wpływ na jakościową zmianę wielkości ekonomicznych – podniesienie standardu życia, lepsza sytuacja socjalna),
- wyrównywania szans edukacyjnych i stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju (wpływ na jakościową zmianę wielkości ekonomicznych – standard życia, lepsza sytuacja socjalna).

W Rozdziale 7 Załącznika Nr 1 przedstawiono w układzie każdego z województw zestawienie mierników osiągnięcia celów wskazanych w strategiach wojewódzkich oraz Regionalnych Programach Operacyjnych.

Nietrudno zauważyć, iż w poszczególnych województwach występuje niewielka zależność mierników poziomu strategicznego i operacyjnego.

W poszczególnych województwach miernikami są np.:

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO DO 2020 ROKU
Wykształcenie ludności w wieku 15 lat i więcej:
- średnie
- wyższe
Liczba absolwentów szkół średnich wg rodzajów szkół.
Liczba studentów przypadających na 1000 mieszkańców
Liczba studentów przypadających na jednego nauczyciela akademickiego.
Liczba absolwentów studiów podyplomowych i doktoranckich.
Udział szkół wyposażonych w komputery z dostępem do Internetu według poziomu kształcenia.
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie 1 mieszkańca

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2006-2020
poziom wykształcenia ludności (udział osób z wykształceniem wyższym i średnim);
udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym;

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2007-2013 „MAŁOPOLSKA 2015”
- wzrost udziału 22-latków posiadających co najmniej wykształcenie średnie (ISCED 3) dla reprezentacji grupy wiekowej 20-24 lata,
- wzrost udziału wydatków publicznych ogółem na edukację w PKB,

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020
Liczba osób studiujących
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym
Nauczanie języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz szkołach policealnych

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2007 – 2020
Udział ludności w wieku 15 lat i więcej z wykształceniem [%]:
- średnim,
- wyższym.
Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na oświatę w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł].
Przeciętne miesięczne wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca na edukację [zł].
Udział osób w wieku 24 – 64 lat uczących się i doksztalających w ogólnej liczbie ludności z tego przedziału wiekowego [%].

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DO 2020 ROKU
Wykształcenie ludności w wieku 15 lat i więcej:
- podstawowe (łącznie z gimnazjalnym)
- średnie (łącznie z zasadniczym zawodowym i policealnym)
- <u>wyższe</u>
Młodzież niekontynuująca nauki

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego (województw, powiatów, gmin) na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca

Udział szkół wyposażonych w komputery z dostępem do Internetu według poziomu kształcenia (szkoły podstawowe i gimnazja; szkoły ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne, łącznie z policealnymi)

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Odsetek osób z wykształceniem wyższym

Liczba studentów szkół wyższych na 1000 mieszkańców

Liczba zgłoszonych wynalazków / udzielonych patentów

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSK 2020”

Liczba studentów na 10 tys. ludności

Liczba osób podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe w ramach studiów podyplomowych

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO 2020

Doskonalenie systemu szkolnictwa z uwzględnieniem rynku pracy

1. Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności

2. Absolwenci szkół wyższych podejmujący pierwszą pracę w % absolwentów ogółem

Rozwój potencjału kadrowego nauki i sektora badawczo-rozwojowego

1. Liczba nauczycieli akademickich

2. Liczba utworzonych Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości

3. Liczba zatrudnionych w placówkach badawczo-rozwojowych

4. Absolwenci na kierunkach technicznych i przyrodniczych (w % absolwentów szkół wyższych)

Rozwój form kształcenia ustawicznego

1. Uczniowie i studenci powyżej 24 roku życia w % ludności danej grupy wieku

2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i przekwalifikowaniach

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO DO ROKU 2020

bezrobotni w wieku do 25 lat w % ogółu bezrobotnych

udział ludności w wieku 25-64 kształcących się i objętych kształceniem ustawicznym w ogóle dorosłych,

% ludności w wieku 15 lat i więcej z wykształceniem średnim, policealnym i wyższym,

% uczniów w szkołach niepublicznych,

liczba kierunków z uprawnieniami do nadawania stopnia magistra

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU

Ograniczanie barier w dostępie do edukacji

- Wskaźnik scholaryzacji młodzieży na poziomie szkolnictwa średniego (w tym na obszarach wiejskich)

- Nakłady poniesione na poprawę stanu edukacji

- Liczba udzielonych stypendiów

Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia

- Stopa bezrobocia wśród absolwentów

- Uczniowie w placówkach szkolnictwa dla dorosłych

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2020

Kompetencja młodego pokolenia

Testy kompetencji w gimnazjach i szkołach średnich, wskaźniki kontynuacji kształcenia w szkołach wyższych

Kompetencja dorosłych

Średni poziom wykształcenia społeczeństwa, procent bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych

Najczęstszą powtarzalnością przy miernikach osiągnięcia celów strategii wojewódzkich charakteryzują się zapisy dotyczące:

- Odsetek osób z wykształceniem wyższym
- Liczby studentów na 1000 mieszkańców
- Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
- Nakłady ponoszone na poprawę stanu edukacji

Różnica pomiędzy obecnymi a osiągniętymi wynikami mierzona przy pomocy powyższych wskaźników wskazywać będzie na ilościową (zmniejszenie bezrobocia, wzrost zatrudnienia) oraz jakościową (standard życia) zmianę wielkości ekonomicznych.

Podsumowując: Realizacja strategii wojewódzkich w części oświatowej jest ściśle powiązana w sposób merytoryczny i mierzalny z rozwojem ekonomicznym regionów.

Czy analiza Regionalnych Programów Operacyjnych wskazuje na identyczne wnioski?

Regionalne Programy Operacyjne zawierają odniesienia do kwestii rozwoju ekonomicznego poprzez ich wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych (rozwój infrastruktury) oraz jakościową zmianę wielkości ekonomicznych (podniesienie standardu życia). Kryteria oceny osiągnięcia celów RPO mają specyficzny charakter poprzez ich podział na wskaźniki produktu i rezultatu. Na wskaźniki te składają się:

- liczba wspartych projektów edukacyjnych,
- liczba zrealizowanych oświatowych obiektów infrastrukturalnych
- liczba uczniów/studentów korzystających ze zmodernizowanych/wybudowanych obiektów.

Regionalne Programy Operacyjne odnoszą się jednak do mierzenia liczby wspartych projektów edukacyjnych, oświatowych obiektów infrastrukturalnych oraz liczby uczniów/studentów korzystających ze zmodernizowanych/wybudowanych obiektów.

W miernikach RPO nie ma zatem dążenia do maksymalizacji liczby uczniów czy studentów danego obszaru ale jest dążenie do maksymalizacji liczby uczniów/studentów, którzy będą korzystać z wysokiej jakości infrastruktury oświatowej.

Zarówno w planach operacyjnych jak i w strategiach wojewódzkich kryteria jakimi dokonywany jest pomiar osiągniętych celów dotyczą kwestii rozwoju ekonomicznego.

Pomimo tej zbieżności w kwestiach celu nietrudno zauważyć dość wyraźną rozbieżność dotyczącą elementów poddawanych pomiarowi.

W planach strategicznych zdefiniowano kryteria pomiaru ilościowego dostępu do oświaty oraz poziomu wydatków związanych z poprawą edukacji.

Regionalne Programy Operacyjne proponują natomiast kryteria związane z liczbą wspartych projektów edukacyjnych, zrealizowanych oświatowych obiektów infrastrukturalnych oraz liczbą uczniów/studentów korzystających ze zmodernizowanych/wybudowanych obiektów.

Czy wskazane kryteria oceny mają pomiędzy sobą jakiekolwiek powiązania? Albo inaczej czy osiągając cele mierzone kryteriami w RPO spowodują również osiągnięcie celów mierzonych kryteriami strategii wojewódzkich?

Analiza powiązań pomiędzy kryteriami oceny zaproponowanymi w RPO i strategiach wojewódzkich ujawniła brak powyższych korelacji. W badanych dokumentach kryteria oceny są inne i mierzą inną rzeczywistość. W praktyce oznaczać to będzie, iż można będzie zrealizować RPO i spełnić w wysokim stopniu kryteria wymagane przez RPO. Nie spowoduje to jednak zrealizowania kryteriów wymaganych przez strategię.

Oczywiście można wskazywać pośrednie zależności pomiędzy dwoma grupami kryteriów (strategiczne i operacyjne). Wysoka jakość infrastruktury edukacyjnej będzie czynnikiem determinującym odbiór usług edukacyjnych i wpływającym na pozytywne nastawienie społeczne do procesu edukacji na każdym jej poziomie. Jest to jednak argument trudny do udowodnienia.

Dlaczego zatem tak zdecydowanie kryteria osiągania celów strategicznych Strategii i RPO wykazują wzajemną rozbieżność?

Odpowiedź zawarta jest w założeniach, jakie przyjęte zostały w czasie procesu tworzenia Regionalnych Programów Operacyjnych. Każdy z wojewódzkich RPO odnosi się w swoich zapisach do celów lokalnych strategii wojewódzkich. Równocześnie wskazane jest, by realizacja projektów w ramach RPO przyczyniła się do osiągnięcia celów określonych przez politykę spójności wspierającej wzrost gospodarczy i zatrudnienie.

Ramy prawne dla RPO stanowi Rozporządzenie Rady (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także Rozporządzenie Rady (WE) nr

1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności. Ze względu na możliwość finansowania programu operacyjnego wyłącznie z jednego funduszu RPO jest narzędziem realizacji tych obszarów określonych w Strategii Rozwoju Województwa, które mogą być wspierane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Oznacza to, iż w trakcie tworzenia założeń, celów i kryteriów oceny RPO obszar objęty programem dotyczył tych elementów strategii wojewódzkich, które zgodne są z funduszem finansującym RPO. Ponieważ główne kryteria oceny celów wojewódzkich strategii w części oświatowej są rozbieżne z celami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, ta rozbieżność przenosi się na zapisy RPO.

Czy wykazana rozbieżność jest wadą procesu: planowanie strategiczne – działania operacyjne?

Analiza problemu tylko w kontekście jednego programu operacyjnego (RPO) wskazuje na wadę takiego procesu oraz na konieczność podjęcia działań zmierzających do zespolenia części strategicznej i operacyjnej.

Pytanie inne czy to w ogóle byłoby możliwe do zrealizowania?

Podporządkowanie strategii, celów i kierunków do potencjalnych źródeł finansowania jest sprzeczne z założeniami działań strategicznych, które powinny służyć rozwojowi regionu bez względu założenia polityki instytucji finansujących. Można jednak uszczegółowić zapisy Strategii aby część wskaźnikowa monitorowanie celów bardziej dostosowana była do zapisów operacyjnych.

Z kolei założenia i realizacja RPO jest związana z procesem integracji Polski z Unią Europejską, a tym samym z możliwością uczestnictwa Polski w strukturach i polityce UE w tym również korzystania z funduszy unijnych. Fundusze te realizują politykę spójności czyli politykę wspierania działań prowadzących do wyrównania warunków ekonomicznych i społecznych we wszystkich regionach Unii Europejskiej, zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju regionów oraz likwidacji zacofania najmniej uprzywilejowanych regionów.

Przy obecnej konstrukcji założeń do Regionalnych Programów Operacyjnych nie ma możliwości zmiany kryteriów oceny programu, tak by istniała możliwość dopasowania ich pod kątem głównych kryteriów oceny strategii wojewódzkich. Również w przyszłości, o ile RPO ma być finansowany z EFRR, nie będzie to możliwe.

4.6. Zgodność Planów Strategicznych z POKL i POIG

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy cele edukacyjne określone Planem Rozwoju Strategicznego województwa są zgodne z

celami wskazanymi przez rząd w POKL i POIG, a jeśli nie, to na czym polegają różnice”?

W rozdziale 8 Załącznika Nr 1 przedstawiono cele powiązane z oświatą wskazane w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki oraz Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka.

Z kolei w podrozdziale 8.3 w/w Załącznika dokonano tabelarycznego porównania celów POIG i POKL z celami oświatowymi poszczególnych województw.

Porównując cele zdefiniowane w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz cele i działania programów wojewódzkich stwierdza się:

Cel 1 POIG - Zwiększenie roli nauki w rozwoju gospodarczym

Wskazuje się, iż we wszystkich województwach układ zdefiniowanych celów i działań strategicznych odpowiada celowi 1 POIG.

Cel 2 POIG - Zachęcenie młodych ludzi do podjęcia kariery naukowej przy jednoczesnym stymulowaniu rozwoju jakościowego kadry naukowej, jak i współpracy międzynarodowej.

Równocześnie wskazuje się, iż w większości województw układ zdefiniowanych celów i działań strategicznych odpowiada celowi 2 POIG. Należy jednak zwrócić uwagę, iż w kilku województwach działania są zdefiniowane w sposób bardzo zbliżony do Celu 2:

- województwo dolnośląskie - podniesienie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli i osób prowadzących szkolenia, promowanie aktywizujących metod edukacji.
- województwo łódzkie - rozwijanie i promowanie różnych form nabywania nowych i zmiany posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz kształcenia ustawicznego,
- województwo świętokrzyskie - pozyskiwanie nowych kadr naukowych poprzez tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju kariery,
- województwo warmińsko-mazurskie - rozwój współpracy i aktywizacja edukacyjna poprzez staże dla absolwentów, praktyki zawodowe, stypendia i staże dla doktorantów itp.

Cel 3 POIG - zapewnienie środowisku naukowemu w Polsce stałego i bezpiecznego dostępu do zaawansowanej infrastruktury informatycznej, umożliwienie prowadzenia nowoczesnych badań z zastosowaniem technologii społeczeństwa informacyjnego oraz zapewnienie jednostkom naukowym mającym siedzibę w Polsce łączności z międzynarodowymi naukowymi sieciami teleinformatycznymi

Wskazuje się, iż w przypadku Celu 3 POIG w porównaniu do celów pozostałych, najmniej jest wprost odniesień w działaniach i celach planów wojewódzkich.

Zaznaczyć należy jednak, iż w kilku województwach zdefiniowano działania zbieżne z Celem 3:

- województwo dolnośląskie - Rozwijanie kompetencji i umiejętności potrzebnych dla społeczeństwa wiedzy oraz postaw innowacyjnych.
- województwo lubuskie - Wspieranie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego
- województwo pomorskie - Wspieranie rozwoju zaplecza informatycznego, usług i aplikacji dla nauki (e-nauka);
- województwo śląskie - poprawę jakości infrastruktury edukacyjnej na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym, w tym infrastruktury naukowej, informatycznej, multimedialnej, muzycznej, kulturalnej itp.; uruchomienie proinnowacyjnych profili kształcenia, w tym stworzenie sieci szkół średnich wyprofilowanych pod kątem branż zidentyfikowanych w ramach regionalnego foresightu technologicznego.
- województwo świętokrzyskie - Rozwój potencjału kadrowego nauki i sektora badawczo-rozwojowego

Cel 1 POKL - Wzmocnienie zdolności systemu edukacji w zakresie monitoringu, ewaluacji i badań edukacyjnych oraz ich wykorzystanie w polityce edukacyjnej i zarządzaniu oświatą.

Wskazuje się, iż we wszystkich województwach układ zdefiniowanych celów i działań strategicznych odpowiada celowi 1 POKL.

Cel 2 POKL - Opracowanie i wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji i Krajowego Systemu Kwalifikacji oraz upowszechnienie uczenia się przez całe życie.

Wskazuje się, iż we wszystkich województwach układ zdefiniowanych celów i działań strategicznych odpowiada celowi 2 POKL. W tabelach rozdziału 8.4 Załącznika 1 zestawiono działania wskazane w strategiach wojewódzkich odpowiadające temu celowi.

Cel 3 POKL - Budowa potencjału rozwojowego uczelni poprzez umożliwienie im rozszerzenia i wzbogacenia oferty edukacyjnej

Wskazuje się, iż we wszystkich województwach układ zdefiniowanych celów i działań strategicznych odpowiada celowi 3 POKL. W tabelach rozdziału 8.4 Załącznika 1 zestawiono działania wskazane w strategiach wojewódzkich odpowiadające temu celowi.

Cel 4 POKL - Zapewnienie efektywnego zarządzania systemem szkolnictwa wyższego oraz dostosowanie struktury podaży absolwentów do potrzeb gospodarki

Wskazuje się, iż we wszystkich województwach układ zdefiniowanych celów i działań strategicznych odpowiada celowi 4 POKL.

Cel 5 POKL - Tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykaających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych

Wskazuje się, iż we wszystkich województwach układ zdefiniowanych celów i działań strategicznych odpowiada celowi 5 POKL. W tabelach rozdziału 8.4 Załącznika 1 zestawiono działania wskazane w strategiach wojewódzkich odpowiadające temu celowi.

Cel 6 POKL - Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących kształcenie w formach szkolnych (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia

Wskazuje się, iż we wszystkich województwach układ zdefiniowanych celów i działań strategicznych odpowiada celowi 6 POKL. W tabelach rozdziału 8.4 Załącznika 1 zestawiono działania wskazane w strategiach wojewódzkich odpowiadające temu celowi.

Cel 7 POKL - Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym w formach szkolnych poprzez podniesienie jego jakości i dostępności oraz zwiększenie znaczenia kształcenia ustawicznego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy.

Nie we wszystkich województwach można znaleźć wprost odniesienia do tego celu. Brak zbieżności stwierdza się w województwach: dolnośląskie, lubuskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie. Nie oznacza to słabości wskazanych strategii lecz jedynie wartościowanie kierunków na inne cele.

Cel 8 POKL - Dostosowanie kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje oraz zmieniającą się sytuacją demograficzną w systemie oświaty.

Nie we wszystkich województwach można znaleźć wprost odniesienia do tego celu. Brak zbieżności stwierdza się w województwach: lubelskie, opolskie. Nie oznacza to słabości wskazanych strategii lecz jedynie wartościowanie kierunków na inne cele.

Cel 9 POKL - Pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich

Cel, do którego najtrudniej było znaleźć wprost odniesienia w strategiach wojewódzkich. Zaznaczyć należy jednak, iż w kilku województwach zdefiniowano działania zbieżne z Celem 9:

- Województwo łódzkie Wdrożenie systemu koordynacji i monitoringu kierunków kształcenia w relacji: województwo, powiat, gmina – w kontekście potrzeb rynku pracy i zarobkowej migracji regionalnej,
- Województwo mazowieckie przeciwdziałanie marginalizacji oświaty dorosłych w małych miastach i na wsi;
- Województwo podlaskie 6. Wspieranie rozwoju form kształcenia ustawicznego młodzieży i dorosłych, w szczególności z obszarów wiejskich,
- Województwo świętokrzyskie - stworzenie regionalnego systemu stypendialnego - zwiększanie dostępu do kształcenia młodzieży pochodzącej z rodzin najuboższych i obszarów wiejskich.

Porównując cele zdefiniowane w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz cele i działania programów wojewódzkich stwierdza się zgodność i komplementarność zapisów.

5. Raport - Etap ostateczny – część wynikowa

Tematyka badań Urzędów Marszałkowskich podzielona została na 4 grupy:

- Część A – Procedura organizacji planów strategicznych i operacyjnych
- Część B – Struktura i administracja jednostek wojewódzkich odpowiedzialnych za sprawy oświaty.
- Część C – Monitorowanie efektów oświatowych
- Część D – Przegląd operacyjnych działań oświatowych

5.1. Część A - Procedura organizacji planów strategicznych i operacyjnych

5.1.1. Przygotowywanie dokumentów strategicznych i operacyjnych

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „W jaki sposób został opracowany Plan Strategiczny i RPO i jakie problemy napotkano przy ich opracowaniu?”

5.1.1.1. UM kujawsko-pomorski

Plan strategiczny

Realizacja programu strategicznego w województwie obejmowała w pierwszej kolejności dokument „Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 – 2020” (2005 rok). W związku z dostrzeżeniem konieczności wyspecyfikowania szerszego zakresu strategicznych planów oświatowych wypracowano dokument „Strategia Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego” (2008 rok).

Przedstawione Plany Strategiczne realizowane były przez Samorząd. Nie korzystano z usług firm zewnętrznych.

Proces realizacji Planów Strategicznych oparty był na stopniowym przygotowywaniu kolejnych zagadnień oraz konsultowaniu ich z jednostkami zewnętrznymi.

Nie natrafiono na problemy związane z realizacją strategii. W ramach działań konsultacji z podmiotami zewnętrznymi powstawało szereg uwag, które sukcesywnie zostały wprowadzane do kolejnych działań.

RPO

Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 opracowany został w Urzędzie Marszałkowskim, w Departamencie Rozwoju Regionalnego przy współpracy członków Zespołu Roboczego do przygotowania RPO, powołanych uchwałą nr 18/272/2005 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 kwietnia 2005 r. oraz Departamentu Wdrażania Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego i właściwych departamentów Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Projekt RPO – wersja I w dniu 26 października 2005 r. został przyjęty przez Zarząd Województwa i jako projekt wstępny, skierowany został do konsultacji społecznych. Wersja IV programu poddana została ocenie wpływu realizacji programu na środowisko przyrodnicze, ocenie ex-ante oraz była przyjęta przez Komitet Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 4 sierpnia 2006 r. Projekt programu uwzględniający wnioski dotychczasowych konsultacji społecznych, ustalenia konsultacji z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego i z innymi resortami, został przyjęty przez Zarząd Województwa w dniu 23 lutego 2007 roku Uchwałą Nr 14/115/07, zaakceptowany przez Radę Ministrów 27 lutego 2007 r., a następnie w dniu 1 marca 2007 roku przesłany do Komisji Europejskiej za pośrednictwem systemu SFC 2007 w celu wynegocjowania programu. Po pierwszej rundzie negocjacyjnej z KE w dniu 12 lipca 2007 r. Zarząd Województwa przyjął projekt RPO, uwzględniający uwagi KE (Uchwała nr 44/626/07). W dniu 7 września 2007 r., w ramach II rundy negocjacyjnej, ustalono końcowy kształt Programu. Komisja Wspólnot Europejskich zaakceptowała RPO WK-P decyzją nr K(2007) 5071 z dnia 10 października 2007 r. Został on przyjęty przez Zarząd Województwa Uchwałą nr 70/892/07 z dnia 23 października 2007 r.

5.1.1.2. UM opolski

Plan strategiczny

Z punktu widzenia tworzenia planów strategicznych województwo opolskie cechuje specyfika podjęcia decyzji o koncentracji prognoz. W roku 2002 przyjęto Uchwałą Sejmiku Województwa Strategię Rozwoju Edukacji Województwa Opolskiego na lata 2003-2006. Strategia była jedną z wielu strategii sektorowych jakie obowiązywały w okresie Planowania 2004-2006. Na kolejny okres planowania (2007-2013) podjęto decyzje o koncentracji wszystkich elementów planistycznych w jedną procedurę i dokument. Pracę nad nowym planem strategicznych rozpoczęto 2004 roku Uchwałą sejmiku definiującą cykl pracy nad strategią oraz harmonogram działań. Za koordynację prac odpowiedzialny był Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej. Koordynacja części oświatowej realizowana była przez Departament Edukacji i Rynku Pracy. W trakcie prac zapewniono stosowne konsultacje społeczne m.in. z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego (związek gmin śląska opolskiego - wójtowie i dyrektorzy szkół), przedstawicielami placówek doskonalenia nauczycieli, przedstawicielami uczelni, kuratorium oświaty.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego została przyjęta do realizacji Uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 11 października 2005 r.

RPO

Wszystkie elementy RPO WO 2007-2013 opracowywane były zgodnie z zasadami określonymi dla tego rodzaju dokumentów programowych. Prace nad RPO WO 2007-2013 rozpoczęto w 2005 roku, kiedy w trybie uchwały Zarządu Województwa Opolskiego powołano Radę Programową oraz Zespół Roboczy ds. opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Uwzględniając zasadę partnerstwa do prac w wymienionych wyżej grupach angażowani byli przedstawiciele m.in. środowisk naukowych, społecznych, gospodarczych. Dzięki temu w skład Rady Programowej określającej główne kierunki prac nad Programem, oprócz członków Zarządu Województwa Opolskiego i przedstawicieli departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (UMWO), weszli również eksperci spoza Urzędu zajmujący się w praktyce i teorii problematyką rozwoju regionalnego. W ramach Zespołu Roboczego powołano 9 Podzespołów Roboczych, które zajmowały się podstawowymi obszarami tematycznymi istotnymi dla rozwoju województwa, które stały się podstawą dla określenia obszarów osi priorytetowych RPO WO 2007-2013. Na członków Podzespołów powołano osoby reprezentujące wszystkie najważniejsze środowiska związane z kreowaniem i prowadzeniem polityki regionalnej, w tym partnerów społeczno-gospodarczych. Zapisy RPO WO 2007-2013 uwzględniając dorobek prac wyżej wymienionych zespołów, powstały w Departamencie Koordynacji Programów Operacyjnych UMWO i zgodnie przyjętą praktyką podlegały szeroko zakrojonym konsultacjom społeczno-gospodarczym, które przeprowadzano na poszczególnych etapach opracowania RPO WO 2007-2013.

5.1.1.3. UM podkarpacki

Plan strategiczny

Za merytoryczne opracowanie projektu aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020 odpowiedzialny był Zespół Roboczy ds. aktualizacji Strategii oraz Zespoły Zadaniowe, które przygotowywały propozycje zapisów w ramach poszczególnych obszarów strategicznych. Projekt dokumentu był również poddany procesowi konsultacji społecznych.

Strategia na lata 2007-2020 jest trzecim dokumentem programowym przygotowanym przez Zarząd Województwa od momentu wprowadzenia reformy ustrojowej i administracyjnej państwa i ustanowienia województwa samorządowego jako podmiotu realizującego własną politykę regionalną.

W odróżnieniu od pierwszej Strategii na lata 2000-2006 oraz późniejszej jej aktualizacji na lata 2004-2006, obecny dokument, obejmujący znacznie szerszy horyzont czasowy, powstał w warunkach członkostwa Polski w Unii Europejskiej i wynikających z niego nowych szans, praw oraz zobowiązań.

Zmienił się więc nie tylko punkt odniesienia, którym obecnie nie jest już wyłącznie Polska, lecz zjednoczona Europa, ale również sposób określania własnych możliwości w oparciu o innowacyjność technologiczną i organizacyjną oraz uczestnictwo w globalnej, zintegrowanej gospodarce i finansach.

Dokument jest zgodny z założeniami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013, ze Strategią Rozwoju Kraju 2007-2015 oraz Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, które uwzględniają zapisy nadrzędnego dokumentu programowego Unii Europejskiej, tj. Strategicznych Wytycznych Wspólnoty (CSG).

Celem strategicznym jest „podniesienie krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która stworzy warunki do zwiększenia zatrudnienia oraz wzrostu dochodów i poziomu życia ludności”.

Wizja rozwoju regionu określa województwo podkarpackie jako „obszar zrównoważonego rozwoju integrujący cele społeczne, ekologiczne i gospodarcze oraz zapewniający możliwości realizacji potrzeb społeczeństwa i osiąganie wysokiego standardu życia”. Realizacja tej wizji rozwoju będzie synergiczną sumą działań prorozwojowych wszystkich uczestników tego procesu, w tym zwłaszcza podmiotów gospodarczych, samorządów terytorialnych, wyższych uczelni, instytutów naukowo-badawczych i wdrożeniowych, organizacji społecznych i kulturalnych oraz związków zawodowych. Osiągnięcie założonej wizji rozwoju będzie wspierane integracją wokół strategii wszystkich podmiotów gospodarczych i społecznych. Strategia nie może być postrzegana jako wyłączne zadanie władz samorządowych województwa. Samorząd województwa z racji ustawowo wymienionych funkcji jest tylko koordynatorem całego procesu realizacji strategii.

Strategia rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020 powstała w oparciu o dokumentację i analizę przeprowadzoną przez konsultantów i ekspertów zewnętrznych oraz w oparciu o konsekwentnie stosowaną metodę konsultacji społecznych z przedstawicielami wszystkich środowisk województwa. Jest wyrazem oczekiwań i ambicji społeczeństwa, ale też poziomu jego aktualnego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego oraz stopnia świadomości obywatelskiej.

Prace koordynowała Grupa Robocza współpracująca z Departamentem Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego, odpowiedzialna za przygotowanie wstępnego projektu strategii. Obok niej powołano również następujące zespoły:

- Zespół Programujący, którego zadaniem było wypracowanie celów strategicznych i priorytetów rozwoju,
- Sektorowe Grupy Robocze, których podstawowym zadaniem było wypracowanie kierunków działań i sposobów ich realizacji dla każdego z celów strategicznych,
- Komitet Strategiczny, złożony z osób reprezentujących główne opiniotwórcze środowiska regionu, który miał za zadanie opiniowanie wyboru priorytetów i celów strategicznych, zawartych w projekcie dokumentu końcowego strategii.

Ramy strategii wyznacza 8 głównych obszarów strategicznych, tj.:

- Gospodarka regionu
- Infrastruktura techniczna
- Obszary wiejskie i rolnictwo
- Ochrona środowiska
- Kapitał społeczny
- Współpraca międzynarodowa
- Ochrona zdrowia
- Polityka społeczna.

Strategia na lata 2007-2020 wyznacza kierunki polityki regionalnej dla różnych poziomów administracji samorządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych, którzy sięgać będą po ten dokument w poszukiwaniu konkretnych i precyzyjnych zapisów pomocnych w procesie decyzyjnym, dotyczącym przede wszystkim wykorzystania finansowych środków publicznych.

Połączenie innowacyjnego potencjału obecnych już w regionie międzynarodowych korporacji i doświadczeń wieloprzemysłowych zakładów pracy z elastycznymi strukturami małych i średnich przedsiębiorstw przemysłu maszynowego i informatycznego, ekologiczne rolnictwo oraz stałe zwiększanie tempa eksportu, dynamiki wewnętrznego popytu, akumulacji kapitału wewnętrznego oraz atrakcyjności inwestycyjnej województwa pozwoli na realizację zamierzeń odpowiadających zarówno cywilizacyjnym wyzwaniom współczesności, jak i oczekiwaniom mieszkańców województwa podkarpackiego.

RPO

RPO WP opracowany został przy zachowaniu podstawowych zasad udzielania pomocy z funduszy strukturalnych w latach 2007-2013 tj. komplementarności z działaniami krajowymi, spójności z priorytetami wspólnoty, koordynacji z innymi instrumentami finansowymi, w tym z EFROW i EFR oraz zgodności z postanowieniami prawa wspólnotowego, a także zasada partnerstwa.

Jest to dokument o charakterze operacyjnym, w którym określona została planowana alokacja środków z podziałem na poszczególne osie priorytetowe i kategorie interwencji.

Cześć projekcyjna programu przygotowana została w oparciu o wyniki konsultacji społecznych, w których udział wzięli przedstawiciele środowisk samorządowych i społeczno gospodarczych regionu. Na ostateczny kształt dokumentu wpływ miały także uwagi i sugestie przedstawione przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz zespoły wykonujące ocenę ex-ante, a także prognozę oddziaływania Programu na środowisko.

Program zawiera: diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, podsumowaną analizą SWOT, informację o wsparciu finansowym zewnętrznym dla województwa, w tym ze środków przedakcesyjnych, funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, strategię rozwoju regionu oraz osie priorytetowe jej realizacji, plan finansowy programu oraz system jego wdrażania. RPO WP opracowany został przy zachowaniu podstawowych zasad udzielania pomocy z

funduszy strukturalnych w latach 2007-2013 tj. komplementarności z działaniami krajowymi, spójności z priorytetami wspólnoty, koordynacji z innymi instrumentami finansowymi, w tym z EFROW i EFR oraz zgodności z postanowieniami prawa wspólnotowego, a także zasadą partnerstwa.

5.1.1.4. Podsumowanie

Realizacja Planów strategicznych dokonywana była siłami własnymi województw przez stosowne Departamenty wojewódzkie zajmujące się planowaniem i rozwojem regionalnym. Do działań sektorowych powoływano specjalne zespoły robocze zajmujące się specyfiką danego obszaru. Za planowanie strategiczne oświatowe odpowiedzialne były stosowne Departamenty Edukacyjne. Do zespołów roboczych na zasadzie stałych członków jak również podmiotów konsultacyjnych włączeni byli przedstawiciele środowisk lokalnych zajmujących się obszarem tematycznym.

System programowania w nowym horyzoncie czasowym otwierają dokumenty przygotowane przez Unię Europejską: rozporządzenie Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, oraz Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW), dotyczące spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej.

Poszczególne RPO opracowywane były przy zachowaniu komplementarności z działaniami krajowymi, spójności z priorytetami wspólnoty, koordynacji z innymi instrumentami finansowymi oraz zgodności z postanowieniami prawa wspólnotowego, a także z zasadą partnerstwa.

Projekty poszczególnych RPO opracowane zostały w Urzędach Marszałkowskich w stosownych Departamentach Rozwoju Regionalnego. Wstępne wersje Projektu kierowane były do konsultacji społecznych, w których udział wzięli przedstawiciele środowisk samorządowych oraz społeczno-gospodarczych regionu oraz poddane ocenie wpływu realizacji programu na środowisko przyrodnicze oraz ocenie przez zespół wykonujący ocenę ex-ante. Na ostateczny kształt programu wpływ miały także uwagi i sugestie przedstawione przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Projekty Programów uwzględniający wnioski konsultacji społecznych, ustalenia konsultacji z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego i z innymi resortami, został przyjmowany przez Zarządy Województw, akceptowany przez Radę Ministrów a następnie przesłany do Komisji Europejskiej w celu wynegocjowania programów. Po rundach negocjacyjnych z KE powstawał ostateczny kształt Programu przyjmowany przez Zarząd Województwa.

5.1.2. Organizacyjna odpowiedzialność za przygotowanie dokumentacji strategicznej i operacyjnej

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Kto organizacyjnie odpowiadał za opracowanie tych dokumentów? W jakim zakresie i w jaki sposób w tym procesie uczestniczyły jednostki administracji wojewódzkiej?”

5.1.2.1. UM kujawsko-pomorski

Za przygotowanie strategii rozwoju województwa odpowiedzialny jest Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego UM. Departament odpowiada za określanie celów strategicznych Województwa i narzędzi ich realizacji (zarządzanie poprzez cele), prowadzenie działań dotyczących Strategii Rozwoju Województwa oraz wspieranie rozwoju przestrzennego i gospodarczego.

Równocześnie Departament odpowiedzialny jest za tworzenie narzędzi i nadzór nad realizacją działań dotyczących zarządzania strategicznego, uczestniczenie w tworzeniu programów branżowych i operacyjnych oraz nadzór w zakresie określania ich celowości, współpraca w zakresie procedury oceny i wyboru projektów.

W ramach działań nad Strategią oświatową Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego ściśle współpracował z Departamentem Edukacji, Sportu i Turystyki – odpowiedzialnym za realizację polityki Samorządu Województwa w zakresie edukacji, nauki, sportu i turystyki.

Jednostki administracji wojewódzkiej prowadzące placówki oświatowe na terenie województwa brały udział w procesie konsultacji społecznych.

5.1.2.2. UM opolski

Za przygotowanie strategii rozwoju województwa odpowiedzialny jest Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej. Koordynacja części oświatowej realizowana jest przez Departament Edukacji i Rynku Pracy. Jednostki administracji wojewódzkiej prowadzące placówki oświatowe na terenie województwa brały udział w procesie konsultacji społecznych.

5.1.2.3. UM podkarpacki

Za przygotowanie strategii rozwoju województwa podkarpackiego odpowiedzialny jest Departament Rozwoju Regionalnego, który współpracuje z innymi departamentami oraz jednostkami organizacyjnymi UMWP (Departament Edukacji i Kultury). Przy ostatniej aktualizacji dokumentu, za koordynację prac w

ramach zespołu ds. Kapitału społecznego, obejmującego swym zakresem problematykę oświaty, odpowiedzialny był dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie. W pracach zespołu uczestniczyli m.in. przedstawiciele UMWP, wojewódzkich jednostek oświatowych, Kuratorium Oświaty PUW i szkół wyższych.

5.1.2.4. Podsumowanie

Organizacyjnie za opracowywanie dokumentów strategicznych odpowiedzialny był:

- Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego/ Departamentem Edukacji, Sportu i Turystyki – województwo kujawsko-pomorskie
- Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej/ Departament Edukacji i Rynku Pracy – województwo opolskie
- Departament Rozwoju Regionalnego/ Departament Edukacji i Kultury/Wojewódzki Urząd Pracy – województwo podkarpackie

Organizacyjnie za opracowanie Regionalnych Programów Operacyjnych odpowiedzialny był

- Departament Polityki Regionalnej – województwo kujawsko-pomorskie
- Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej – województwo opolskie
- Departament Rozwoju Regionalnego - województwo podkarpackie

Jednostki administracji wojewódzkiej odpowiedzialne za szkoły prowadzenie przez województwa uczestniczyły przy tworzeniu Planów strategicznych i Programów operacyjnych w formie:

- Uczestnictwa w zespołach roboczych (plany strategiczne)
- Uczestnictwa w konsultacjach społecznych (plany strategiczne i programy operacyjne)

5.1.3. Uczestnictwo JST niższych szczebli przy realizacji wojewódzkich dokumentacji strategicznej

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy przy opracowywaniu dokumentów zapewniono konsultacje merytoryczne i koordynację z JST innych szczebli z terenu województwa? Czy brano pod uwagę ich strategie oświatowe?”

5.1.3.1. UM kujawsko-pomorski

W trakcie prac nad dokumentami strategicznymi zapewniono konsultacje merytoryczne na różnych poziomach i szczeblach kompetencji. Lista instytucji,

które były zaangażowane w konsultacje dotyczące tworzenia Strategii Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego

1. Kuratorium Oświaty w Bydgoszcz,
2. Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy,
3. Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli we Włocławku,
4. Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Toruniu ,
5. Przedstawiciele związków zawodowych,
6. Dyrektorzy szkół na wszystkich szczeblach kształcenia,
7. Organizacje pozarządowe – fundacje i stowarzyszenia działające w sferze edukacji,
8. Centra Kształcenia Ustawicznego,
9. Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego (gminnych i powiatowych)
10. Przedstawiciele uczelni wyższych.

W trakcie prac nad dokumentem strategicznym nie przewidziano specjalnego cyklu analizy gminnych strategii oświatowych. Jednak wszystkie lokalne pomysły strategiczne były analizowane na etapie konsultacji merytorycznych.

5.1.3.2. UM opolski

W trakcie realizacji planu strategicznego zapewnione były konsultacje merytoryczne m.in. z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego (związek gmin śląska opolskiego - wójtowie i dyrektorzy szkół), przedstawicielami placówek doskonalenia nauczycieli, przedstawicielami uczelni, kuratorium oświaty.

Nie wprowadzono procedury analizowania strategii gminnych i powiatowych. Jednak konsultacje merytoryczne umożliwiały przekazywanie szczegółów każdej ze strategii gminnych i powiatowych.

5.1.3.3. UM podkarpacki

Projekt dokumentu był przedmiotem konsultacji społecznych. Informacja o konsultacjach podana została do publicznej wiadomości za pośrednictwem prasy lokalnej oraz strony internetowej województwa podkarpackiego. Została również zorganizowana konferencja konsultacyjna, na którą zostali zaproszeni m.in. przedstawiciele wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego.

Przedstawiciele samorządów przedstawiali do analiz pomysły lokalne, które były poddawane merytorycznej ocenie pod kątem strategii wojewódzkiej.

5.1.3.4. Podsumowanie

Przy opracowaniu dokumentów strategicznych zapewniono konsultacje merytoryczne i koordynację JST innych szczebli z terenu województwa.

Włączanie w proces strategii gminnych i powiatowych dokonywany był poprzez informacje, uwagi i komentarze przedstawicieli JST.

Nie przewidziano i nie realizowano procedury „analizowania” strategii gminnych i powiatowych w przygotowywaniu kierunków działań strategicznych.

5.1.4. Przyznane preferencje w ramach RPO i POKL

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy w ramach środków POKL oraz RPO przyznano preferencje pewnej określonej grupie projektów, na przykład projektom z zamożnych bądź ubogich JST, projektom ze szkół o najsłabszych wynikach lub szkół określonego typu? Czy we wszystkich 3 województwach kładziony jest szczególny nacisk na niektóre rodzaje projektów? Jakie to są preferencje i w jaki sposób zostały zdefiniowane? Z kim te preferencje były uzgadniane?”

5.1.4.1. POKL

W ramach tego programu zdefiniowano Priorytet IX Rozwój kompetencji i wykształcenia w regionach. W ramach Priorytetu realizowane są działania obejmujące wsparcie kierowane do osób i placówek realizujących proces kształcenia, mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia poprzez wysokiej jakości usług edukacyjnych. W szczególności wspierane są te obszary i środowiska, które napotykają na najsilniejsze bariery w dostępie do wysokiej jakości usług edukacyjnych.

W ramach priorytetu IX zdefiniowano 5 działań szczegółowych

- Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty
- Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego
- Działanie 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego
- Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty
- Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich.

W ramach tych działań nie ma preferencji odnośnie grupy projektów, miejsca powstania projektu czy zamożności Beneficjenta. Jednak typy projektów do dofinansowania w poszczególnych Działaniach oraz efekty do osiągnięcia w ramach Priorytetu wskazują na rodzaje projektów a sytuacjach ekstremalnych wręcz uniemożliwiają podnoszenie jakości oświaty w regionie poza ministerialnie zdefiniowane wskaźniki.

We wszystkich województwach występuje jedna baza Priorytetów, Działań oraz typów projektów, tym samym położony jest jednakowy nacisk na rodzaje projektów. Zdefiniowane tych priorytetów zostało wypracowane w ramach

zrealizowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. POKL był przygotowywany na podstawie Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Realizacja prac nad stworzeniem POKL oraz stosownych celów i wskaźników do osiągnięcia był elementem osobnych prac na poziomie ministerialnym.

W rozdziale 1 Załącznika Nr 2 zestawiono szczegółowe informacje na temat działań, poddziałań oraz typów projektów możliwych do realizacji w ramach POKL Działanie 9.1 do 9.5.

5.1.4.2. RPO

W układzie Regionalnych Programów Operacyjnych dostrzec można niewielkie różnice pomiędzy analizowanymi województwami w celach i wskaźnikach oceny priorytetów oświatowych.

Tabela 3. Cele działań, produkty i rezultaty badanych RPO

Lp	Wyszczególnienie	Kujawsko-pomorskie	Opolskie	Podkarpackie
1.	Oś priorytetowa	Rozwój infrastruktury społecznej	Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	Infrastruktura społeczna
2.	Cel działań	poprawa jakości i dostępności usług społecznych poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną (edukacyjną, zdrowia, pomocy społecznej, kultury), w tym dla osób niepełnosprawnych	Poprawa warunków kształcenia na poziomie wyższym oraz w regionalnych instytucjach oświatowych na poziomie ponadgimnazjalnym i policealnym ... Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej na poziomie lokalnym, szczególnie w kontekście zwalczania dysproporcji pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, w szczególności z terenów wiejskich.	poprawa dostępności i podniesienie jakości regionalnego systemu edukacji,
3	Wskaźniki	- Liczba projektów z zakresu edukacji w	- Liczba projektów z	- Liczba projektów z zakresu edukacji, w

Lp	Wyszczególnienie	Kujawsko-pomorskie	Opolskie	Podkarpackie
	produktu	tym: szkolnictwa wyższego - Powierzchnia użytkowa nowych obiektów przeznaczonych na cele dydaktyczne	zakresu edukacji - Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem	tym na obszarach wiejskich - Liczba zmodernizowanych obiektów edukacyjnych
4.	Wskaźniki rezultatu	Liczba studentów/uczniów korzystających z efektów projektu	- Liczba studentów korzystających z efektów projektów, - Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z efektów projektów	- Liczba uczniów korzystających z efektów projektów - Liczba studentów korzystających z efektów projektów - Liczba wspartych placówek prowadzących działalność w zakresie kształcenia ustawicznego - Liczba miejsc w przedszkolach wiejskich wybudowanych lub zmodernizowanych

Źródło: RPO analizowanych województw

Zarówno nazwa osi priorytetowej jak również cel działań jest zbieżny we wszystkich województwach. Większe rozbieżności występują w zdefiniowanych wskaźnikach produktu i rezultatu.

Wyraźnie należy wskazać, iż w ramach RPO poszczególnych województw ukierunkowano działania operacyjne na pewną grupę zamierzeń strategicznych definiowanych wcześniej w strategiach wojewódzkich. Działania wskazane w Regionalnych Programach Operacyjnych w sposób szczególny dotyczą: rozbudowy, budowy, modernizacji i unowocześniania infrastruktury edukacyjnej na różnych poziomach. Kierunki operacyjne zdefiniowane w Programach Operacyjnych skupiają się na poprawie jakości oświaty od strony aktywów i infrastruktury społecznej.

Regionalne Programy Operacyjne nie odnoszą się natomiast do innych celów związanych z poprawą jakości szkolenia opartej na podnoszeniu kwalifikacji nauczycieli, podnoszenia atrakcyjności form szkolenia czy rozwój nowoczesnych technologii na potrzeby edukacji.

5.1.4.3. Podsumowanie

We wszystkich województwach występuje jedna baza Priorytetów, Działań oraz typów projektów, tym samym położony jest jednakowy nacisk na rodzaje projektów. Zdefiniowane tych priorytetów zostało wypracowane w ramach zrealizowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W ramach RPO poszczególnych województw ukierunkowano działania operacyjne na pewną grupę zamierzeń strategicznych definiowanych wcześniej w strategiach wojewódzkich. Działania wskazane w Regionalnych Programach Operacyjnych w sposób szczególny dotyczą: rozbudowy, budowy, modernizacji i unowocześniania infrastruktury edukacyjnej na różnych poziomach. Kierunki operacyjne zdefiniowane w Programach Operacyjnych skupiają się na poprawie jakości oświaty od strony aktywów i infrastruktury społecznej.

W poszczególnych województwach dostrzec można stosowanie pewnych procedur ukierunkowujących na pewne grupy projektów.

Np. w województwie opolskim poprzez wprowadzenie ograniczeń w kryteriach dostępu przy naborze na działanie 9.1.1. POKL - Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej, ukierunkowano nabory na projekty z obszarów wiejskich. W tym samym województwie w ramach działania 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego – w kryteriach dostępu wprowadzono nacisk na praktyki i staże realizowane z pracodawcami.

Pierwsza z procedur została wdrożona jako wynik stanu wychowania przedszkolnego a w szczególności dostępności obiektów przedszkolnych w terenach miejskich w województwie.

Druga to konsekwencja procesu wdrażania działań zmierzających do minimalizacji i przeciwdziałaniu bezrobociu w regionie.

5.1.5.Relacja dofinansowanych projektów z celami strategicznymi województw.

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy wybór i realizacja projektów korzystających z finansowania w ramach POKL i POIG odzwierciedlają cele strategiczne województw wyrażone w ich planach strategicznych?”

5.1.5.1. POKL

Odpowiedź na to zagadnienie może potwierdzić tylko analiza projektów korzystających z dofinansowania w ramach POKL. W rozdziale 1.2. Załącznika Nr 2 zdefiniowano tytuły projektów, które zostały zatwierdzone do dofinansowania w ramach stosownych programów.

Województwo kujawsko-pomorskie

Wskazane projekty z Poddziałania 9.1.1. odpowiadają zapisom Strategii Edukacji Województwa:

Cel strategiczny	2. W REGIONIE FUNKCJONUJE EFEKTYWNY SYSTEM KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA
Cel operacyjny	2.4 Dostępność edukacji przedszkolnej w każdej gminie
	2.4.1 Opracowanie i realizacja kampanii informacyjnych promujących wychowanie przedszkolne
	2.4.2 Wsparcie istniejących przedszkoli umożliwiające zwiększenie uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym
	2.4.3 Tworzenie różnych form wychowania przedszkolnego na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechniania wychowania przedszkolnego
	2.4.4 Wspieranie działań jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w tworzeniu oferty edukacyjnej dla dzieci w wieku przedszkolnym
	2.4.5 Wdrożenie działań umożliwiających dzieciom osiągnięcie dojrzałości szkolnej

Wskazane projekty z Poddziałania 9.1.2. odpowiadają zapisom Strategii Edukacji Województwa:

Cel strategiczny	2. W REGIONIE FUNKCJONUJE EFEKTYWNY SYSTEM KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA
Cel operacyjny	2.3 Tworzenie warunków rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych ze specjalnymi potrzebami dydaktycznymi, wychowawczymi i zdrowotnymi
	2.3.1 Diagnozowanie potrzeb dzieci, młodzieży i dorosłych ze specjalnymi potrzebami dydaktycznymi, wychowawczymi i zdrowotnymi
	2.3.2 Tworzenie i wdrożenie regionalnego systemu wsparcia ucznia zdolnego i o szczególnych uzdolnieniach
	2.3.3 Rozwijanie i wspieranie doradztwa oraz opieki pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa
	2.3.4 Upowszechnianie wiedzy i wdrażanie rozwiązań w zakresie organizacji wczesnego wspomagania rozwoju dziecka
	2.3.5 Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych
	2.3.6 Realizacja regionalnego programu stypendialnego dla uczniów uzdolnionych i o szczególnych uzdolnieniach
	2.3.7 Stworzenie i realizacja oferty dodatkowych zajęć służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych
Cel operacyjny	2.6 Dzieci i młodzież są wyposażone w umiejętności kluczowe
	2.6.1 Organizowanie dodatkowych zajęć (pozaszkolnych i pozalekcyjnych) dla uczniów ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych
	2.6.2 Wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania, uczenia się i oceniania
	2.6.3 Opracowanie i realizacja programów wspierających rozwój kompetencji kluczowych
	2.6.4 Wyrównywanie w procesie kształcenia dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia

Wskazane projekty z Działania 9.2. odpowiadają zapisom Strategii Edukacji Województwa:

Cel	1. SYSTEM EDUKACJI POWIĄZANY Z POTRZEBAMI GOSPODARKI
-----	--

strategiczny	OPARTEJ NA WIEDZY I NOWOCZESNYCH TECHNOLOGIACH
Cel operacyjny	1.2 Funkcjonuje system kształtowania własnej drogi zawodowej
	1.2.1 Rozwijanie doradztwa zawodowego na różnych poziomach edukacyjnych
	1.2.2 Koordynowanie działań dotyczących doradztwa zawodowego
	1.2.3 Opracowanie i wdrożenie regionalnego systemu wspierania ucznia zdolnego
	1.2.4 Podejmowanie działań ukierunkowanych na przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie uczniów o specyficznych potrzebach rozwojowych
	1.2.5 Kreowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i twórczych wśród uczniów, słuchaczy i studentów
	1.2.6 Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego

Wskazane projekty z Działania 9.3. odpowiadają zapisom Strategii Edukacji Województwa:

Cel strategiczny	1. SYSTEM EDUKACJI POWIĄZANY Z POTRZEBAMI GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY I NOWOCZESNYCH TECHNOLOGIACH
Cel operacyjny	1.1 Oferta kształcenia ustawicznego umożliwia przygotowanie dorosłych do potrzeb rynku pracy w regionie
	1.1.1 Wykorzystanie diagnozy rynku pracy przy tworzeniu oferty edukacyjnej dla dorosłych
	1.1.2 Wspieranie organizacyjne i finansowe uczelni oraz placówek kształcenia ustawicznego
	1.1.3 Wysoka jakość kształcenia dorosłych

Działanie dodatkowe na projekty innowacyjne:

Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego/regionalnego rynku pracy

Szkoła innowacyjna i konkurencyjna – dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do wymagań lokalnego rynku pracy

UM opolski

Wskazane Projekty Poddziałania 9.1.1. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Cel Strategiczny	ZAPEWNIENIE DOGODNYCH WARUNKÓW ŻYCIA W REGIONIE
Cele operacyjne	
II. 8. Tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa	Realizacja potrzeb oświatowych wymaga zapewnienia dostępności i warunków korzystania z odpowiedniego standardu usług, które są oferowane przez instytucje oświatowe.

Wskazane Projekty Poddziałania 9.1.2. odpowiadają zapisom celów oświatowych Strategii Województwa:

- Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy
- Tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa

Wskazane Projekty Działania 9.2. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Cel Strategiczny	I. INNOWACYJNY REGION Z DOBRZE WYKSZTAŁCONYMI I AKTYWNYMI MIESZKAŃCAMI
Cele operacyjne	
I. 1. Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy	Lepsze dostosowanie systemu oświaty, w tym ustawicznego kształcenia społeczeństwa, do potrzeb rynku pracy wymaga przede wszystkim ukierunkowania edukacji na przedsiębiorczość, języki obce, technologie informacyjne i komunikacyjne. Koniecznym jest również ciągłe dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, tak aby ułatwić zatrudnienie absolwentom szkół oraz zwiększyć mobilność zawodową społeczeństwa. W obszarze kształcenia ustawicznego istotnym jest stworzenie programu oraz sieci instytucji służących temu celowi. Większej efektywności systemu oświaty służyć będzie współpraca z partnerami z innych województw oraz regionów partnerskich z innych państw, taka jak m.in.: targi edukacyjne, wymiany młodzieży, praktyki. Bardzo ważne znaczenie w realizacji celu pełnić będzie sieć szkół i placówek o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, wymienionych w załączniku 2. Lepszemu przygotowaniu społeczeństwa, szczególnie absolwentów uczelni i szkół wyższych, do wymogów rynku pracy służyć będą również akademickie inkubatory przedsiębiorczości.

Wskazane Projekty Działania 9.3. odpowiadają zapisom celów oświatowych Strategii Województwa:

- Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy
- Wzrost powiązań nauki z rozwojem regionu

Wskazane Projekty Działania 9.4. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Cel Strategiczny	I. INNOWACYJNY REGION Z DOBRZE WYKSZTAŁCONYMI I AKTYWNYMI MIESZKAŃCAMI
Cele operacyjne	
I. 1. Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy	Lepsze dostosowanie systemu oświaty, w tym ustawicznego kształcenia społeczeństwa, do potrzeb rynku pracy wymaga przede wszystkim ukierunkowania edukacji na przedsiębiorczość, języki obce, technologie informacyjne i komunikacyjne.

Wskazane Projekty Działania 9.5. odpowiadają zapisom celów oświatowych Strategii Województwa:

- Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy
- Tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa

Wskazane projekty systemowe w ramach Priorytetu IX odpowiadają zapisom celów oświatowych Strategii Województwa:

- Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy
- Wzrost powiązań nauki z rozwojem regionu
- Tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa

UM podkarpacki

Wskazane Projekty Poddziałania 9.1.1. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Obszar :Kapitał społeczny	
Cel strategiczny:	Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.
Priorytet 1: Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek	Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji.
Kierunek działania 1: Zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia.	Satysfakcjonująca kariera zawodowa obywateli oraz ich rozwój osobisty wymagają zapewnienia szerokiego dostępu do edukacji od najmłodszych lat po wiek dojrzały. Kierunek będzie realizowany między innymi poprzez zapewnienie:- Wczesnego dostępu do edukacji przedszkolnej, obejmującej alternatywne formy prowadzące do wyrównywania szans edukacyjnych, m.in. dzieci z obszarów wiejskich oraz dzieci pochodzenia romskiego.- Wczesnego dostępu do edukacji umożliwiającego wczesne diagnozowanie deficytów rozwojowych i problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży. W szczególności zwiększenie dostępu do edukacji uczniom pochodzących z obszarów wiejskich i środowisk miejskich dotkniętych ubóstwem (w tym środowisk romskich), prowadzi w efekcie do zrównoważonego rozwoju całego społeczeństwa i przeciwdziałania patologiom społecznym.

Wskazane Projekty Poddziałania 9.1.2. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Obszar :Kapitał społeczny	
Cel strategiczny:	Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.
Priorytet 1: Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek	Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji.

Kierunek działania 1: Zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia.	Satysfakcjonująca kariera zawodowa obywateli oraz ich rozwój osobisty wymagają zapewnienia szerokiego dostępu do edukacji od najmłodszych lat po wiek dojrzały. Kierunek będzie realizowany między innymi poprzez zapewnienie:- Wczesnego dostępu do edukacji przedszkolnej, obejmującej alternatywne formy prowadzące do wyrównywania szans edukacyjnych, m.in. dzieci z obszarów wiejskich oraz dzieci pochodzenia romskiego.- Wczesnego dostępu do edukacji umożliwiającego wczesne diagnozowanie deficytów rozwojowych i problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży. W szczególności zwiększenie dostępu do edukacji uczniom pochodzących z obszarów wiejskich i środowisk miejskich dotkniętych ubóstwem (w tym środowisk romskich), prowadzi w efekcie do zrównoważonego rozwoju całego społeczeństwa i przeciwdziałania patologiom społecznym.
---	---

Wskazane Projekty Działania 9.2. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Obszar :Kapitał społeczny	
Cel strategiczny:	Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.
Priorytet 1: Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek	Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji.
Kierunek działania 3: Podniesienie jakości kształcenia.	Alfabetyzm daje człowiekowi zdolność do uczenia się przez całe życie, a społeczeństwu tworzenie się wysokiej jakości kapitału ludzkiego o cechach i umiejętnościach, które umożliwiają jednostkom efektywne radzenie sobie w nowoczesnym społeczeństwie. Jego wdrażanie wymaga rozwoju oraz doskonalenia standardów programów, metod, warunków nauczania oraz podniesienia jakości kształcenia, w tym poprawę jakości szeroko rozumianej kadry pedagogicznej. Konieczne jest podniesienie jakości kształcenia na wszystkich poziomach edukacji, w tym szczególnie na poziomie szkół wyższych. Wysoka jakość kształcenia, likwidująca marnotrawstwo w edukacji, zapewni harmonijny rozwój każdemu podmiotowi działań edukacyjnych i wpłynie na podniesienie poziomu kompetencji kluczowych, w tym też opartych na naukach ścisłych. Wspomoże to w efekcie absolwentów szkół w sprostaniu silnej konkurencji efektywnie zarządzanych i maksymalnie wykorzystujących pracowniczy potencjał twórczy przedsiębiorstw krajów UE. Kultura oceny jakości zapewni zwiększenie skuteczności i efektywności w zarządzaniu edukacją. Wpłynie to na realizację wizji modelu społecznego, w którym edukacja staje się czynnikiem identyfikacji, przynależności, awansu społecznego i rozwoju jednostki oraz umożliwi skuteczne zwalczanie niepowodzeń szkolnych. Konieczne jest wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych, wykorzystanie ich zdolności poprzez umożliwienie realizacji ich planów i motywowanie do dalszego rozwoju.

Wskazane Projekty Działania 9.3. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Obszar :Kapitał społeczny	
Cel strategiczny:	Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego

	mieszkańców regionu.
Priorytet 1: Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek	Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji.
Kierunek działania 4: Dostosowanie systemu kształcenia, w tym ustawicznego, do potrzeb rynku pracy.	Sfera produkcyjna winna kooperować z systemem edukacji, określając umiejętności i kompetencje przyszłych pracowników, a także w wymiarze zasobów materialnych poprzez m.in. udostępnianie nowoczesnych stanowisk pracy i nowoczesnych środków nauczania w ramach praktyk zawodowych. Zwiększy to zaangażowanie społeczeństwa w proces edukacji. Dynamiczne zmiany gospodarcze wymuszają doskonalenie umiejętności zawodowych obywateli przez całe życie. Należy przez to rozumieć kształcenie w szkołach i placówkach dla dorosłych, a także uzupełnianie wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych. Sprzyjać to będzie zwiększeniu mobilności zawodowej i przestrzennej, budowaniu aktywnych postaw życiowych wyrażanych poprzez przedsiębiorczych oraz innowacyjnych w działalności zawodowej obywateli. Dotychczasowy model kształcenia zawodowego, związany ze zdobyciem zawodu "na całe życie", powinien zostać wyparty przez model "kariery zawodowej". Wdrożenie takiego modelu na każdym etapie zawodowego życia, będzie zapobiegać zjawisku alienacji zawodowej i społecznej oraz zagubienia w procesie ciągłych przekształceń. Niezbędne jest więc utworzenie skutecznego systemu doradztwa zawodowego, nie ograniczonego tylko do sfery bezrobotnych, lecz działającego na każdym etapie edukacji i pozwalającego racjonalnie planować karierę zawodową.

Wskazane Projekty Działania 9.4. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Obszar : Kapitał społeczny	
Cel strategiczny:	Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.
Priorytet 1: Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek	Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji.
Kierunek działania 3: Podniesienie jakości kształcenia.	Alfabetyzm daje człowiekowi zdolność do uczenia się przez całe życie, a społeczeństwu tworzenie się wysokiej jakości kapitału ludzkiego o cechach i umiejętnościach, które umożliwiają jednostkom efektywne radzenie sobie w nowoczesnym społeczeństwie. Jego wdrażanie wymaga rozwoju oraz doskonalenia standardów programów, metod, warunków nauczania oraz podniesienia jakości kształcenia, w tym poprawę jakości szeroko rozumianej kadry pedagogicznej. Konieczne jest podniesienie jakości kształcenia na wszystkich poziomach edukacji, w tym szczególnie na poziomie szkół wyższych. Wysoka jakość kształcenia, likwidująca marnotrawstwo w edukacji, zapewni harmonijny rozwój każdemu podmiotowi działań edukacyjnych i wpłynie na podniesienie poziomu kompetencji kluczowych, w tym też opartych na naukach ścisłych. Wspomoże to w efekcie absolwentów szkół w sprostaniu silnej konkurencji efektywnie zarządzanych i maksymalnie wykorzystujących pracowniczy potencjał twórczy przedsiębiorstw krajów UE. Kultura oceny jakości zapewni zwiększenie skuteczności i efektywności w zarządzaniu edukacją. Wpłynie to na realizację wizji modelu społecznego, w którym edukacja staje się czynnikiem identyfikacji, przynależności, awansu społecznego i rozwoju jednostki oraz umożliwi skuteczne zwalczanie niepowodzeń

	szkolnych. Konieczne jest wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych, wykorzystanie ich zdolności poprzez umożliwienie realizacji ich planów i motywowanie do dalszego rozwoju.
--	--

Wskazane Projekty Działania 9.5. odpowiadają zapisom Strategii Województwa:

Obszar :Kapitał społeczny	
Cel strategiczny:	Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.
Priorytet 1: Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek	Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji.
Kierunek działania 1: Zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia.	Satysfakcjonująca kariera zawodowa obywateli oraz ich rozwój osobisty wymagają zapewnienia szerokiego dostępu do edukacji od najmłodszych lat po wiek dojrzały. Kierunek będzie realizowany między innymi poprzez zapewnienie:- Wczesnego dostępu do edukacji przedszkolnej, obejmującej alternatywne formy prowadzące do wyrównywania szans edukacyjnych, m.in. dzieci z obszarów wiejskich oraz dzieci pochodzenia romskiego.- Wczesnego dostępu do edukacji umożliwiającego wczesne diagnozowanie deficytów rozwojowych i problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży. W szczególności zwiększenie dostępu do edukacji uczniom pochodzących z obszarów wiejskich i środowisk miejskich dotkniętych ubóstwem (w tym środowisk romskich), prowadzi w efekcie do zrównoważonego rozwoju całego społeczeństwa i przeciwdziałania patologiom społecznym.

5.1.5.2. POIG

Odpowiedź na to zagadnienie może potwierdzić tylko analiza projektów korzystających z dofinansowania w ramach POIG

W Rozdziale 1.2.2 Załącznika Nr 2 zestawiono tytuły projektów, które zostały zatwierdzone do dofinansowania w ramach stosownych programów.

Osobną kwestią jest sprawa sprawdzenia powiązania projektów realizowanych w województwach w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka z celami strategicznymi województw. Należy tutaj zwrócić uwagę, iż POIG w sposób szczególny „odstaje” od programów RPO i POKL. W tych dwóch ostatnich programach Urzędy Marszałkowskie uczestniczą w części oświatowej albo jako Instytucja Zarządzająca albo Instytucja Pośrednicząca. Natomiast POIG zarządzany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, ma przyczynić się do zwiększenia spójności interwencji w ramach zakresu odpowiedzialności ministrów właściwych do spraw gospodarki, nauki, turystyki i informatyzacji. Wszystkie osie priorytetowe PO IG mają na celu wspieranie innowacyjności oraz działań, które wspomagają innowacyjność. Przez innowację rozumie się wprowadzenie do praktyki nowego lub znacząco ulepszanego rozwiązania w odniesieniu do produktu (towaru lub usługi), procesu, marketingu

lub organizacji². Zgodnie z zakresem definicji *nowej inwestycji* zawartej w rozporządzeniu 1628/2006 w ramach PO IG wspierane będą przede wszystkim inwestycje, w wyniku których powstaną nowe lub znacząco ulepszone produkty.

W systemie wdrażania główną instytucją nadzorującą realizację Programu i zarządzającą Programem jest **Instytucja Zarządzająca**, której rolę pełni Departament Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Duża część zadań – w celu sprawnej realizacji Programu - została przekazana na zasadzie delegacji uprawnień **Instytucjom Pośredniczącym**. **Funkcje trzech Instytucji Pośredniczących dla Programu pełnią:**

- minister właściwy do spraw nauki (dla osi priorytetowych 1. i 2.). Obecnie funkcję tę pełni Departament Wdrożeń i Innowacji w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- minister właściwy do spraw gospodarki (dla osi priorytetowych 3, 4, 5 i 6). Obecnie funkcję tę pełni Departament Funduszy Europejskich w Ministerstwie Gospodarki,
- minister właściwy do spraw informatyzacji (dla osi priorytetowej 7 i 8). Obecnie funkcję tę pełni Departament Informatyzacji (dla osi priorytetowej 7) oraz Departament Społeczeństwa Informacyjnego (dla osi priorytetowej 8) w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Instytucjami podległymi dla Instytucji Pośredniczących są **Instytucje Wdrażające** (inaczej Instytucje Pośredniczące II stopnia) w łącznej liczbie sześciu instytucji, tj. Ośrodek Przetwarzania Informacji, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Władza Wdrażająca Programy Europejskie, Polska Organizacja Turystyczna, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Departament Wdrażania Programów Operacyjnych w Ministerstwie Gospodarki.

Po tej analizie programu POIG można dokonać odpowiedzi na pytanie czy projekty realizowane w ramach POIG odzwierciedlają cele strategiczne województw.

Podsumowując stwierdza się:

1.

Brak jest jednoznacznych odniesień projektów realizowanych w ramach POIG do strategii oświatowych.

W strategii oświatowej województwa kujawsko-pomorskiego nie ma żadnych zapisów związanych z rozwojem działań innowacyjnych. Te zapisy zdefiniowano natomiast w części strategii dotyczącej rozwoju gospodarczego.

W strategii województwa opolskiego sam cel strategiczny dotyczący oświaty nazwany jest: „INNOWACYJNY REGION Z DOBRZE WYKSZTAŁCONYMI I AKTYWNYMI MIESZKAŃCAMI”. Cel operacyjny „Wzrost powiązań nauki z rozwojem regionu” wskazuje m.in. w ramach działań na terenie województwa konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz pozyskiwania funduszy na

badania. Za ważne uznać należy także zwiększenie działań integracyjnych, które obejmą środowiska naukowe uczelni, instytuty naukowo-badawcze, kadre zakładów pracy i biur rozwojowych. Zmierzać należy również do większego powiązania twórców nowych technologii z ich praktycznym wykorzystaniem, co znacznie obniży koszty działalności jednostek badawczo-rozwojowych.

Stwierdza się, iż projekty realizowane w ramach POIG z województwa opolskiego zgodne są z zapisami strategii województwa.

W strategii województwa podkarpackiego w części oświatowej nie ma żadnych zapisów związanych z rozwojem działań innowacyjnych. Te zapisy zdefiniowano natomiast w części strategii dotyczącej rozwoju gospodarczego.

2.

Zapisy dotyczące innowacyjności w strategiach wojewódzkich zwykle zdefiniowane są w innych obszarach niż w obszarach oświatowych. W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO NA LATA 2007-2020 w Priorytetowym obszarze działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki zdefiniowano Działanie 1.1. Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji. W ramach tego działania wskazano kierunki na:

- Rozwijanie postaw przedsiębiorczych
- Rozwijanie instytucji otoczenia biznesu
- Kształtowanie regionalnego systemu transferu innowacji i wymiany informacji
- Rozwój potencjału naukowo-badawczego regionu

W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO zapisy dotyczące innowacyjności występują w części oświatowej (pkt 1). Równocześnie w innych częściach strategii wskazano Działanie I. 3. Budowanie społeczeństwa informacyjnego i rozwój bazy technicznej na jego Potrzeby i Działanie I. 4. Budowanie efektywnego regionalnego systemu innowacyjności bardziej powiązane z celami POIG.

W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2007 – 2020 w Celu strategicznym Gospodarka regionu zdefiniowano Priorytet 2: Budowanie regionalnego systemu innowacji poprzez rozwój rzeszowskiego obszaru metropolitalnego oraz powiązań między nauka i gospodarka.

Można zatem stwierdzić, iż w większości przypadków powiązania projektów realizowanych w ramach POIG dotyczyć będą innych zapisów strategii wojewódzkich niż zapisy dotyczące oświaty.

3.

Projekty realizowane w ramach POIG ze względu na swój innowacyjny charakter nie należy utożsamiać z adresem Beneficjenta. Ich innowacyjność wpływać będzie nie tylko na rynek lokalny ale również krajowy i międzynarodowy. Tym samym wszystkie projekty realizowane w ramach POIG mają wpływ na wzrost potencjału innowacyjnego każdego z województw.

5.1.6. Monitorowanie realizacji komponentu edukacyjnego planów strategicznych i RPO

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Kto odpowiada za monitorowanie realizacji komponentu edukacyjnego planów strategicznych i RPO? Czy województwa określiły wymierne kryteria oceny powodzenia ich realizacji? Czy w ramach tego procesu monitorowania oceniane są łączne skutki projektów finansowanych z różnych programów operacyjnych?”

5.1.6.1. UM kujawsko-pomorski

W województwie kujawsko-pomorskim zgodnie za założeniami przedstawionym w Strategii Edukacji Województwa, w celu zapewnienia informacji o stanach i procesach przeprowadzony jest monitoring i ewaluacja stopnia realizacji celów.

Raport z monitorowania jest przygotowywany przez jednostkę Doradczą (Zespół Strategiczny) i akceptowany przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Ostatni raport (lipiec 2010) powstał w oparciu o spotkanie Zespołu Strategicznego dotyczące realizacji zadań w ramach „**Strategii Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego**”. Raport ten dotyczył realizacji wieloletniego Programu Wojewódzkiego pn. **Strategia Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego** w latach 2009-2010 oraz planów działań na roku 2011.

W ramach strategii zdefiniowane zostały mierniki osiągnięcia celów przypisane do poszczególnych celów częściowych. Nie wskazano mierników granicznych warunkujących osiągnięcie celów.

Za monitorowanie sposobu i przebiegu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 odpowiada Instytucja Zarządzająca tj. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Regionalny Komitet Monitorujący RPO.

5.1.6.2. UM opolski

W województwie opolskim monitorowanie stanu realizacji strategii na poziomie ogólnym dokonywane jest poprzez Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej w formie corocznych Raportów o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego. Kolejne dokumenty zawierają informacje na temat kształtowania się podstawowych zjawisk społeczno-gospodarczych w województwie opolskim w świetle najbardziej aktualnych danych.

Za monitorowanie komponentu oświatowego odpowiedzialny jest Departament Edukacji i Rynku Pracy. Departament przygotowuje oddzielne opracowanie dotyczące stanu oświaty w województwie pt. „Kształcenie w województwie

opolskim a rynek pracy”. W ramach tego dokumentu – raportu zaprezentowany jest stan oświaty ze wskazaniem działań zrealizowanych zgodnie ze zdefiniowaną Strategia Województwa.

W ramach monitoringu dokonywana jest ocena zakresu realizacji założeń i kierunków rozwoju wyznaczonych w strategii (ocena osiągniętych rezultatów oraz rozbieżności między wyznaczonymi kierunkami a efektami) oraz podjęcie decyzji odnośnie do dalszych działań: kontynuacja działań w dotychczasowym układzie, wprowadzenie zapisów korygujących, rozpoczęcie procesu aktualizacji strategii.

W ramach RPO Zarząd Województwa przedstawia na bieżąco stan z realizacji zadań w ramach programu przedstawiając Raporty sprawozdawcze okresowe i roczne. Np. w układzie ostatniego Raportu okresowego z realizacji RPO województwa opolskiego 2007-2013 przedstawiono m.in. informacje dotyczące Celu Osi priorytetowej 5 „Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe” :

5.1.6.3. UM podkarpacki

W trakcie akceptowania końcowej wizji dokumentu strategicznego województwa wskazano na potrzebę monitorowania oraz oceny zmian dotyczących województwa. Przedstawiono sposób monitorowania oraz wskazano źródła uzyskiwania informacji dotyczących stanu realizacji strategii wojewódzkiej.

W praktyce monitoring strategii wojewódzkiej został ukierunkowany na proces kilkukrotnej aktualizacji strategii. W ramach każdej z takich aktualizacji zostanie co najmniej dokonana analiza: miejsca województwa w gospodarce światowej, europejskiej i krajowej, różnicowania regionalnego potencjału społecznego, gospodarczego, kulturowego, warunków przyrodniczych oraz jego struktur sektorowych, różnicowania przestrzeni układów ponadlokalnych (powiatów) i lokalnych (gmin).

W szczególności zostanie wskazany stan zaawansowania realizacji strategii oraz plan działań i ewentualnie korekta działań dotyczących przyszłości.

Proces pierwszej aktualizacji strategii został obecnie rozpoczęty. Samorząd planuje zakończenie działań związanych z tą aktualizacją na przełomie 2010 i 2011 roku.

W ramach RPO Komitet Monitorujący Województwa przedstawia na bieżąco stan z realizacji zadań w ramach programu przedstawiając Raporty sprawozdawcze okresowe z realizacji RPO województwa podkarpackiego. Np. w układzie ostatniego Raportu okresowego z realizacji RPO województwa 2007-2013 przedstawiono m.in. informacje dotyczące Osi priorytetowej 5 „Infrastruktura publiczna”, działanie 5.1” Infrastruktura edukacyjna.

5.1.6.4. Podsumowanie

Podsumowując stwierdza się, iż w poszczególnych województwach za monitorowanie komponentu edukacyjnego strategii oraz programu operacyjnego

odpowiedzialne są stosowne departamenty województwa lub komitety województwa powołane do tego celu.

W ramach monitorowania strategii wojewódzkich nie stwierdza się zdefiniowania wysokości mierników określających poprawność osiągniętych celów strategicznych.

W ramach procesu monitorowania każdy z programów operacyjnych oceniany jest oddzielnie.

5.1.7. Komu zlecono opracowanie ogólnej strategii edukacyjnej województwa, i czy wykonawca jest odpowiednio przygotowany pod względem kadry i wyposażenia?

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Komu zlecono opracowanie ogólnej strategii edukacyjnej województwa, i czy wykonawca jest odpowiednio przygotowany pod względem kadry i wyposażenia?”

We wszystkich analizowanych województwach opracowanie strategii realizowano wewnątrz struktury organizacyjnej Urzędów Marszałkowskich. Całością prac zarządzały i koordynowały stosowne Departamenty, w których zakresie obowiązków należało m.in.:

- określanie celów strategicznych Województwa i narzędzi ich realizacji (zarządzanie poprzez cele), prowadzenie działań dotyczących Strategii Rozwoju Województwa oraz wspieranie rozwoju przestrzennego i gospodarczego;
- tworzenie narzędzi i nadzór nad realizacją działań dotyczących zarządzania strategicznego, uczestniczenie w tworzeniu programów branżowych i operacyjnych oraz nadzór w zakresie określania ich celowości, współpraca w zakresie procedury oceny i wyboru projektów;

W poszczególnych województwach koordynacja prac realizowana była poprzez:

- Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego (kujawsko-pomorskie)
- Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej (opolskie)
- Departament Rozwoju Regionalnego (podkarpackie)

Część edukacyjna strategii wojewódzkich realizowana była przez zespoły robocze stworzone w Departamentach Edukacyjnych:

- Departamentem Edukacji, Sportu i Turystyki (kujawsko-pomorskie)
- Departament Edukacji i Rynku Pracy (opolskie)
- Departament Edukacji i Kultury/ Wojewódzkiego Urzędu Pracy (podkarpackie)

Zarówno na poziomie koordynacyjnym jak i prac merytorycznych wszystkie zespoły cechowało doświadczenie nabyte w poprzednich okresach tworzenia strategii.

5.2. Część B – Struktura i administracja jednostek wojewódzkich odpowiedzialnych za sprawy oświaty -

5.2.1. Departamenty edukacyjne

Jednostkami wojewódzkimi odpowiedzialnymi za sprawy oświaty w poszczególnych województwach są:

- Departament Edukacji, Sportu i Turystyki (kujawsko-pomorskie)
- Departament Edukacji i Rynku Pracy (opolskie)
- Departament Edukacji i Kultury (podkarpackie)

5.2.1.1. Departament Edukacji, Sportu i Turystyki (kujawsko-pomorskie)

Do zakresu działania Departamentu Edukacji, Sportu i Turystyki należy w szczególności:

- realizacja polityki Samorządu Województwa w zakresie edukacji, nauki, sportu i turystyki;
- nadzór nad przygotowaniem i realizacją projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- przygotowanie i nadzór merytoryczny nad realizacją projektów finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego;
- prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem szkół i placówek oświatowych Samorządu Województwa, w tym w szczególności: zakładów kształcenia i placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych, kolegiów pracowników służb społecznych, szkół i placówek o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym;
- współdziałanie z Sejmikiem oraz ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego w zakresie prowadzenia spraw dotyczących uczelni zawodowych;

5.2.1.2. Departament Edukacji i Rynku Pracy (opolskie)

Zadania Departamentu Edukacji i Rynku Pracy realizują: Referat Jednostek Oświatowych i Referat Nauki i Rynku Pracy,

Do zadań Departamentu należy w szczególności:

- prowadzenie spraw związanych z nadzorem nad przestrzeganiem przepisów dotyczących organizacji pracy szkół, bezpieczeństwa nauki i pracy, gospodarowania mieniem oraz spraw administracyjnych,
- współpraca z organami administracji samorządowej i rządowej w zakresie polityki inwestycyjnej w placówkach oświatowych oraz zapewnienie kompleksowej koordynacji zagadnień związanych z inwestycjami i remontami szkół,
- merytoryczna ocena realizacji gospodarki finansowej szkół,
- kształcenie młodzieży zgodnie z zapotrzebowaniem na rynku pracy i określanie na tej podstawie sieci szkół medycznych,
- prowadzenie spraw związanych z przekształcaniem, łączeniem szkół różnego typu w zespoły, likwidacją, a także oceną merytoryczną projektów statutów,
- opracowanie i wdrażanie programów dotyczących rozwoju edukacji i nauki,
- opracowywanie, wdrażanie i opiniowanie projektów z funduszy pomocowych,
- wdrażanie założeń regionalnego systemu kształcenia ustawicznego nauczycieli we współpracy z samorządami lokalnymi,
- opracowywanie zasad dofinansowywania działalności wyższych uczelni,
- działania na rzecz podnoszenia poziomu wykształcenia społeczeństwa we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, administracją rządową, uczelniami, szkołami wyższymi oraz organizacjami pozarządowymi,
- prowadzenie spraw z zakresu współpracy zagranicznej na szczeblu międzyregionalnym a dotyczących edukacji i nauki,
- nadzór nad realizacją zadań w zakresie polityki rynku pracy, z wyłączeniem zadań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- nadzór nad realizacją informacji oświatowej dla szkół o znaczeniu regionalnym,

5.2.1.3. Departament Edukacji i Kultury (podkarpackie)

W Departamencie stworzono komórki organizacyjne: Oddział edukacji - I, Oddział kultury II, 3) Oddział nauki - III, 4) Oddział do spraw inwestycji i remontów - IV, 5) Sekretariat - V.

Do wybranego zakresu działania Oddziału edukacji należy:

- przygotowywanie projektu planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, ustalania specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane w danym roku oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania do opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli,
- opracowywanie zbiorczych planów wydatków w podziale wg klasyfikacji budżetowej,
- bieżący podział środków finansowych z subwencji oświatowej i dotacji dla jednostek oświatowych,

- bieżąca analiza realizacji subwencji oświatowej i dotacji,
- dokonywanie korekty budżetu jednostek oraz prowadzenie ewidencji dokonywanych zmian,
- opracowywanie harmonogramu realizacji zaplanowanych dochodów i wydatków na zadania budżetowe w zakresie oświaty oraz dokonywanie zmian i jego aktualizacja
- opracowywanie okresowych i rocznych analiz z wykonania: a) zadań rzeczowych, b) wydatków budżetowych, c) zatrudnienia i wynagrodzeń,
- przyjmowanie i uzgadnianie planów finansowych jednostek oświatowych i przekazywanie ich do Departamentu Budżetu i Finansów,
- opracowywanie na podstawie informacji jednostek oświatowych comiesięcznych zapotrzebowań na środki finansowe oraz prowadzenie ewidencji przekazanych środków,
- opracowywanie zakresów rzeczowo-finansowych zadań budżetowych realizowanych przez Departament i jednostki oświatowe oraz dokonywanie ich zmian i aktualizacji,
- prowadzenie spraw związanych z Systemem Informacji Oświatowej,
- zamieszczanie informacji na portalu internetowym „Wrota Podkarpackie”,
- prowadzenie spraw związanych z realizacją Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, a w szczególności: a) ogłaszanie otwartego konkursu ofert na realizację zadań z zakresu „Wspierania nauki i edukacji”, b) przyjmowanie, analizowanie i ewidencjonowanie wniosków składanych w ramach otwartego konkursu ofert, g) współpraca z departamentem Budżetu i Finansów w ramach przekazania udzielonych dotacji, h) rozliczanie podmiotów z udzielonej dotacji,
- prowadzenie spraw związanych z realizacją programu wspierania uzdolnionej młodzieży „Nie zagubić talentu”
- nadzorowanie zadań związanych z realizacją przez jednostki oświatowe projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Do wybranego zakresu działania Oddziału nauki należy:

- współpraca ze szkołami ze szkołami wyższymi, ośrodkami naukowymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi z terytorium województwa podkarpackiego
- współdziałanie z Sejmikiem oraz ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego w zakresie spraw dotyczących wyższych szkół zawodowych,
- przygotowywanie, realizacja i rozliczanie wybranych projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w tym: a) przygotowanie i realizacja systemowych projektów stypendialnych dla uczniów szczególnie uzdolnionych, b) przygotowanie i realizacja systemowego projektu stypendialnego dla doktorantów, c) przygotowanie i realizacja projektu systemowego związanego z modernizacją oferty kształcenia zawodowego w województwie podkarpackim :
- współpraca z Instytucją Pośredniczącą (Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie) w zakresie realizowanych projektów systemowych,
- udział w planowaniu budżetu w zakresie zadań Departamentu,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Do wybranego zakresu działania Oddziału do spraw inwestycji i remontów należy:

- diagnozowanie potrzeb inwestycyjno-remontowych w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego,
- sprawowanie ogólnego nadzoru i kontroli nad inwestycjami i remontami realizowanymi w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego
- prowadzenie spraw dotyczących udzielanej przez Województwo pomocy finansowej dla jednostek samorządu terytorialnego na inwestycje w oświacie i kulturze: a) przyjmowanie wniosków o udzielenie pomocy finansowej, b) przygotowanie umów, c) przekazywanie udzielonej pomocy, d) rozliczanie przekazanych środków finansowych, e) sporządzanie sprawozdań,
- nadzorowanie rozliczania dotacji i dofinansowania uzyskiwanych przez podległe jednostki na realizację inwestycji z funduszy unijnych, budżetu państwa oraz innych programów pomocowych,

5.2.1.4. Podsumowanie:

Stwierdza się, iż wykazane departamenty oświatowe nie mają bezpośredniego wpływu na rozdział przyznanych na województwo strumieni finansowych w ramach Programów Operacyjnych.

Pośredni wpływ na rozdział finansowania w ramach Programów Operacyjnych może zostać realizowany w Departamentach poprzez:

- nadzór nad przygotowaniem i realizacją projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- przygotowanie i nadzór merytoryczny nad realizacją projektów finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego;
- opracowywanie, wdrażanie i opiniowanie projektów z funduszy pomocowych,
- współpraca z Instytucją Pośredniczącą (Wojewódzkim Urzędem Pracy) w zakresie realizowanych projektów systemowych,

5.2.2. Instytucje zarządzające i pośredniczące

Jednostki organizacyjne i Departamenty województw występują w programach operacyjnych jako Instytucja Zarządzająca (RPO) lub Instytucja Pośrednicząca (POKL).

Departament Polityki Regionalnej (kujawsko-pomorskie)

Do zadań Departamentu należy w szczególności:

- koordynacja realizacji wszystkich programów operacyjnych wchodzących w skład Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia oraz innych programów i projektów rozwojowych realizowanych na terenie Województwa i współfinansowanych ze środków UE;
- przygotowanie, realizacja i koordynacja działań promocyjnych oraz z zakresu komunikowania, a także obsługa pomocy technicznej w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna;
- współpraca z Instytucją Zarządzającą PO KL;
- koordynacja ogólna zadań związanych z wyborem instytucji prowadzących Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego (RO EFS), nadzór nad ich działalnością oraz rozliczaniem zgodnie z systemem realizacji PO KL 2007-2013;
- pełnienie funkcji Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013;
- nadzór nad ich działalnością oraz rozliczaniem zgodnie z systemem realizacji PO KL 2007-2013;

Departament Koordynacji Programów Operacyjnych (opolskie)

Do zadań Departamentu należy w szczególności:

- realizacja zadań wynikających z pełnienia funkcji Instytucji Zarządzającej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013),
- realizacja zadań wynikających z pełnienia funkcji Instytucji Pośredniczącej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) oraz ścisła współpraca z Instytucją Pośredniczącą II stopnia, której zadania wykonuje Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu,
- dokonywanie obsługi procesu naboru, oceny, wyboru i wdrażania projektów składanych w ramach Działania 8.2 PO KL oraz projektów systemowych składanych do Instytucji Pośredniczącej PO KL,
- realizacja zadań wynikających z pełnienia funkcji Instytucji Regionalnej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007-2013 (PO WT RCz-RP 2007-2013),
- koordynacja zadań realizowanych przez departamenty oraz jednostki organizacyjne w zakresie wdrażania RPO WO 2007-2013, PO KL, PO WT RCz-RP 2007-2013,
- koordynacja wykorzystania funduszy strukturalnych oraz innych środków pomocowych w województwie opolskim,
- dokonywanie obsługi procesu naboru, oceny, wyboru i wdrażania projektów składanych w ramach RPO WO 2007-2013,

Instytucja Pośrednicząca I i II stopnia – Kapitał Ludzki (opolskie)

Funkcję Instytucji Pośredniczącej POKL w województwie opolskim dla Priorytetów VI-IX pełni Samorząd Województwa Opolskiego. Część zadań w tym zadania oświatowe zostały przekierowane na Instytucję Pośredniczącą II stopnia – Wojewódzki Urząd Pracy.

Departament Rozwoju Regionalnego (podkarpackie)

Do zadań Departamentu należy w szczególności w ramach wyspecyfikowanych oddziałów:

Do zakresu działania Oddziału programowania i koordynacji należy:

- koordynacja przygotowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (RPO WP) i jego zmiany,
- koordynacja przygotowania szczegółowego opisu priorytetów RPO i jego zmian,
- obsługa prac związanych z negocjowaniem RPO WP z Komisją Europejską,

Do zakresu działania Oddziału monitoringu i ewaluacji należy:

- prowadzenie monitoringu RPO WP na poziomie programu we współpracy z pozostałymi jednostkami realizującymi RPO WP, agregowanie danych monitoringowych,
- monitoring wskaźników celów RPO WP,

Do zakresu działania Oddziału zarządzania finansowego RPO należy:

- współudział w opracowywaniu i aktualizowaniu Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007 - 2013, wzorów dokumentów oraz innej dokumentacji regulującej zasady realizacji Programu,

Do zakresu działania Oddziału strategii rozwoju, gospodarki przestrzennej i analiz regionalnych należy:

- koordynacja prac nad przygotowaniem i wdrożeniem Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020,
- monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020 i aktualizacja jej zapisów,
- prowadzenie analiz procesów społeczno - gospodarczych, umożliwiających realizację spójnej polityki rozwoju województwa,
- współpraca z administracją publiczną szczebla centralnego w zakresie konsultacji i przygotowywania krajowych dokumentów strategicznych i programowych, a także dokumentów planistycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego,

Do zakresu działania Oddziału rozliczeń i potwierdzania płatności w zakresie VIII osi priorytetowej RPO należy:

- współudział w opracowywaniu i aktualizowaniu Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007 - 2013, wzorów dokumentów oraz innej dokumentacji regulującej zasady realizacji Programu,

- kontrola terminowości składania wniosków o płatność,
- weryfikacja wniosków o płatność projektów realizowanych w ramach VIII osi priorytetowej RPO,

Z kolei Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie wdrażał będzie całość Komponentu Regionalnego PO KL, a więc Priorytety VI-IX, w tym również Priorytety oświatowe.

5.2.3. Podsumowanie

Wskazuje się, iż w analizowanych województwach wpływ na rozdział strumieni finansowych w ramach programów operacyjnych wynika z jednej strony faktu samego przygotowywania Regionalnych Programów Operacyjnych jak również fachowym uczestnictwie w ocenie zgłaszanych projektów. Z punktu widzenia POKL wpływ na rozdział strumieni finansowych jest nieco mniejszy. Założenia, cele i wskaźniki programu były weryfikowane na poziomie ministerialnym. Jednak i w tym przypadku województwa jako instytucje Pośredniczące uczestniczą w procesie naboru i oceny projektów.

Dodatkowo województwa mogą czynnie uczestniczyć w Programach Operacyjnych na potrzeby swoich placówek oświatowych.

W ocenie ogólnej wskazuje się, iż poprzez zarządzanie finansami w ramach programów operacyjnych, Urzędy Marszałkowskie mają wpływ na szeroko pojęte podejmowanie decyzji oświatowych na poziomie gminnym i powiatowym. Wpływ na gminną politykę oświatową nie zawsze wychodzi naprzeciw oczekiwaniom poszczególnych jednostek samorządowych. Powstaje sytuacja, w której samorządy lokalne realizują politykę operacyjną województw (bo na to jest dofinansowanie) a nie politykę „swoją” (bo to musieliby robić za środki własne). Oczywiście mechanizm ten sprawdza się w sytuacji ogólnego braku i potrzeb realizacji projektów we wszystkich specyficznych zakresach.

Docelowo jednak, w konsekwencji podnoszenia „bogactwa” infrastruktury oświatowej oraz poziomu i jakości kształcenia programy operacyjne niekoniecznie mogą przystawać do potrzeb lokalnych samorządów.

Powstaje zatem pytanie czy obecna forma przekazywania informacji w kierunku województw odnośnie potrzeb w systemie oświatowym, skupiona głównie na merytorycznych konsultacjach w okresie tworzenia programów operacyjnych jest wystarczająca, aby jakość systemów oświatowych województw była dokładnie przeanalizowana.

Wydaje się, że województwa same odpowiedziały sobie na to pytanie. Przygotowanie a w szczególności zrealizowanie projektów systemowych w ramach POKL stworzy obraz sektorów i wzajemnych powiązań pomiędzy oświatą a rynkiem pracy. Ich ocena będzie możliwa po zakończeniu działań programu POKL.

5.3. Część C - Monitorowanie efektów oświatowych

5.3.1. Monitorowanie i analiza całości rozwoju oświaty na terenie województwa.

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Czy poza zarządzaniem placówkami, dla których jest organem prowadzącym, województwo posiada procedury i narzędzia monitorowania i analizowania całości procesu rozwoju oświaty na swoim terenie? Jeżeli tak, to jakie to są procedury bądź narzędzia?”

5.3.1.1. UM kujawsko-pomorski

Województwo jest organem prowadzącym dla 16 szkół i placówek oświatowych. Poprzez realizację celów Strategii Edukacji przekazuje do realizacji tym placówkom projekty systemowe, do których zaprasza szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne oraz szkoły zawodowe.

Ponadto poprzez coroczne przygotowywanie kryteriów dostępu i strategicznych do Planu Działania PO KL dla Priorytetu IX województwo decyduje o alokacji oraz steruje procesem przyznawania grantów europejskich za oświatę w regionie.

Wysokość tej pomocy uprawnia do sformułowania tezy, że poprzez powyższe działania Samorząd Województwa ma istotny wpływ na kształt oświaty w regionie.

Województwo wdraża również projekty systemowe w ramach POKL, których realizacji pozwoli na analizę i ocenę procesu rozwoju oświaty w regionie.

5.3.1.2. UM opolski

W województwie opolskim analizy dotyczące aspektów oświatowych realizowane są kilkutorowo. Podstawowym dokumentem, w którym przedstawia się informacje o sytuacji społeczno województwa jest „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” Departamentu Polityki Regionalnej. Dokument wojewódzki, który w sposób szczegółowy analizuje tylko i wyłącznie sektor oświatowy to „Kształcenie w województwie opolskim a rynek pracy”.- Departamentu Edukacji i Rynku Pracy.

Poza raportami Departamentów województwa prowadzone są badania, analizy i publikacje zewnętrzne prowadzone m.in. przez uczelnie. (np. Kompleksowe badanie zapotrzebowania rynku pracy kadr kwalifikowanych województwa opolskiego w celu dostosowania oferty edukacyjnej i szkoleniowej do jego potrzeb

– raport końcowy, redakcja naukowa: M. Duczmał, W. Potwora, D. Potwora, Wydawnictwo Instytut Śląski, WSZiA, Opole 2008)

Dodatkowo samorząd wojewódzki przygotował szereg projektów systemowych realizowanych w ramach PO KL Priorytet IX. Są to m.in.:

- Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty
- Wyrównywanie szans edukacyjnych z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych
- Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego
- Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych

Realizacja projektów przedstawi informacje na temat stanu oświaty w województwie

5.3.1.3. UM podkarpacki

Jednym z narzędzi rozwoju oświaty i zapewniania coraz wyższej jakości świadczonych usług edukacyjnych jest wdrażanie Priorytetu IX PO KL – powierzone Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Rzeszowie.

Samorząd województwa jest zdeterminowany do szybkiej i sprawnej realizacji działań, o czym świadczą:

- Wysokie wskaźniki jeżeli chodzi o wykorzystanie EFS w ramach Priorytetu IX w województwie na tle kraju;
- Decyzja o przystąpieniu do realizacji projektów systemowych w najbardziej strategicznych obszarach
- Podkarpackie szkolenie informatyczno-metodyczne – w ramach Działania 9.4 PO KL;
- Edukacja skuteczna, przyjazna, nowoczesna – rozwój kompetencji kluczowych nauczycieli w województwie podkarpackim – w ramach Działania 9.4 PO KL;
- Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego / regionalnego rynku pracy – projekt innowacyjny z komponentem ponadnarodowym (Niemcy, Szwecja). Projekt zakłada przygotowanie systemu pozyskiwania kadr dla branży lotniczej, w tym m.in. opracowanie ram organizacyjnych i prawnych funkcjonowania Regionalnego Centrum Monitorowania Zawodów – platformy współpracy i kontaktu pomiędzy pracodawcami a organami prowadzącymi szkół/palcówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe, z wykorzystaniem platformy internetowej, która zapewnić ma adekwatność proponowanych kierunków kształcenia i przekazywanych treści nauczania do potrzeb pracodawców. Projekt przewiduje też stworzenie systemów: podnoszenia kwalifikacji nauczycieli i kształcenia uczniów nastawionych na nabywanie umiejętności praktycznych. Oferuje również unowocześnienie treści nauczania i utworzenie systemu stałej ich aktualizacji.
- Decyzja o wdrożeniu projektów systemowych organów prowadzących szkół podstawowych w zakresie indywidualizacji nauczania uczniów w klasach I-III – bezpośrednio po wprowadzeniu takiej możliwości przez IZ.

5.3.1.4. Podsumowanie

Na obecnym poziomie nie dostrzega się wyodrębnionych procedur i narzędzi monitorowania procesu rozwoju oświaty. Jednak dostrzec można, iż sama realizacja w województwach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki umożliwia w końcowej fazie działania i monitorowania efektów Programu dokonanie oceny systemu oświaty w województwie.

Większość projektów systemowych w województwach dotyczy aspektów w skali wojewódzkiej. Zakończenie tych projektów będzie źródłem informacji w wyspecyfikowanej tematyce o tym co występuje w województwie.

Równocześnie zakończenie projektów konkursowych będzie podstawą do oceny stopnia osiągania założonych wskaźników w poszczególnych regionach województwa.

Wskazuje się równocześnie, iż w województwach w których realizowany jest szczegółowy proces monitorowania stanu realizacji strategii wojewódzkich analizowany jest również stan zmian elementów oświatowych a tym samym są przedstawione informacje odnośnie procesu rozwoju oświaty w rejonie.

5.3.2. Analizy prowadzone są przez administrację wojewódzką w zakresie stanu oświaty na terenie regionu.

Rozdział został sformułowany w celu odpowiedzi na pytanie: „Jakiego rodzaju analizy prowadzone są przez administrację wojewódzką w zakresie stanu oświaty na terenie regionu? Kto prowadzi te analizy i kto z nich korzysta? Jakiego rodzaju dane są zbierane?”

5.3.2.1. UM kujawsko-pomorski

Pełna analiza stanu oświaty w rejonie będzie możliwa po zakończeniu programów operacyjnych. Analizy głównie przeprowadza bądź zleca Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Centralna Komisja Egzaminacyjna. W minionym roku były to m.in. analizy dotyczące uczniów klas I-III szkół podstawowych, wyników egzaminów zewnętrznych w gimnazjach czy wyniki matur. Część analiz związanych z rynkiem pracy przygotowuje Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Równocześnie do chwili obecnej prowadzane są prace ewaluacyjne oceniające stan ogólnie pojętych zagadnień oświatowych w województwie:

Badanie ewaluacyjne dotyczące kształcenia zawodowego

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego zakończył badanie ewaluacyjne pn. „Ocena stopnia zainteresowania pracodawców współpracą z placówkami kształcenia zawodowego w zakresie praktycznych form nauczania i przygotowania zawodowego w kontekście wdrażania Działania 9.2 PO KL”. Badanie zostało zrealizowane przez firmę PSDB Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie w partnerstwie z CRSG z siedzibą w Szczecinie.

Celem ewaluacji było wypracowanie modelu współpracy pomiędzy pracodawcami a placówkami prowadzącymi kształcenie zawodowe w zakresie organizowania praktycznej nauki zawodu i przygotowania zawodowego oraz możliwych scenariuszy jego wdrożenia.

Badanie ewaluacyjne działania 9.3.

Wydział Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przeprowadza badanie ewaluacyjne *pt.: „Ocena stanu przygotowania podmiotów prowadzących formalne kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy (w kontekście wdrażania Działania 9.3)”*. Głównym celem badania jest ocena stanu przygotowania podmiotów publicznych prowadzących formalne kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy oraz wypracowanie mechanizmów zwiększających atrakcyjność tych podmiotów na rynku pracy.

5.3.2.2. UM opolski

Jedną z takich analiz było „Kompleksowe badanie zapotrzebowania rynku pracy kadr kwalifikowanych województwa opolskiego w celu dostosowania oferty edukacyjnej i szkoleniowej do jego potrzeb”. Badanie zrealizował zespół pracowników i współpracowników Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu. W ramach badania zrealizowano:

- diagnozę potrzeb regionalnego rynku pracy;
- określenie dynamiki zachodzących zmian;
- przeprowadzenie ewaluacji adekwatności potencjału ludzkiego i systemu szkoleniowego w odniesieniu do wymagań regionalnego rynku pracy;
- budowę modelu komunikowania się między kluczowymi podmiotami rynku pracy - tworzenie „mostów” komunikacyjnych między instytucjami rynku pracy, przedsiębiorcami, samorządami, itp.

Pełna analiza stanu oświaty w rejonie będzie możliwa po zakończeniu programów operacyjnych.

Np. w ramach projektów samorządu województwa realizowany jest projekt (POKL) w zakresie stopnia przygotowania absolwentów szkół zawodowych do rynku pracy.

5.3.2.3. UM podkarpacki

Samorząd Województwa Podkarpackiego poprzez WUP w Rzeszowie realizuje zadania związane z monitorowaniem sytuacji na rynku pracy w trzech wymiarach:

- zbieranie danych **w ramach funkcjonującej statystyki publicznej** – w tym zakresie zbierane są dane dotyczące zawodów (według klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy) osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy w okresie do 12 miesięcy po ukończeniu szkoły (absolwenci); oprócz tego monitorowana jest struktura wykształcenia, wieku, miejsca zamieszkania (miasto, wieś) osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Dane te są dostępne w WUP oraz w sposób syntetyczny prezentowane w półrocznych i rocznych opracowaniach pn. analiza sytuacji na rynku pracy. Dodatkowo, WUP przygotowuje opartą o metodologię MPiPS analizę dotyczącą zawodów nadwyżkowych i deficytowych na podkarpackim rynku pracy. Analizy wypracowane przez WUP są systematycznie przedstawiane Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia oraz przesyłane do powiatowych urzędów pracy. Planuje się również przekazywanie w/w analiz w formie elektronicznej do wszystkich samorządów lokalnych województwa podkarpackiego oraz szkół ponadgimnazjalnych;
- zlecenie badań dotyczących rynku pracy – działające w WUP **Podkarpackie Obserwatorium Rynku Pracy (PORP)** realizuje badania dotyczące sytuacji na rynku pracy, również w kontekście zapotrzebowani na kwalifikacje pracowników (obecnych i przyszłych), kształcenia ustawicznego zatrudnionych, oceny przygotowania absolwentów szkół do wejścia na rynek pracy i przydatności zdobytych kwalifikacji i umiejętności w pracy w przedsiębiorstwie, relacji szkoła – przedsiębiorca i inne. Badania te nie są ukierunkowane na system edukacji, jak również konkretny typ szkoły, dotyczą jednak również funkcjonowania szkół w kontekście potrzeb rynku pracy. Podkreślić trzeba, że wszystkie badania realizowane w ramach PORP mają charakter analizy stanu i trendów rozwojowych w perspektywie kilkuletniej. W 2009 r. zrealizowano badania pn. Analiza trendów rozwojowych branży budowlanej, w bieżącym roku planowane jest rozpoczęcie badania dotyczącego sektora usług rynkowych, w przyszłym – sektora usług nierynkowych oraz 3-letnie badanie cykliczne pn. Pracodawcy Podkarpacia, obejmujące pracodawców z terenu województwa. W 2013 roku planowane jest przeprowadzenie powtórnego badania dotyczącego branży budowlanej. W planie badawczym PORP na dzień dzisiejszy nie umieszczono badania dotyczącego losów absolwentów, jednak tego typu badanie jest możliwe do przeprowadzenia po uzyskaniu dodatkowych środków finansowych; prowadzone badania są badaniami reprezentatywnymi, opartymi o zasadę triangulacji metod i danych pochodzących z badań o charakterze ilościowym (wywiady kwestionariuszowe) oraz jakościowych (FGI, IDI) i oparte są o analizy danych zastanych. W ramach PORP przygotowana jest do uruchomienia strona internetowa, której jednym z celów będzie ułatwienie dostępu do rozproszonych danych i raportów z badań poprzez moduł biblioteki

raportów. Treści zawarte na stronie internetowej skierowane będą również do sektora edukacji.

- **finansowanie projektów badawczych w ramach wsparcia dostępnego z Europejskiego Funduszu Społecznego** – działanie to polega na ogłaszaniu konkursów na realizację projektów badawczych, których zakres uzależniony jest od lokalnego i regionalnego zapotrzebowania oraz przedmiotu działalności beneficjenta zgłaszającego projekt. W ramach tego typu działań sfinansowane zostały m.in. projekty badawcze: Indeks Gotowości Rynkowej – badanie uczniów szkół ponadgimnazjalnych (m.in. raporty: jakość kształcenia w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych, poziom przygotowania absolwentów do poruszania się po rynku pracy, poziom dostosowania kształcenia w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych do wymogów rynku pracy, oczekiwania względem pracowników i prognoza przyjęć do pracy, prognoza popytu na określone kwalifikacje na regionalnym rynku pracy dla 5-letniej perspektywy w województwie podkarpackim), trajektorie migracyjne województwa podkarpackiego (m.in. raport z badania uczniów zawierający moduł dotyczący kontynuowania nauki, analiza ścieżek edukacyjnych pod kątem rodzaju wybieranych szkół, jak i ich lokalizacji geograficznej i wpływ tych wyborów na decyzje migracyjne), Podkarpacki Monitoring Rynku Pracy i Edukacji (raporty dotyczące: sektora edukacji – zapotrzebowanie na kwalifikacje, mapowanie kierunków kształcenia i rodzajów oferowanych profili kształcenia przez szkoły ponadgimnazjalne, monitoring rynku pracy pod kątem kompetencji i umiejętności mieszkańców województwa oraz zapotrzebowania na kwalifikacje), stworzenie spójnego systemu informacji i prognozowania zmian gospodarczych w województwie podkarpackim pozwalające na podejmowanie decyzji w sferze rynku pracy (m.in. raport: badanie warunków i jakości życia oraz zachowań ekonomicznych w gospodarstwach domowych województwa podkarpackiego zawierający analizę wskaźnika kapitału ludzkiego).

W systemie realizacji PO KL przewidziano również ewaluację wdrażanych działań. W ramach Pomocy Technicznej PO KL dotychczas nie realizowano badań ewaluacyjnych dot. Priorytetu IX. Obecnie rozpoczyna się badanie ewaluacyjne „Analiza projektów szkoleniowych realizowanych w ramach komponentu regionalnego PO KL w województwie podkarpackim (projekty konkursowe)”, obejmujące wszystkie wyłonione dotychczas do dofinansowania projekty w ramach Działania 9.5 – Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich.

W ramach form wsparcia umożliwiających realizację projektów badawczych w Priorytecie IX:

Działanie 9.2: diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy;

Działanie 9.3: wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia

formalnego w formach szkolnych ukierunkowane na: [m.in.] monitorowanie potrzeb oraz rozszerzanie lub dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy

– dotychczas nie były realizowane żadne projekty (niskie zainteresowanie, negatywne oceny, wyłączenie formy wsparcia w Działaniu 9.2 z możliwości dofinansowania w ramach PD 2009, 2010 i 2011).

5.3.2.4. Podsumowanie

Stwierdza się, iż w każdym z województw realizowany jest w większym lub mniejszym stopniu proces analizowania zależności pomiędzy oświatą a rynkiem pracy. Programy Operacyjne umożliwiły stworzenie Programów, w wyniku których zostaną sformułowane wnioski i odpowiedzi m.in. na temat losu uczniów po skończeniu szkoły oraz na temat zależności pomiędzy ofertą i bazą oświatową a specyfiką gospodarczą regionu.

Większość z tych działań to procesy realizowane w ramach Programów Operacyjnych POKL. Na obecnym poziomie nie można dać odpowiedzi na temat zakresu danych zbieranych na te potrzeby. Pełna analiza stanu oświaty w rejonie będzie możliwa po zakończeniu programów operacyjnych

5.3.3. Czy w efekcie tych analiz administracja wojewódzka podjęła jakieś działania celem poprawy istniejącej sytuacji?

Wskazuje się podjęcia stosownych działań po zakończeniu realizacji programów w ramach POKL.

5.4. Część D - Przegląd operacyjnych działań oświatowych

5.4.1. Przegląd sposobu naboru oraz wyboru projektów w ramach Programów gdzie Instytucją Zarządzającą lub Pośredniczącą było województwo

5.4.1.1. Procedura naboru i wyboru projektów

UM kujawsko-pomorski

- RPO

Dokumentem określającym sposób naboru i wyboru projektów w ramach RPO KP jest „System oceny projektów w ramach RPO KP na lata 2007-2013”. W ramach procedury naboru dokonano wyboru projektów które przeszły przez zdefiniowaną procedurę naboru stosownie do rodzaju projektów w zdefiniowanych etapach oceny:

- Ocena formalna (ocena wstępna, rejestracyjna, ocena formalna)
- Ocena merytoryczna
- Lista rezerwowa
- Procedura odwoławcza
- Wybór projektów do dofinansowania
- Podpisanie Umowy o dofinansowanie

UM kujawsko-pomorskie

- POKL

PO KL – zgodnie z Zasadami dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL, dokumentacjami konkursowymi i regulaminami Komisji Oceny Projektów. W dokumentach tych sprecyzowano zasady naboru i wyboru projektów składanych w trybie procedury konkursowej jak również projektów systemowych w której beneficjentem jest Instytucja Pośrednicząca

UM opolskie

- RPO

RPO WO 2007-2013 wdrażany jest przy zastosowaniu dwóch metod wyboru projektów tj. **procedury konkursowej**, **procedury pozakonkursowej** dla indywidualnych projektów kluczowych.

Konkurs właściwy (w tym dla Priorytetu 5 „Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe” Działanie 5.1 Wsparcie infrastruktury edukacyjnej) przebiega w dwóch etapach:

Etap I - ocena formalna (obligatoryjna) – przeprowadzana w terminie 45 dni kalendarzowych od terminu zakończenia naboru wniosków

Etap II - ocena merytoryczna (obligatoryjna)

Projekt, który w wyniku przeprowadzonej oceny uzyska co najmniej 50 % maksymalnej liczby punktów zostaje wpisany na **listę rankingową** projektów w ramach danego działania/poddziałania RPO WO 2007-2013. Informacja na temat projektów znajdujących się na liście zostaje zamieszczona na stronie internetowej UMWO / OCRG.

Etap III - ocena strategiczna (nieobligatoryjna). Jeżeli w danym naborze łączna wartość wnioskowanego dofinansowania projektów, które otrzymały minimum 50% liczby punktów przekracza alokację na dany nabór, IZ RPO WO 2007-2013 może podjąć decyzję o dokonaniu dodatkowej oceny opartej o kryteria strategiczne. Wynikiem przeprowadzonej oceny przy wykorzystaniu kryteriów strategicznych jest nowa punktacja danego projektu wynikająca z sumowania

punktów z oceny strategicznej oraz z oceny merytorycznej. Na podstawie listy rankingowej, ustalonej w oparciu o wyniki przeprowadzonej oceny merytorycznej stopnia, oceny strategicznej (w razie zastosowania) oraz dostępną alokację, **Zarząd Województwa Opolskiego w formie uchwały podejmuje ostateczną decyzję o wyborze projektów do dofinansowania** w ramach poszczególnych działań/poddziałów RPO WO 2007-2013.

UM opolskie

- POKL

PO KL – zgodnie z Zasadami dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL, dokumentacjami konkursowymi i regulaminami Komisji Oceny Projektów. W dokumentach tych sprecyzowano zasady naboru i wyboru projektów składanych w trybie procedury konkursowej jak również projektów systemowych w której beneficjentem jest Instytucja Pośrednicząca

UM podkarpackie

- RPO

System naboru i weryfikacji wniosków aplikacyjnych oraz wyboru projektów do dofinansowania w ramach RPO WP 20072013 (w tym również projektów oświatowych) uwzględnia udział następujących podmiotów w procedurze oceny złożonych wniosków o dofinansowanie:

Urząd Marszałkowski Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego	Komisja Konkursowa a) Zespół ds. oceny technicznej i technologicznej oraz finansowej i ekonomicznej b) Zespół ds. oceny jakościowej (punktowej)	Zarząd Województwa
Ocena formalna wniosków	Ocena merytoryczna wniosków	Ocena strategiczna wniosków

Podstawowe etapy procedury:

Nabór wniosków	W trybie standardowej procedury wnioskodawca składa: 1. Wniosek o dofinansowanie (wg standardowego wzoru) 2. Wszystkie wymagane załączniki, w tym studium wykonalności
Ocena formalna	Ocena dokonywana jest przez Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego. Co najmniej dwóch pracowników, zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”, dokonuje oceny w oparciu o kryteria oceny formalnej (dopuszczające i administracyjne) określone w Szczegółowym opisie priorytetów Regionalnego Programu

	Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (URPO WP).
Ocena merytoryczna	Ocena merytoryczna dokonywana będzie przez Komisję Konkursową w oparciu o zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO WP kryteria oceny merytorycznej określone w URPO WP. W skład Komisji wchodzić będą dwa zespoły ekspertów: a) Zespół ds. oceny technicznej i technologicznej oraz finansowej i ekonomicznej (2 osoby), b) Zespół ds. oceny jakościowej (punktowej) (3 osoby). Zespół a) dokona oceny w oparciu o kryteria dopuszczające oceny merytorycznej na zasadzie 0/1. Zespół b) dokona oceny w oparciu o kryteria jakościowe oceny merytorycznej (punktowe). W efekcie dokonanej oceny ustalany jest ranking wniosków, który przekazywany jest Zarządowi Województwa celem dokonania oceny strategicznej i wyboru projektów do dofinansowania.
Ocena strategiczna Wybór projektów do dofinansowania przez Zarząd Województwa	Zarząd Województwa dokonuje oceny wniosków zgodnie z kryteriami strategicznymi określonymi w URPO WP. Po dokonaniu oceny Zarząd dokonuje wyboru projektów w drodze uchwały.
Podpisanie Umowy o dofinansowanie	W stosunku do wybranych przez Zarząd Województwa projektów podpisywane są z beneficjentami umowy o dofinansowanie.

UM podkarpackie

- POKL

PO KL – zgodnie z Zasadami dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL, dokumentacjami konkursowymi i regulaminami Komisji Oceny Projektów. W dokumentach tych sprecyzowano zasady naboru i wyboru projektów składanych w trybie procedury konkursowej jak również projektów systemowych w której beneficjentem jest Instytucja Pośrednicząca.

5.4.1.2. Projekty wybrane w ramach naborów

UM kujawsko-pomorski – RPO – wyniki naborów

Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej
Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej

W ramach Działania 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej przyznano dofinansowanie projektom kluczowym:

- projekt nr RPKP.03.01.00-04-003/09 pod nazwą „Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego”, wnioskodawca Uniwersytet

Kazimierza Wielkiego o całkowitej wartości projektu 60 807 142,86 PLN, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kwocie 42 565 000,00 PLN.

- projekt nr RPKP.03.01.00-04-004/09 pod nazwą „Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego”, wnioskodawca Uniwersytet Kazimierza Wielkiego o całkowitej wartości projektu 30 096 428,00 PLN, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kwocie 21 067 499,60 PLN.

W ramach całej Osi 3 do realizacji wybrano 46 projektów na łączną kwotę dofinansowania ze środków unijnych 303 207 910,17 PLN, w tym: 9 projektów w ramach Działania 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej na łączną kwotę dofinansowania 165 814 633,06 PLN (w ramach tego działania zostały podpisane umowy na projekty wyłonione w drodze konkursu, jak i projekty kluczowe),

Wśród umów podpisanych wymienić należy:

- Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy „Modernizacja obiektu Akademii Muzycznej w Bydgoszczy dla celów dydaktycznych wraz z pierwszym wyposażeniem”,
- Diecezja Toruńska „Centrum Dialogu”,
- Uniwersytet Kazimierza Wielkiego „Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego”,
- Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy „Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego”,

UM opolskie – RPO – wyniki naborów

Priorytetu 5 „Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe”

Działanie 5.1 Wsparcie infrastruktury edukacyjnej

Poddziałanie 5.1.1. Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej

W ramach wskazanego poddziałania dofinansowano projekt kluczowy:

Tabela 4. Projekt kluczowy Poddziałanie 5.1.1. RPO WO

Lp.	Nazwa Beneficjenta	Tytuł Projektu	Całkowita wartość projektu (PLN)	Wartość dofinansowania ze środków EFRR (PLN)
1.	Politechnika Opolska	„Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48”	24 862 419,47	12 093 080,83

Lista projektów, które pozyskały wsparcie w ramach Typ I – szkoły wyższe oraz Typ II – jednostki oświatowe o zasięgu regionalnym zestawiono w Rozdziale 1.3. Załącznika Nr 2

UM opolskie – RPO – wyniki naborów

Priorytetu 5 „Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe”

Działanie 5.1 Wsparcie infrastruktury edukacyjnej

Poddziałanie 5.1.2. Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej

Lista projektów, które pozyskały wsparcie w ramach tego działania zestawiono w Rozdziale 1.3. Załącznika Nr 2

Zgodnie z celem poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* realizacja projektów w obszarze regionalnej infrastruktury edukacyjnej ma się przyczynić do poprawy kształcenia na poziomie wyższym oraz w regionalnych instytucjach oświatowych na poziomie ponadgimnazjalnym i policealnym.

W ramach zrealizowanych projektów wsparte zostały placówki oświatowe, w skład których wchodziły placówki w ramach kształcenia ustawicznego (centra kształcenia ustawicznego – CKU), placówki w ramach kształcenia praktycznego (centra kształcenia praktycznego – CKP) oraz placówki oświatowe na poziomie ponadgimnazjalnym. Dzięki realizacji projektów placówki te dysponują lepszym stanem bazy lokalowej i jej wyposażenia, co przedkłada się na lepszą jakość szkolnictwa oraz unowocześnienie oferty edukacyjnej. Ponadto dzięki dysponowaniu nowoczesną bazą dydaktyczną placówki te mają możliwość stworzenia efektywnego systemu kształcenia, który zgodny jest z zapotrzebowaniem rynku pracy, co ma kluczowe znaczenie w procesach konkurencyjności regionalnej gospodarki.

Ponadto w ramach infrastruktury edukacyjnej na poziomie wyższym wsparte zostały 2 projekty szkół wyższych. W ramach projektów tych zakupiony został sprzęt komputerowy i oprogramowanie oraz doposażone zostały sale dydaktyczne, z których korzystają studenci studiów zarówno stacjonarnych, jak i zaocznych. Ponadto zbudowana została bezprzewodowa sieć w postaci punktów Wi-Fi oraz zakupiono Web-kioski, umożliwiające korzystanie z Internetu dla osób nieposiadających mobilnych jednostek. Dzięki dostosowaniu bazy dydaktycznej uczelni do potrzeb studentów i wymagań rynku pracy nastąpi znaczna poprawa kształcenia w regionie.

Ważnym i uzupełniającym do kierunków rozwoju regionalnej infrastruktury edukacyjnej elementem działań strategicznych województwa opolskiego jest dążenie do podniesienia jakości *infrastruktury edukacyjnej na poziomie lokalnym*.

Obecnie realizacja żadnego z projektów w ramach lokalnej infrastruktury edukacyjnej nie zakończyła się. Realizowane projekty wsparciem obejmą zarówno szkoły podstawowe oraz gimnazjalne z terenu województwa opolskiego.

W ramach *regionalnej infrastruktury edukacyjnej* wsparcie otrzymają niemal wszystkie szkoły wyższe ulokowane w województwie opolskim, a kluczowe dla województwa i najstarsze uczelnie państwowe takie jak Politechnika Opolska i Uniwersytet Opolski, otrzymają dofinansowanie kilkukrotnie.

Na uwagę zasługuje projekt Uniwersytetu Opolskiego pn. *Budowa Laboratorium Biotechnologii Uniwersytetu Opolskiego*, którego celem jest dostosowanie uczelni do wymogów i oczekiwań wobec tego typu jednostek dydaktyczno-badawczych działających w Europejskiej Przestrzeni Naukowej i Dydaktycznej. Edukacja biotechnologiczna prowadzona jest jedynie na 21 uczelniach w Polsce, a co roku

kierunek ten kończy ponad 1500 absolwentów. Zważywszy na dynamiczny rozwój tego sektora gospodarki zarówno w Polsce, jak i w całej Europie liczba absolwentów kierunków związanych z biotechnologią jest niewielka. Głównym problemem polskiej nauki jest istniejąca infrastruktura, która uniemożliwia prowadzenie złożonych prac badawczych i laboratoryjnych. Budynek zostanie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto w wyniku realizacji projektu przewiduje się, iż z wspartej infrastruktury korzystać będzie 5 tys. studentów.

Ponadto, projekty Uniwersytetu Opolskiego pn. *Przebudowa budynku Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego* oraz *Przebudowa budynku Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego – etap II, wyposażenie laboratoriów i pomieszczeń dydaktycznych*, a także kluczowy projekt Politechniki Opolskiej pn. *Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48* wpłyną na poziom wykształcenia kadr w branżach wskazanych przez *Regionalny Foresight Województwa Opolskiego*.

UM podkarpackie

- RPO

Oś priorytetowa 5 – Infrastruktura publiczna

Działanie 5.1. – Infrastruktura edukacyjna

W 2009r. w osi priorytetowej **V Infrastruktura publiczna** oceniono pozytywnie pod względem formalnym 168 wniosków na łączną wartość wnioskowanego dofinansowania 115 238 128,21 euro (475 345 755,06 PLN), zaś od początku realizacji Programu oceniono pozytywnie 304 wnioski o wartości dofinansowania 191 776 950,18 euro (791 060 741,79 PLN). W okresie sprawozdawczym oraz narastająco od początku wdrażania Programu zatwierdzono do realizacji 47 projektów o wartości wnioskowanego dofinansowania 37 149 177,53 euro (153 236 642,40 PLN). W 2009r. oraz od początku realizacji Programu do dnia 31 grudnia 2009r. podpisano 42 umowy na łączną wartość wnioskowanego dofinansowania z EFRR 31 655 142,52 euro (130 574 297,39 PLN), co stanowi 26,28% dostępnej kwoty alokacji z EFRR w ramach V osi priorytetowej. Ponadto w okresie sprawozdawczym oraz od początku realizacji Programu do dnia 31 grudnia 2009r. na rzecz beneficjentów zrealizowano płatności w kwocie 769 380,99 euro (3 173 619,64 PLN)

W I półroczu 2010r. w ramach V osi priorytetowej RPO WP nie ogłoszono konkursu wniosków. Natomiast kontynuowano proces podpisywania umów w ramach konkursów ogłoszonych w roku 2008 i 2009. Dodatkowo trwała ocena formalna, merytoryczna oraz strategiczna złożonych wniosków w ramach konkursów ogłoszonych w 2009r.

W wyniku przeprowadzenia weryfikacji końcowej wniosków złożonych w trybie preselekcji w ramach Osi priorytetowej V. Infrastruktura publiczna, Działania 5.1 Infrastruktura edukacyjna, Schematu A Szkoły wyższe, wybranych warunkowo do

dofinansowania Uchwałą Zarządu nr 203/3864/09 z dnia 7 lipca 2009 r., 8 wniosków uzyskało ocenę pozytywną. Z Beneficjentami podpisano stosowne umowy.

W wyniku przeprowadzenia weryfikacji końcowej wniosków złożonych w ramach osi priorytetowej V. Infrastruktura publiczna, Działania 5.1 Infrastruktura edukacyjna, Schematu B System oświaty w trybie preselekcji, wybranych do dofinansowania Uchwałą Zarządu nr 185/3243/09 z dnia 10 marca 2009 r. zmienionej Uchwałą Zarządu nr 183/3393/09 z dnia 3 kwietnia 2009 r. Z Beneficjentami podpisano stosowne umowy:

Lista projektów, które pozyskały wsparcie w ramach tego działania zestawiono w Rozdziale 1.3. Załącznika Nr 2.

Wyniki naborów z poszczególnych województw przeprowadzone w ramach POKL zestawiono w rozdziale 1.2.1. Załącznika Nr 2.

5.4.2. Zestawienie wyników naborów poprzez oczekiwane produkty i rezultaty

5.4.2.1. UM kujawsko-pomorski - RPO

W ramach osi 3 działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej zdefiniowano do osiągnięcia następujące wskaźniki produktów i rezultatów:

Tabela 5. Planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu w ramach RPO WKP

Lp	Wskaźnik produktu	Zakładana wartość docelowa	Rodzaj wskaźnika
1	Liczba projektów z zakresu edukacji w tym szkolnictwa wyższego – szt	704	Wskaźnik programowy
2	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół – szt	10	-
3	Liczba obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych – szt	10	-
4	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół – szt	15	-
5	Liczba wyposażonych w aparaturę naukowo - badawczą, na potrzeby dydaktyki szkół wyższych – szt	30	-
6	Liczba szkół wyposażonych w aparaturę naukowo-badawczą – szt	5	-
7	Powierzchnia użytkowa nowych obiektów przeznaczonych na cele dydaktyczne – m2	7 770	Wskaźnik programowy
Lp	Wskaźnik rezultatu	Zakładana wartość docelowa	Rodzaj wskaźnika
1	Liczba studentów/uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów – osoby	2 590	Wskaźnik programowy
2	Liczba studentów/uczniów korzystających z infrastruktury dydaktycznej wspartej w wyniku realizacji projektów – osoby	1 500	-

Źródło: Uszczegółowienie RPO WK-P

W ramach Osi Priorytetowej osiągnięto następujące wskaźniki:

- „Liczba projektów z zakresu edukacji” – 1 projekt, co stanowi 1,43% zakładanej wartości do osiągnięcia. Biorąc pod uwagę stale zwiększający się poziom kontraktacji zakłada się, iż wskaźnik zostanie osiągnięty, Analiza sytuacji bieżącej nie wskazuje na problemy z osiągnięciem planowanej wartości z uwagi na dalszą kontraktację oraz planowane przyszłe konkursy. Wskazuje na to również systematyczny wzrost wartości realizacji wskaźnika od ostatniego okresu rozliczeniowego o 100% (3 projekty),
- „Liczba studentów/uczniów korzystających z efektów projektu” – uzyskano wskaźnik 589 osób, co stanowi 22,74% zakładanej wartości do osiągnięcia w

2013 roku. Osiągnięty wynik wskazuje, iż wskaźnik zostanie osiągnięty do końca okresu programowania,

W kolejnych okresach sprawozdawczych planowane jest ogłoszenie kolejnych naborów wniosków o dofinansowanie co w konsekwencji wpłynie na wyższy poziom kontraktacji w ramach omawianej Osi 3. Na obecnym etapie wdrażania RPO WK-P nie stwierdzono zagrożeń dla realizacji działań w ramach Osi 3 „Rozwój infrastruktury społecznej”.

5.4.2.2. UM opolski - RPO

W ramach osi 5 działanie 5.1. Wsparcie infrastruktury edukacyjnej, Poddziałanie 5.1.1. Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej zdefiniowano do osiągnięcia następujące wskaźniki produktów i rezultatów:

Tabela 6. Planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu w ramach RPO WO D 5.1.1.

Lp	Wskaźnik produktu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba projektów z zakresu edukacji – szt	4
2	Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem – szt	4
3	Liczba obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych – szt	4
4	Liczba szkół wyższych wyposażonych w aparaturę naukowo-badawczą na potrzeby dydaktyki – szt.	2
Lp	Wskaźnik rezultatu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba studentów korzystających z efektów projektów, w tym korzystający z nowej/zmodernizowanej infrastruktury - osoby	2 900
2	Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z efektów projektów, w tym: korzystający z nowej/zmodernizowanej infrastruktury	-

Źródło: Uszczegółowienie RPO WO

W ramach osi 5 działanie 5.1. Wsparcie infrastruktury edukacyjnej, Poddziałanie 5.1.2. Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej zdefiniowano do osiągnięcia następujące wskaźniki produktów i rezultatów:

Tabela 7. Planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu w ramach RPO WO D 5.1.2.

Lp	Wskaźnik produktu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba projektów z zakresu edukacji – szt	6
2	Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem - szt	6
3	Liczba obiektów infrastruktury szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych – szt	6
Lp	Wskaźnik rezultatu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z efektów projektów, w tym korzystający z nowej / zmodernizowanej infrastruktury	1000

Źródło: Uszczegółowienie RPO WO

Oś priorytetowa 5 jest najbardziej zróżnicowana pod względem obszarów wsparcia. Na realizację zadań z zakresu *edukacji, zdrowia i kultury* przeznaczono **42 714 481 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **10%** alokacji na Program z EFRR.

Do chwili obecnej (raport na koniec I połowy 2010) odbyły się następujące nabory w ramach działania 5.1.

Tabela 8. Nabory w ramach D 5.1. RPO WO

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
5.1.1. Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej						
I nabór	12	63,3 mln PLN	12	63,3 mln PLN	12	46,6 mln PLN
II nabór	4	1,14 mln PLN	2	0,91 mln PLN	2	0,9 mln PLN
IPI	1	12,09 mln PLN	1	12,09 mln PLN	1	12,09 mln PLN
5.1.2. Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej						
I nabór	38	21,2 mln PLN	17	8,82 mln PLN	17	8,82 mln PLN

Źródło: Uszczegółowienie RPO WO

W ramach Osi priorytetowej 5 założono realizację 8 wskaźników produktu i obecnie wszystkie te wskaźniki są realizowane. W ramach Działania 5.1. zrealizowano obecnie:

- Liczba projektów z zakresu edukacji (34 szt) – 340% wartości docelowej
- Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem (17 szt) - 170% wartości docelowej

W ramach działania 5.1, od uruchomienia Programu realizowane są **34** projekty z zakresu *infrastruktury edukacyjnej*, w tym **17** na poziomie regionalnym oraz **17** na poziomie lokalnym. Realizacja **9** projektów z zakresu *infrastruktury edukacyjnej na poziomie regionalnym* już się zakończyła. Na etapie programowania RPO WO 2007-2013 założono, iż w ramach działania 5.1 *Wsparcie infrastruktury edukacyjnej* wsparcie otrzymają inwestycje służące poprawie stanu bazy lokalowej i jej wyposażenia, ponieważ zapewnienie infrastruktury bazy edukacyjnej o odpowiednim standardzie jest istotnym czynnikiem wpływającym na podniesienie jakości wykształcenia i ułatwienie dostępu do wiedzy.

W ramach zakończonych projektów:

- wsparciem objęto **17** placówek oświatowych o zasięgu regionalnym, co stanowi **170%** w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej,
- **7** obiektów zostało dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- zakupiono **3416** zestawów komputerowych i oprogramowania.

Po zrealizowaniu wszystkich dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie z zakresu infrastruktury edukacyjnej przewiduje się, że osiągnięte zostaną następujące wskaźniki:

- wsparciem zostaną objęte **77** placówki oświatowe,
- **16** placówek zostanie dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- **5** szkół wyższych zostanie wyposażonych w aparaturę naukowo-badawczą,
- ze wsparcia korzystać będzie ponad **34 556** uczniów i słuchaczy oraz ponad **24 798** studentów.

5.4.2.3. UM opolski - POKL

Wskaźniki produktów

Tabela 9. Analiza wskaźników produktów w ramach POKL UM w Opolu

Lp	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Wartość uzyskana wskaźnika	Stopień realizacji wskaźnika
1	Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Priorytetu	102	135	132,35%
2	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich	Nie określono	3 796	Nie dotyczy
3	Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu	476	270	56,72%
	- w tym na obszarach miejskich	123	89	72,36%
	- w tym na obszarach wiejskich	353	181	51,27%
4	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe	82	115	140,24%
5	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych	61	42	68,85%
6	Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu	28 716	472	1,64%
7	Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu	4 288	129	3,01%

Lp	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Wartość uzyskana wskaźnika	Stopień realizacji wskaźnika
8	Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach	2 674	618	23,11%
	- w tym nauczyciele na obszarach wiejskich	2 212	216	9,76%
	- w tym nauczyciele kształcenia zawodowego	227	6	2,64%
9	Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Priorytetu	50	51	102,00%
10	Liczba gmin, w których zrealizowano oddolne inicjatywy społeczne w ramach Priorytetu	Nie określono	41	Nie dotyczy

Źródło: Monitoring POKL WO

Wskaźniki rezultatu (wg danych na koniec 2009)

Tabela 10. Analiza wskaźników rezultatu w ramach POKL UM w Opolu

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika		
			K	M	Ogółem
Cel szczegółowy 1					
1	Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat uczestniczących w różnych formach edukacji przedszkolnej w ramach Priorytetu na obszarach wiejskich w stosunku do ogólnej liczby dzieci w tej grupie	6,00%	15,55%	14,54%	15,02%
2	Odsetek osób w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym (w ramach systemu oświaty) w stosunku do całkowitej liczby osób w tej grupie wiekowej	0,50%	0,002%	0,004%	0,003%
3	Odsetek gmin, w których zrealizowano oddolne inicjatywy społeczne w ramach Priorytetu w stosunku do wszystkich gmin	75,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	54,92%
Cel szczegółowy 2					
1	Odsetek szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu, w podziale na:	60,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	28,04%
	a) obszary miejskie	42,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	18,53%
	b) obszary wiejskie	80,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	36,29%
Cel szczegółowy 3					
1	Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe w relacji do wszystkich szkół tego typu	50,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	76,03%
2	Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych, w relacji do wszystkich szkół tego typu	38,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	22,31%

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika		
			K	M	Ogółem
3	Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu	20 716	105	122	227
Cel szczegółowy 4					
1	Odsetek nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje w wyniku doskonalenia zawodowego w krótkich formach w relacji do ogólnej liczby nauczycieli, w tym:	11,00%	0,99%	0,32%	0,69%
	a) nauczyciele na obszarach wiejskich	33,00%	0,20%	0%	0,17%
	b) nauczyciele kształcenia zawodowego	8,00%	Brak danych	Brak danych	0,53%

Źródło: Monitoring POKL WO

5.4.2.4. UM podkarpacki - RPO

W ramach osi 5 działanie 5.1. Infrastruktura Edukacyjna zdefiniowano do osiągnięcia następujące wskaźniki produktów i rezultatów

Tabela 11. Planowane do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu w ramach RPO WP D 5.1.

Lp	Wskaźnik produktu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba projektów z zakresu edukacji – szt	80
	W tym na obszarach wiejskich - szt	40
2	Liczba zmodernizowanych obiektów edukacyjnych – szt	60
Lp	Wskaźnik rezultatu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba uczniów korzystających z efektów projektów – osób	6 800
2	Liczba studentów korzystających z efektów projektów – osób	40 000
3	Liczba wspartych placówek prowadzących działalność w zakresie kształcenia ustawicznego – szt	40
4	Liczba miejsc w przedszkolach wiejskich wybudowanych lub zmodernizowanych	750

Źródło: Uszczegółowienie RPO WP

Zgodnie z podpisanymi umowami w wyniku realizacji projektów szacuje się, że zmodernizowanych zostanie ok. 27 (szt.) obiektów edukacyjnych, co stanowi 90% wartości docelowej w 2013r., natomiast 45% wartości docelowej w 2015 r. Ponadto szacuje się, że ok. 24 300 (osoby) uczniów korzystać będzie z efektów projektów, co stanowi 1 869,23% wartości docelowej w 2010 r., a 357,35% w 2015 r.

W wyniku realizacji projektów, dla których podpisano umowy zadeklarowano, że 39 obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół zapewni dostęp dla osób niepełnosprawnych. Przykładem powyższego jest projekt pn. „Poprawa dostępu do

szkolnictwa wyższego oraz podniesienie, jakości kształcenia w regionie w wyniku rozbudowy i wyposażenia obiektów PWSZ w Krośnie”, realizowany w ramach działania 5.1, którego celem jest poprawa dostępności i podniesienie jakości regionalnego systemu edukacji. Jednym z celów bezpośrednich tego projektu jest dostosowanie budynków i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Podkreślić również należy, że na poziomie regionalnym cele przedmiotowego projektu są spójne m.in. z Wojewódzkim Programem na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu na lata 2008-2020 (cel strategiczny nr 3 Stworzenie warunków do podnoszenia poziomu kształcenia, kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych oraz aktywności zawodowej).

UM podkarpacki – POKL

Wg stanu sprawozdawczości Urzędu Pracy w Rzeszowie w ramach działań oświatowych osiągnięto następujące wskaźniki produktów i rezultatów

Wskaźniki produktów

Tabela 12. Analiza wskaźników produktów w ramach POKL WP

Lp	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Wartość uzyskana wskaźnika	Stopień realizacji wskaźnika
1	Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Priorytetu	147	358	243,54%
2	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich	Nie określono	10 532	Nie dotyczy
3	Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu	1 907	461	24,17%
	- w tym na obszarach miejskich	335	137	40,90%
	- w tym na obszarach wiejskich	1 572	324	20,61%
4	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe	234	43	18,38%
5	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych	175	17	9,71%
6	Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu	90 665	831	0,92%
7	Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu	10 046	404	4,02%
8	Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach	9 387	341	3,63%
	- w tym nauczyciele na obszarach	8 049	108	1,34%

Lp	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Wartość uzyskana wskaźnika	Stopień realizacji wskaźnika
	wiejskich			
	- w tym nauczyciele kształcenia zawodowego	656	41	6,25%
9	Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Priorytetu	122	80	65,57%
10	Liczba gmin, w których zrealizowano oddolne inicjatywy społeczne w ramach Priorytetu	Nie określono	53	Nie dotyczy

Źródło: Monitoring POKL WP

Wskaźniki rezultatu

Tabela 13. Analiza wskaźników rezultatu w ramach POKL UP

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika		
			K	M	Ogółem
Cel szczegółowy 1					
1	Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat uczestniczących w różnych formach edukacji przedszkolnej w ramach Priorytetu na obszarach wiejskich w stosunku do ogólnej liczby dzieci w tej grupie	6,00%	22,96%	21,11%	22,01%
2	Odsetek osób w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym (w ramach systemu oświaty) w stosunku do całkowitej liczby osób w tej grupie wiekowej	1,00%	0,04%	0,07%	0,03%
3	Odsetek gmin, w których zrealizowano oddolne inicjatywy społeczne w ramach Priorytetu w stosunku do wszystkich gmin	75,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	30,00%
Cel szczegółowy 2					
1	Odsetek szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu, w podziale na:	60,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	18,91%
	a) obszary miejskie	42,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	21,44%
	b) obszary wiejskie	80,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	18,00%
Cel szczegółowy 3					
1	Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe w relacji do wszystkich szkół tego typu	50,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	34,29%
2	Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych, w relacji do wszystkich szkół tego typu	38,00%	Nie dotyczy	Nie dotyczy	12,14%
3	Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu	90 665	13	532	545
Cel szczegółowy 4					

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika		
			K	M	Ogółem
1	Odsetek nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje w wyniku doskonalenia zawodowego w krótkich formach w relacji do ogólnej liczby nauczycieli, w tym:	11,00%	0,00%	0,16%	0,04%
	a) nauczyciele na obszarach wiejskich	33,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	b) nauczyciele kształcenia zawodowego	8,00%	0,00%	0,16%	0,04%

Źródło: Monitoring POKL WP

Podsumowanie

Na tym etapie wdrażania programów operacyjnych trudno oceniać wyniki naborów osiągniętymi wskaźnikami produktów i rezultatów.

Właściwa ocena będzie możliwa do przeprowadzenia dopiero we wskazanych okresach sprawozdawczości. Równocześnie stwierdza się, iż żadne z województw nie widzi zagrożenia w osiągnięciu zakładanych wskaźników.

5.4.3. Przełożenie produktów i rezultatów na zdefiniowane cele województw dokumentacji strategicznej

Rozdział 1.3.2. Załącznika 2 przedstawia zestawienie celów wojewódzkich z planowanymi do osiągnięcia wskaźnikami produktów i rezultatów Programów Operacyjnych.

5.4.4. Ocena poprawności realizowanych celów strategicznych poprzez wskazanie realizowanych projektów

Stwierdza się, iż występuje ścisła zależność pomiędzy celami strategicznymi a realizowanymi projektami.

W rozdział 5.4.1.2. zestawiono tytuły projektów realizowanych w ramach RPO wojewódzkich. Odpowiednio w rozdziale 5.1.5.1. zestawiono tytuły projektów realizowanych w ramach POKL wojewódzkich.

Analiza wskazuje natomiast, iż sposób realizacji strategii przekłada się ostatecznie na wykazywanie wzajemnych zależności strategiczno-operacyjnych.

W przypadku bardziej rozbudowanego planu strategicznego (województwo kujawsko-pomorskie) występuje wiele celów operacyjnych i działań jakie powinny w ramach strategii być realizowane. Projekty realizowane w ramach RPO i POKL odpowiadają tylko wybranym celom szczegółowej strategii oświatowej.

Inaczej w pozostałych województwach. Stopień ogólnych zapisów strategii umożliwia przyporządkowanie projektów realizowanych w ramach Programów Operacyjnych praktycznie do wszystkich celów oświatowych.

6. WNIOSKI

W niniejszym rozdziale przedstawiono wnioski wynikające z analizy dokumentów i z wizyt terenowych. Wnioski podzielono na 3 grupy:

- Wnioski z analizy dokumentów wojewódzkich
- Wnioski z wizyt terenowych
- Wnioski z dodatkowych analiz i zagadnień

Konstrukcja liczby wniosków łączy zagadnienia postawione w pytaniach szczegółowych.

6.1. Wnioski z analiz dokumentów wojewódzkich

6.1.1. Powiązanie strategii wojewódzkich ze strategiami wyższego szczebla

W celu uchwycenia, czy i na ile dokumenty wojewódzkie powołują się na dokumentację strategiczną wyższego szczebla sporządzone zostały dla każdego dokumentu wojewódzkiego tabele, przedstawione w rozdziale 3 Załącznika nr 1. Przy każdym dokumencie wskazano czy zawiera odniesienie do dokumentu nadrzędnego, wskazano zagadnienia wraz z numerem stron, na których odniesienia występują. W dalszej kolejności wskazano powiązania pomiędzy kierunkami działań, określonymi w dokumentach nadrzędnych, a działaniami w strategiach wojewódzkich.

Wszystkie ze wskazanych strategii wojewódzkich uwzględniają zapisy strategii wyższego szczebla (Strategia Lizbońska, Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013), poprzez odniesienia „wprost” do dokumentacji nadrzędnej. Analiza powiązań 6-ciu działań Strategii Lizbońskiej oraz 3 kierunków NPR 2007-2013 oraz działań określonych w dokumentach wojewódzkich wskazuje na zgodność powyższych zapisów.

Podsumowując stwierdza się, że wojewódzkie dokumenty strategiczne uwzględniają dokumenty wyższego szczebla takie jak Strategia Lizbońska oraz NPR 2007-2013.

W przypadku porównywania odniesień strategii wojewódzkich do dokumentów strategicznych: Raport Polska 2030 oraz Strategia MEN występuje zauważalny brak bezpośrednich odniesień. Główny powód tych braków związany jest z późniejszą datą powstawania wspomnianej dokumentacji nadrzędnej w porównaniu do dat powstawania strategii wojewódzkich. Szczegółowa analiza porównań celów i działań strategii wojewódzkich oraz wspomnianych strategii wyższego szczebla (Raport Polska 2030, Strategia MEN) wskazują, iż twórcy planów wojewódzkich w sposób wyprzedzający przyszłość potrafili zdefiniować cele i działania odpowiadające dokumentom wyższego szczebla, które powstawały później.

Strategie wojewódzkie zgodne są również z priorytetem oświatowym NARODOWEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ DZIECI 2004-2012. W sposób marginalny zostały natomiast potraktowane sprawy pośrednio związane z oświatą, takie jak pomoc i wsparcie dla rodziny oraz ochrona przed molestowaniem, wykorzystywaniem i przemocą.

6.1.2. Podobieństwa formułowanych celów strategicznych

Najczęściej formułowanymi celami w analizowanych strategiach wojewódzkich są:

- Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa/regionu
- Wysoki poziom edukacji/nauki/wykształcenia
- Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku

Podobieństwa w działaniach poszczególnych strategii:

- Działania mające na celu poprawę jakości kształcenia - wszystkie województwa
- Działania mające na celu dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy - wszystkie województwa
- Działania mające na celu promowanie systemu edukacyjnego umożliwiającego kształcenie ciągłe - wszystkie województwa
- Działania mające na celu na celu rozwój działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego - wszystkie województwa
- Działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc stypendialną (województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, podlaskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie)
- Działania mające na celu wzmocnienie roli edukacji w wieku przedszkolnym (województwa: łódzkie, lubelskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie, śląskie)
- Działania wspierające edukację ekologiczną (województwa: podlaskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie)
- Działania mające na celu zapewnienie dostępu do szkół – dotacje na transport (województwa: łódzkie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie)
- Działania wspierające rozwój przedsiębiorczości w procesie kształcenia (województwa: dolnośląskie, łódzkie, lubuskie, małopolskie, opolskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie)

Różnice w działaniach i celach – działanie specyficzne:

- Działania mające na celu utworzenie placówek szkolno-wychowawczych, rehabilitacyjno-wychowawczych (województwo mazowieckie)
- Wdrożenie systemu koordynacji i monitoringu kierunków kształcenia w relacji: województwo, powiat, gmina – w kontekście potrzeb rynku pracy i zarobkowej migracji regionalnej (województwo łódzkie)

- Aktywizowanie osób starszych w środowisku lokalnym, głównie w placówkach dydaktyczno-kulturalnych, w celu poprawy sprawności fizycznej i intelektualnej seniorów oraz integracji międzypokoleniowej (województwo mazowieckie)

Podsumowując analizę podobieństw i różnic celów strategicznych sformułowanych w dokumentach wojewódzkich można stwierdzić, iż planowane są przede wszystkim cele służące podnoszeniu poziomu wykształcenia mieszkańców województwa/regionu oraz dostosowaniu systemu edukacji do potrzeb rynku. Zatem główne oczekiwania na przyszłość to zwiększenie liczby absolwentów poszczególnych etapów nauczania, podniesienie poziomu ich wiedzy i przygotowania do podejmowania pracy wraz z uchwyceniem powiązań i zależności pomiędzy edukacją a wymogami rynku pracy.

6.1.3. Zgodność programów operacyjnych z celami wojewódzkich strategii oświatowych

W kolejnych rozdziałach analitycznych (4.3 i 4.6) przedstawiono analizę programów operacyjnych w odniesieniu do zapisów strategii wojewódzkich. Poniżej wnioski z przeprowadzonych badań.

Regionalny Program Operacyjny (RPO)

Głównym celem analizowanych programów operacyjnych poszczególnych województw jest tworzenie warunków do poprawy konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej obszarów. Realizacja tego celu spowoduje wzmocnienie społeczno-gospodarczej roli województwa w kraju, wzrost zatrudnienia, zwiększenie dochodów mieszkańców i poprawę poziomu życia oraz zmniejszenie różnic w rozwoju społecznym i gospodarczym pomiędzy obszarami, w tym obszarami wiejskimi i miejskimi.

W RPO WD województwa dolnośląskiego, w Prioryecie 7 „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku” przewidziane zostały działania spójne z działaniami przewidywanymi do realizacji w SRWD. Dotyczy to przede wszystkim priorytetu 3.3 „Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań”, w ramach którego przewiduje się: podniesienie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego, zwiększenie liczby studiujących na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i technicznych, kształtowanie drożnego systemu edukacyjnego umożliwiającego kształcenie ciągłe, czy zapewnienie powszechnego dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych, itp.

W RPO WKP województwa kujawsko-pomorskiego priorytet „Rozwój infrastruktury społecznej” zgodny jest z celem „3.1.2. Poprawa efektywności kształcenia”, celem „2.4.1. Unowocześnianie infrastruktury usług społecznych”

Strategii Wojewódzkiej oraz celem operacyjnym „2.5 Baza szkół, placówek i uczelni odpowiada potrzebom edukacyjnym” strategii edukacji.

W RPO WŁ województwa łódzkiego priorytet RPO „Infrastruktura społeczna” zgodny jest z działaniem „Modernizacja i wyposażenie obiektów edukacyjnych” strategii wojewódzkiej.

W tabeli poniżej zestawiono kolejne województwa z wykazanym priorytetem oświatowym RPO oraz celem lub działaniem wojewódzkich strategii, do których priorytet się odnosi.

Tabela 14. Porównanie Priorytetów RPO z celami województw

Województwo	Priorytet RPO	Cele i działania Strategii do których priorytet się odnosi
Lubelskie	Infrastruktura społeczna	Zwiększenie dostępu do edukacji szkolnej na wszystkich poziomach nauczania (w tym: rozwój infrastruktury szkolnictwa przedszkolnego, podstawowego, średniego i wyższego, zwiększenie dostępności na poziomie lokalnym, wyrównywanie szans młodzieży z obszarów wiejskich)
Lubuskie	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej	2.1. Podniesienie jakości kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym 2.3. Dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy i standardów UE 1.3. Udoskonalenie i rozbudowa infrastruktury społecznej - w szczególności w sferach edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i pomocy społecznej
Małopolskie	Poprawa dostępu do edukacji i rozwój społeczeństwa informacyjnego	Rozwój infrastruktury edukacyjnej obszar rozwoju „Społeczeństwo wiedzy i aktywności”
Mazowieckie	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej.	Wysoki poziom edukacji i nauki
Opolskie	Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	I. 1. Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy II. 8. Tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa
Podkarpackie	Infrastruktura publiczna	Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji.
Podlaskie	Rozwój infrastruktury społecznej	1. Rozbudowa i modernizacja bazy materialnej szkół i placówek oświatowych, w szczególności wyższych uczelni, z wykorzystaniem środków ze źródeł zewnętrznych, 15. Wspieranie edukacji wykorzystującej najnowsze technologie, 17. Zapewnienie funduszy na modernizację i serwisowanie istniejącej bazy komputerowej oraz zapewnienie środków na tworzenie nowoczesnych pracowni komputerowych wraz z oprogramowaniem.

Województwo	Priorytet RPO	Cele i działania Strategii do których priorytet się odnosi
Pomorskie	Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie (9)	7. wspieranie rozwoju zaplecza informatycznego, usług i aplikacji dla nauki (e-nauka);
	Spółeczeństwo wiedzy (2)	3. wspieranie regionalnych specjalności edukacyjnych i naukowo-badawczych oraz specjalności obejmujących nową technikę i technologie; rozbudowa i poszerzenie oferty placówek edukacji, nauki, kultury, ochrony zdrowia, administracji
Śląskie	Infrastruktura edukacyjna	wspieranie rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; poprawę jakości infrastruktury edukacyjnej na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym, w tym infrastruktury naukowej, informatycznej, multimedialnej, muzycznej, kulturalnej itp.; uruchomienie proinnowacyjnych profili kształcenia, w tym stworzenie sieci szkół średnich wyprofilowanych pod kątem branż zidentyfikowanych w ramach regionalnego foresightu technologicznego.
Świętokrzyskie	Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych i zasobów dziedzictwa kulturowego	Cel 1 Przyspieszenie rozwoju bazy ekonomicznej i wzrostu innowacyjności województwa - Priorytet 2 Wspieranie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy Cel 5 Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej - Priorytet 1 Rozbudowa i podnoszenie standardów infrastruktury społecznej
Warmińsko-mazurskie	Infrastruktura społeczna	wsparcie uczelni, szkół i instytucji oświatowych w rozwoju infrastruktury,
Wielkopolskie	Infrastruktura dla kapitału ludzkiego Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy	Poprawa stanu infrastruktury edukacji oraz wyrównywanie dysproporcji wewnątrzregionalnych w tym zakresie
Zachodniopomorskie	Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych
	Podniesienie jakości infrastruktury edukacji,	Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich

Źródło: Informacje na podstawie wojewódzkich RPO oraz dokumentacji strategicznych

Kierunki operacyjne zdefiniowane w Regionalnych Programach Operacyjnych skupiają się na poprawie jakości oświaty od strony poprawy infrastruktury społecznej. Działania wskazane w Regionalnych Programach Operacyjnych w sposób szczególny dotyczą: rozbudowy, budowy, modernizacji i unowocześniania infrastruktury edukacyjnej na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

Regionalne Programy Operacyjne nie odnoszą się natomiast do innych celów strategicznych związanych z poprawą jakości szkolenia, podnoszeniem kwalifikacji nauczycieli, podnoszeniem atrakcyjności form szkolenia czy rozwojem

nowoczesnych technologii na potrzeby edukacji. Takie cele zdefiniowane są w działaniach innych programów operacyjnych, dla których województwo nie jest Instytucją Zarządzającą. Wojewódzkie RPO zawierają szereg odniesień do Programów Operacyjnych, które są komplementarne z celami województw, a których celem jest uzupełnianie realizacji potrzeb zdefiniowanych w województwach. Do programów tych należą m.in.:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Podsumowując: Działania i kierunki operacyjne Regionalnego Programu Operacyjnego są zgodne z celami wskazanymi w strategiach wojewódzkich. Program RPO realizuje jednak tylko wybrany zakres celów oświatowych zdefiniowanych w strategiach wojewódzkich.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (POIG)

Celem głównym Programu Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 jest rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa. Cel realizowany jest poprzez wsparcie innowacyjnych projektów, związanych z badaniami i rozwojem, nowoczesnymi technologiami, inwestycjami o dużym znaczeniu dla gospodarki lub wdrażaniem i stosowaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

W rozdziale 8.3 „Porównanie celów wojewódzkich z celami POIG” (załącznik nr 1 niniejszego raportu) przedstawiona została szczegółowa analiza powiązań pomiędzy zapisami. W zamieszczonym poniżej podsumowaniu wskazano odniesienia strategii wojewódzkich do kolejnych celów POIG.

Cel 1 POIG - Zwiększenie roli nauki w rozwoju gospodarczym

We wszystkich strategiach wojewódzkich zdefiniowane cele i działania strategiczne odpowiadają celowi 1 POIG.

Cel 2 POIG - Zachęcenie młodych ludzi do podjęcia kariery naukowej przy jednoczesnym stymulowaniu rozwoju jakościowego kadry naukowej, jak i współpracy międzynarodowej.

W większości strategii wojewódzkich zdefiniowane cele i działania strategiczne odpowiadają celowi 2 POIG. W kilku województwach działania są zdefiniowane w sposób bardzo zbliżony do celu 2:

- województwo dolnośląskie - podniesienie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli i osób prowadzących szkolenia, promowanie aktywizujących metod edukacji;
- województwo łódzkie - rozwijanie i promowanie różnych form nabywania nowych i zmiany posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz kształcenia ustawicznego;

- województwo świętokrzyskie - pozyskiwanie nowych kadr naukowych poprzez tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju kariery;
- województwo warmińsko-mazurskie - rozwój współpracy i aktywizacja edukacyjna poprzez staże dla absolwentów, praktyki zawodowe, stypendia i staże dla doktorantów itp.

Cel 3 POIG - zapewnienie środowisku naukowemu w Polsce stałego i bezpiecznego dostępu do zaawansowanej infrastruktury informatycznej, umożliwienie prowadzenia nowoczesnych badań z zastosowaniem technologii społeczeństwa informacyjnego oraz zapewnienie jednostkom naukowym mającym siedzibę w Polsce łączności z międzynarodowymi naukowymi sieciami teleinformatycznymi

Cel 3 POIG, w porównaniu do pozostałych celów głównych Programu, posiada najmniej odniesień wprost w działaniach i celach planów wojewódzkich.

Zaznaczyć należy jednak, iż w kilku województwach zdefiniowano działania zbieżne z celem 3:

- województwo dolnośląskie - Rozwijanie kompetencji i umiejętności potrzebnych dla społeczeństwa wiedzy oraz postaw innowacyjnych;
- województwo lubuskie - Wspieranie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego;
- województwo pomorskie - Wspieranie rozwoju zaplecza informatycznego, usług i aplikacji dla nauki (e-nauka);
- województwo śląskie - poprawę jakości infrastruktury edukacyjnej na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym, w tym infrastruktury naukowej, informatycznej, multimedialnej, muzycznej, kulturalnej itp.; uruchomienie proinnowacyjnych profili kształcenia, w tym stworzenie sieci szkół średnich wyprofilowanych pod kątem branż zidentyfikowanych w ramach regionalnego foresightu technologicznego;
- województwo świętokrzyskie - Rozwój potencjału kadrowego nauki i sektora badawczo-rozwojowego.

Podsumowując: Działania i kierunki operacyjne Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka są zgodne z celami wskazanymi w strategiach wojewódzkich. Program POIG realizuje jednak tylko wybrany zakres celów oświatowych zdefiniowanych w strategiach wojewódzkich.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (POKL)

Celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, poprawę stanu zdrowia osób pracujących, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa,

zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

Załącznik 1 Raportu w rozdziale 8.4 „Porównanie celów wojewódzkich z celami POKL” zawiera szczegółową analizę powiązań pomiędzy zapisami w strategiach wojewódzkich i POKL. Poniżej zamieszczono wnioski płynące z w/w analizy szczegółowej.

Cel 1 POKL - Wzmocnienie zdolności systemu edukacji w zakresie monitoringu, ewaluacji i badań edukacyjnych oraz ich wykorzystanie w polityce edukacyjnej i zarządzaniu oświatą.

We wszystkich dokumentach wojewódzkich zdefiniowane cele i działania strategiczne odpowiadają celowi 1 POKL.

Cel 2 POKL - Opracowanie i wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji i Krajowego Systemu Kwalifikacji oraz upowszechnienie uczenia się przez całe życie.

We wszystkich dokumentach wojewódzkich zdefiniowane cele i działania strategiczne odpowiadają celowi 2 POKL. W tabelach rozdziału 8.4 Załącznika 1 zestawiono działania wskazane w strategiach wojewódzkich odpowiadające temu celowi.

Cel 3 POKL - Budowa potencjału rozwojowego uczelni poprzez umożliwienie im rozszerzenia i wzbogacenia oferty edukacyjnej

We wszystkich dokumentach wojewódzkich zdefiniowane cele i działania strategiczne odpowiadają celowi 3 POKL. W tabelach rozdziału 8.4 Załącznika 1 zestawiono działania wskazane w strategiach wojewódzkich odpowiadające temu celowi.

Cel 4 POKL - Zapewnienie efektywnego zarządzania systemem szkolnictwa wyższego oraz dostosowanie struktury podaży absolwentów do potrzeb gospodarki

We wszystkich dokumentach wojewódzkich zdefiniowane cele i działania strategiczne odpowiadają celowi 4 POKL.

Cel 5 POKL - Tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych

We wszystkich dokumentach wojewódzkich zdefiniowane cele i działania strategiczne odpowiadają celowi 5 POKL. W tabelach rozdziału 8.4 Załącznika 1 zestawiono działania wskazane w strategiach wojewódzkich odpowiadające temu celowi.

Cel 6 POKL - Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących kształcenie w formach szkolnych (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia

We wszystkich dokumentach wojewódzkich zdefiniowane cele i działania strategiczne odpowiadają celowi 6 POKL. W tabelach rozdziału 8.4 Załącznika 1 zestawiono działania wskazane w strategiach wojewódzkich odpowiadające temu celowi.

Cel 7 POKL - Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym w formach szkolnych poprzez podniesienie jego jakości i dostępności oraz zwiększenie znaczenia kształcenia ustawicznego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy.

Nie we wszystkich strategiach wojewódzkich można znaleźć odniesienia wprost do tego celu. Brak zbieżności stwierdza się w województwach: dolnośląskie, lubuskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie. Nie oznacza to słabości wskazanych strategii, lecz jedynie wartościowanie kierunków na inne cele.

Cel 8 POKL - Dostosowanie kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje oraz zmieniającą się sytuacją demograficzną w systemie oświaty.

Nie we wszystkich strategiach wojewódzkich można znaleźć wprost odniesienia do tego celu. Brak zbieżności stwierdza się w województwach: lubelskie, opolskie. Nie oznacza to słabości wskazanych strategii, lecz jedynie wartościowanie kierunków na inne cele.

Cel 9 POKL - Pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich

Cel, do którego najtrudniej było znaleźć wprost odniesienia w strategiach wojewódzkich. Jedynie w kilku województwach zdefiniowano działania zbieżne z celem 9:

- Województwo łódzkie: Wdrożenie systemu koordynacji i monitoringu kierunków kształcenia w relacji: województwo, powiat, gmina – w kontekście potrzeb rynku pracy i zarobkowej migracji regionalnej;
- Województwo mazowieckie: Przeciwdziałanie marginalizacji oświaty dorosłych w małych miastach i na wsi;
- Województwo podlaskie: Wspieranie rozwoju form kształcenia ustawicznego młodzieży i dorosłych, w szczególności z obszarów wiejskich;

- Województwo świętokrzyskie: Stworzenie regionalnego systemu stypendialnego - zwiększanie dostępu do kształcenia młodzieży pochodzącej z rodzin najuboższych i obszarów wiejskich.

Podsumowując: Działania i kierunki operacyjne Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki są zgodne z celami wskazanymi w strategiach wojewódzkich. Program POKL realizuje jednak tylko wybrany zakres celów oświatowych zdefiniowanych w strategiach wojewódzkich. Równocześnie zauważyć można, że nie do wszystkich celów zdefiniowanych w POKL można znaleźć odzwierciedlenie w celach strategii wojewódzkich.

Odpowiadając na pytanie dotyczące zgodności programów operacyjnych z celami wojewódzkich strategii oświatowych należy stwierdzić:

- działania programów operacyjnych są zgodne z celami ujętymi w wojewódzkich strategiach oświatowych,
- działania programów operacyjnych nie realizują wszystkich celów ujętych w wojewódzkich strategiach oświatowych,
- powyższe wynika z tego, iż realizacja programów operacyjnych dążyć ma do osiągnięcia głównie celów Funduszy współfinansujących programy w zgodności z celami strategii wojewódzkich,
- kolejne programy operacyjne realizują zatem tylko część celów strategicznych,

6.1.4. Rozwój placówek prowadzonych przez województwa a strategie i plany operacyjne

Każde z objętych badaniem województw jest organem prowadzącym szkoły i placówki oświatowe, wśród których znajdują się m.in.: biblioteki, centra doskonalenia nauczycieli, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki doskonalenia zawodowego, szkoły policealne, zespoły szkół i inne. W dokumentach strategicznych nie wskazuje się bezpośrednio na konieczność powstawania czy rozwoju tych placówek, których organem prowadzącym jest województwo. Zdefiniowane są natomiast kierunki i cele działań oświatowych, w tym również te podejmowane przez placówki podlegające urzędowi marszałkowskiemu. Przykładowo są to:

- Rozwijanie i promowanie różnych form nabywania nowych i zmiany posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz kształcenia ustawicznego (województwo łódzkie) – działanie preferujące rozwój placówek doskonalenia zawodowego;
- Poprawa jakości nauczania w szkołach oraz rozwój nowoczesnych form i treści kształcenia (w tym: poprawa jakości kadry pedagogicznej, zarządzania edukacją, standardów i metod nauczania, wspieranie indywidualnego rozwoju uczniów i nabywanie przez nich kluczowych umiejętności, wyposażenie

placówek szkolnych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny) (województwo lubelskie) - działanie preferujące rozwój placówek doskonalenia nauczycieli;

- Tworzenie lepszych warunków kształcenia poprzez inwestowanie w bazę oświatową oraz wspieranie instytucji i ośrodków edukacyjnych, w tym bibliotek (województwo mazowieckie) - działanie preferujące rozwój bibliotek.

Programy Operacyjne wskazują beneficjentów kwalifikowanych do aplikowania o dofinansowanie środkami pomocowymi w ramach działań. W różnych układach planów operacyjnych nie ma przeciwwskazań do rozwoju szkół i placówek prowadzonych przez województwa oraz nie ma przeciwwskazań (może za wyjątkiem działania 9.5 POKL) do rozwoju kapitału ludzkiego w placówkach prowadzonych przez województwa. Nie występuje również ani na poziomie RPO ani POKL preferencja wybranych placówek poprzez wskazanie organu prowadzącego.

Podsumowując: Strategie wojewódzkie wskazują cele, których realizacja umożliwi poprawę słabych stron i wyeliminowanie braków w szeroko pojętej edukacji w tym również poprzez rozwój szkół i placówek światowych dla których są organem prowadzącym. Strategie nie definiują i nie preferują podmiotów, które te cele będą realizować. Rozwój placówek dla których województwo jest organem prowadzącym jest uwzględniony w strategiach oraz planach operacyjnych na takich samych zasadach jak rozwój placówek prowadzonych przez inne podmioty oraz JST.

6.1.5. Powiązanie rozwoju oświaty z rozwojem ekonomicznym

Rozwój ekonomiczny to proces przemian w gospodarce regionu obejmujący zarówno zmiany ilościowe dotyczące wzrostu produkcji, zatrudnienia, inwestycji, finansów, spożycia i innych wielkości ekonomicznych charakteryzujących gospodarkę od strony ilościowej, jak również zmiany o charakterze jakościowym takie jak zwiększenie standardu życia, lepsza sytuacja socjalna oraz większe bezpieczeństwo publiczne. Czynniki rozwoju ekonomicznego są kapitał ludzki, ziemia i surowce, postęp techniczny oraz inwestycje.

W analizowanych planach strategicznych część oświatowa strategii wiąże się w sposób merytoryczny z kwestiami rozwoju ekonomicznego głównie poprzez zapisy dotyczące działań i kierunków wskazujących na konieczność:

- ciągłego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych (wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych – ograniczanie bezrobocia lub wzrost zatrudnienia),
- poprawy jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia (wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych – ograniczanie bezrobocia lub wzrost zatrudnienia),
- rozwoju infrastruktury edukacyjnej (wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych – wzrost inwestycji),

- wspierania systemu doskonalenia kadr w oświacie (wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych – zatrudnienie, oraz jakościową zmianę wielkości ekonomicznych),
- dostępności edukacji przedszkolnej (wpływ na jakościową zmianę wielkości ekonomicznych – podniesienie standardu życia, lepsza sytuacja socjalna),
- wyrównywania szans edukacyjnych i stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju (wpływ na jakościową zmianę wielkości ekonomicznych – standard życia, lepsza sytuacja socjalna).

Analiza mierników osiągania celów strategicznych zamieszczona w rozdziale 4.5. wskazuje, iż w większym lub mniejszym stopniu województwa starają się wprowadzić mierzenie planowanych celów i działań. Najczęściej używanymi wskaźnikami osiągania celów strategii są:

- odsetek osób z wykształceniem wyższym,
- liczba studentów na 1000 mieszkańców,
- udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym,
- nakłady ponoszone na poprawę stanu edukacji.

Różnica pomiędzy obecnymi a osiągniętymi wynikami mierzona przy pomocy powyższych wskaźników wskazywać będzie na ilościową (zmniejszenie bezrobocia, wzrost zatrudnienia) oraz jakościową (standard życia) zmianę wielkości ekonomicznych.

Podsumowując: Realizacja strategii wojewódzkich w części oświatowej jest ściśle powiązana w sposób merytoryczny i mierzalny z rozwojem ekonomicznym regionów.

Czy analiza Regionalnych Programów Operacyjnych wskazuje na identyczne wnioski?

Regionalne Programy Operacyjne zawierają odniesienia do kwestii rozwoju ekonomicznego poprzez ich wpływ na ilościową zmianę wielkości ekonomicznych (rozwój infrastruktury) oraz jakościową zmianę wielkości ekonomicznych (podniesienie standardu życia). Kryteria oceny osiągania celów RPO mają specyficzny charakter poprzez ich podział na wskaźniki produktu i rezultatu. Na wskaźniki te składają się:

- liczba wspartych projektów edukacyjnych,
- liczba zrealizowanych oświatowych obiektów infrastrukturalnych
- liczba uczniów/studentów korzystających ze zmodernizowanych/wybudowanych obiektów.

Zarówno w planach operacyjnych jak i w strategiach wojewódzkich kryteria jakimi dokonywany jest pomiar osiąganych celów dotyczą kwestii rozwoju ekonomicznego.

Pomimo tej zbieżności w kwestiach celu nietrudno zauważyć dość wyraźną rozbieżność dotyczącą elementów poddawanych pomiarowi.

W planach strategicznych zdefiniowano kryteria pomiaru ilościowego dostępu do oświaty oraz poziomu wydatków związanych z poprawą edukacji.

Regionalne Programy Operacyjne proponują natomiast kryteria związane z liczbą wspartych projektów edukacyjnych, zrealizowanych oświatowych obiektów infrastrukturalnych oraz liczbą uczniów/studentów korzystających ze zmodernizowanych/wybudowanych obiektów.

Czy wskazane kryteria oceny mają pomiędzy sobą jakiekolwiek powiązania? Albo inaczej czy osiągając cele mierzone kryteriami w RPO spowodują również osiągnięcie celów mierzonych kryteriami strategii wojewódzkich?

Analiza powiązań pomiędzy kryteriami oceny zaproponowanymi w RPO i strategiach wojewódzkich ujawniła brak powyższych korelacji. W badanych dokumentach kryteria oceny są inne i mierzą inną rzeczywistość. W praktyce oznaczać to będzie, iż można będzie zrealizować RPO i spełnić w wysokim stopniu kryteria wymagane przez RPO. Nie spowoduje to jednak zrealizowania kryteriów wymaganych przez strategię.

Oczywiście można wskazywać pośrednie zależności pomiędzy dwoma grupami kryteriów (strategiczne i operacyjne). Wysoka jakość infrastruktury edukacyjnej będzie czynnikiem determinującym odbiór usług edukacyjnych i wpływającym na pozytywne nastawienie społeczne do procesu edukacji na każdym jej poziomie. Jest to jednak argument trudny do udowodnienia.

Dlaczego zatem tak zdecydowanie kryteria osiągania celów strategicznych Strategii i RPO wykazują wzajemną rozbieżność?

Odpowiedź zawarta jest w założeniach, jakie przyjęte zostały w czasie procesu tworzenia Regionalnych Programów Operacyjnych. Każdy z wojewódzkich RPO odnosi się w swoich zapisach do celów lokalnych strategii wojewódzkich. Równocześnie wskazane jest, by realizacja projektów w ramach RPO przyczyniła się do osiągnięcia celów określonych przez politykę spójności wspierającej wzrost gospodarczy i zatrudnienie.

Ramy prawne dla RPO stanowi Rozporządzenie Rady (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności. Ze względu na możliwość finansowania programu operacyjnego wyłącznie z jednego funduszu RPO jest narzędziem realizacji tych obszarów określonych w Strategii Rozwoju Województwa, które mogą być wspierane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Oznacza to, iż w trakcie tworzenia założeń, celów i kryteriów oceny RPO obszar objęty programem dotyczył tych elementów strategii wojewódzkich, które zgodne są z funduszem finansującym RPO. Ponieważ główne kryteria oceny celów wojewódzkich strategii w części oświatowej są rozbieżne z celami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, ta rozbieżność przenosi się na zapisy RPO.

Czy wykazana rozbieżność jest wadą procesu: planowanie strategiczne – działania operacyjne?

Analiza problemu tylko w kontekście jednego programu operacyjnego (RPO) wskazuje na wadę takiego procesu oraz na konieczność podjęcia działań zmierzających do zespolenia części strategicznej i operacyjnej.

Pytanie inne czy to w ogóle byłoby możliwe do zrealizowania?

Podporządkowanie strategii, celów i kierunków do potencjalnych źródeł finansowania jest sprzeczne z założeniami działań strategicznych, które powinny służyć rozwojowi regionu bez względu na założenia polityki instytucji finansujących. Można jednak uszczegółowić zapisy Strategii aby część wskaźnikowa monitorowania celów bardziej dostosowana była do zapisów operacyjnych.

Z kolei założenia i realizacja RPO jest związana z procesem integracji Polski z Unią Europejską, a tym samym z możliwością uczestnictwa Polski w strukturach i polityce UE w tym również korzystania z funduszy unijnych. Fundusze te realizują politykę spójności czyli politykę wspierania działań prowadzących do wyrównania warunków ekonomicznych i społecznych we wszystkich regionach Unii Europejskiej, zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju regionów oraz likwidacji zacofania najmniej uprzywilejowanych regionów.

Przy obecnej konstrukcji założeń do Regionalnych Programów Operacyjnych nie ma możliwości zmiany kryteriów oceny programu, tak by istniała możliwość dopasowania ich pod kątem głównych kryteriów oceny strategii wojewódzkich. Również w przyszłości, o ile RPO ma być finansowany z EFRR, nie będzie to możliwe.

Równocześnie skazać należy, iż RPO nie jest jedynym programem operacyjnym realizującym oświatowe cele strategiczne w poszczególnych regionach. Inne programy uzupełniają działania wskazane w strategiach. Ich opis i zależność przedstawiono w osobnym (Rozdział 4.6.)

6.2. Wnioski z wizyt terenowych

6.2.1. Sposób opracowania Planów Strategicznych oraz RPO

Realizacja Planów strategicznych przeprowadzana była siłami własnymi województw przez stosowne departamenty wojewódzkie, zajmujące się planowaniem i rozwojem regionalnym. Do działań sektorowych powoływano specjalne zespoły robocze zajmujące się specyfiką danego obszaru. Za planowanie strategiczne oświatowe odpowiedzialne były stosowne departamenty edukacyjne. Do zespołów roboczych, na zasadzie stałych członków oraz

podmiotów konsultacyjnych, włączeni byli przedstawiciele środowisk lokalnych zajmujących się danym obszarem tematycznym.

Podjęcie decyzji o samodzielnej realizacji planów strategicznych nie poprzedzała dyskusja merytoryczna na temat ewentualnych innych rozwiązań (zlecenie na zewnątrz). Konstrukcja administracji województw w tym występowanie w nich stosownych departamentów zajmujących się planowaniem strategicznym, polityka zatrudnienia Urzędów Marszałkowskich oraz doświadczenie nabyte w latach wcześniejszych pozwoliły na jednoznaczne wskazania realizacji strategii wojewódzkich w układzie sił własnych. Taki sposób realizacji zgodny są również z zakresem działań wskazanych departamentom jako ich obowiązki do realizacji:

- określanie celów strategicznych Województwa i narzędzi ich realizacji (zarządzanie poprzez cele), prowadzenie działań dotyczących Strategii Rozwoju Województwa oraz wspieranie rozwoju przestrzennego i gospodarczego;
- tworzenie narzędzi i nadzór nad realizacją działań dotyczących zarządzania strategicznego, uczestniczenie w tworzeniu programów branżowych i operacyjnych oraz nadzór w zakresie określania ich celowości, współpraca w zakresie procedury oceny i wyboru projektów;
- monitorowanie i badanie sytuacji społeczno-gospodarczej Województwa na potrzeby zarządzania strategicznego, w tym inspirowanie badań w sferze planowania długookresowego (scenariusze rozwoju, badania foresightowe), diagnoz prospektywnych, tworzenie narzędzi i prowadzenie monitoringu przestrzennego oraz monitorowanie realizacji regionalnych strategii i programów operacyjnych.

Organizacyjnie za opracowywanie dokumentów strategicznych odpowiedzialny był:

- Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego/ Departamentem Edukacji, Sportu i Turystyki – województwo kujawsko-pomorskie.
- Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej/ Departament Edukacji i Rynku Pracy – województwo opolskie.
- Departament Rozwoju Regionalnego/ Departament Edukacji i Kultury/Wojewódzki Urząd Pracy – województwo podkarpackie.

System programowania w horyzoncie czasowym 2007-2013 otwierają dokumenty przygotowane przez Unię Europejską: Rozporządzenie Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, oraz Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW), dotyczące spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej.

Poszczególne RPO opracowywane były przy zachowaniu komplementarności z działaniami krajowymi, spójności z priorytetami Wspólnoty, koordynacji z innymi instrumentami finansowymi oraz zgodności z postanowieniami prawa wspólnotowego, a także z zasadą partnerstwa.

Projekty poszczególnych RPO opracowane zostały w stosownych Departamentach Rozwoju Regionalnego Urzędów Marszałkowskich. Wstępne wersje projektów kierowane były do konsultacji społecznych, w których udział wzięli przedstawiciele środowisk samorządowych i społeczno-gospodarczych regionu, poddane ocenie wpływu realizacji programu na środowisko przyrodnicze oraz ocenie przez zespół wykonujący ocenę ex-ante. Na ostateczny kształt programu wpływ miały także uwagi i sugestie przedstawione przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Projekty programów uwzględniające wnioski z konsultacji społecznych, ustalenia z konsultacji z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego i z innymi resortami, zostały przyjmowane przez Zarządy Województw, akceptowane przez Radę Ministrów a następnie przesłane do Komisji Europejskiej w celu wynegocjowania programów. Po rundach negocjacyjnych z KE powstawał ostateczny kształt programu przyjmowany przez Zarząd Województwa.

Organizacyjnie za opracowanie Regionalnych Programów Operacyjnych odpowiedzialny był

- Departament Polityki Regionalnej – województwo kujawsko-pomorskie
- Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej – województwo opolskie
- Departament Rozwoju Regionalnego - województwo podkarpackie

W żadnym z analizowanych województw nie wystąpiły poważniejsze problemy związane z realizacją przyjętej procedury przygotowania planów strategicznych i operacyjnych. Równocześnie bardzo wyraźnie podkreślano, iż przy opracowaniu dokumentów strategicznych zapewniona została konsultacja merytoryczna i koordynacja pomiędzy JST różnych szczebli z terenu województwa. Włączanie w proces powstawania strategii gminnych i powiatowych dokonywany był poprzez informacje, uwagi i komentarze przekazywane przez przedstawicieli JST wg procedur realizowanych prac.

Przedstawiciele jednostki administracji wojewódzkiej, odpowiedzialnych za szkoły prowadzone przez województwa, uczestniczyli w procesie powstawania planów strategicznych i programów operacyjnych poprzez:

- uczestnictwo w zespołach roboczych (plany strategiczne)
- uczestnictwo w konsultacjach społecznych (plany strategiczne i programy operacyjne)

6.2.2. Wskazane preferencje RPO i POKL

We wszystkich województwach występuje jedna baza priorytetów, działań oraz typów projektów, tym samym przyznane zostały preferencje określonej grupie projektów. Zdefiniowane tych priorytetów zostało wypracowane w ramach opracowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz w ramach opracowanych przez województwa Regionalnych Programów Operacyjnych.

Preferencje przyznawania środków na projekty realizowane w ramach w/w programów wynikają z:

- celów programów operacyjnych skorelowanych z celami funduszy finansujących programy, a szczególności funduszy: ERDF i EFS,
- realizowania polityki spójności czyli polityki wspierania działań prowadzących do wyrównania warunków ekonomicznych i społecznych we wszystkich regionach Unii Europejskiej, zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju regionów oraz likwidacji zacofania najmniej uprzywilejowanych regionów.

Realizacja projektów w ramach RPO wynika z dostrzeżenia przez beneficjentów braków w jednostkach oświatowych, dotyczących odpowiedniej jakości bazy dydaktycznej oraz braków w rozwoju form kształcenia. Taki stan rzeczy powoduje niepełne wykorzystanie aktywności i potencjału intelektualnego mieszkańców dla rozwoju gospodarczego regionu. Dążenie do podnoszenia i utrzymywania wysokiego poziomu intelektualnego mieszkańców regionu wymaga intensywnych wysiłków na rzecz wysokiej jakości oferty edukacyjnej i naukowej, co związane jest m.in. z poprawą i rozwojem infrastruktury.

Odpowiadając na postawione w tym rozdziale pytanie – projektem wnioskowanym do RPO nie przyznaje się preferencji związanych z zamożnością beneficjenta, działaniami prowadzonych przez daną placówkę oświatową czy rodzajem placówki oświatowej. Można natomiast wskazać istnienie preferencji pewnych typów projektów oraz preferencje związane z lokalizacją geograficzną beneficjenta.

W przypadku RPO województwa Kujawsko-Pomorskiego analiza kryteriów wyboru wskazuje:

- Preferowanie określonych rodzajów działań, zgodność z którymi była premiowana większą liczbą punktów:
 - wyposażenie w środki i zasoby obiektów przeznaczonych na cele dydaktyczne, tj. pomieszczeń dydaktycznych, wykładowych, laboratoriów dydaktycznych, warsztatów i sal do praktycznej nauki zawodu, pracowni do nauki przedmiotów ścisłych (wraz z ewentualnym dostosowaniem pomieszczeń do wymogów wyposażenia);
 - tworzenie nowej przestrzeni dydaktycznej poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę, modernizację obiektów dydaktycznych oraz adaptację obiektów na cele dydaktyczne w szkołach zawodowych i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, w celu tworzenia pomieszczeń dydaktycznych, wykładowych, laboratoriów dydaktycznych, warsztatów i sal do praktycznej nauki zawodu, pracowni do nauki przedmiotów ścisłych wraz z niezbędnym wyposażeniem w środki i zasoby,

- tworzenie nowej przestrzeni dydaktycznej poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę, modernizację obiektów dydaktycznych oraz adaptację obiektów na cele dydaktyczne w szkołach innych niż szkoły zawodowe i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, w celu tworzenia pomieszczeń dydaktycznych, wykładowych, laboratoriów dydaktycznych, warsztatów i sal do praktycznej nauki, pracowni do nauki przedmiotów ścisłych wraz z niezbędnym wyposażeniem w środki i zasoby.
- Preferowanie lokalizacji projektu poprzez określenie procentowego udziału uczniów z obszarów wiejskich w ogólnej liczbie uczniów uczęszczających do placówki objętej projektem. Stosowanie w/w wzoru daje większe szanse wyboru do dofinansowania projektom zlokalizowanym w obszarach wiejskich. Równocześnie przy kryterium merytorycznym „Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu RPO W K-P”, za rozwój infrastruktury edukacyjnej na obszarach wiejskich” otrzymuje się dodatkowe punkty.
- Preferowanie projektów, które poprawiają stan techniczny infrastruktury szkolnictwa zawodowego i standardów szkół zawodowych (ulepszenie bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych), wyposażają w nowoczesny sprzęt i nowoczesne technologie laboratoria, pracownie przedmiotowe, tworzą warsztaty i pomieszczenia dla uczniów, w których można prowadzić kształcenie praktyczne; przyczyniają się do rozwoju placówek kształcenia ustawicznego, dla zawodowej adaptacji dorosłych do potrzeb rynku pracy.

W RPO Województwa Opolskiego zdefiniowano dwa osobne poddziałania 5.1.1 i 5.1.2. W ramach poddziałania 5.1.1. „Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej” realizowane są projekty, których celem jest powiększenie i poprawa bazy infrastrukturalnej służącej prowadzeniu działalności dydaktycznej, działalności naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką na poziomie wyższym i kształcenia ustawicznego. W ramach poddziałania realizowane będą również projekty służące podniesieniu standardu wyposażenia dydaktycznego oraz poprawiające jakość usług oferowanych przez szkoły wyższe. Istotna jest budowa nowoczesnych warsztatów, modelarni dla potrzeb zajęć praktycznych studentów przy szkołach wyższych zawodowych. Projekty realizowane w ramach poddziałania dotyczyć będą tych kierunków kształcenia, które mają największy związek z rozwojem gospodarczym regionu.

W ramach drugiego poddziałania 5.1.2 „Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej” preferowane są projekty wpływające na poprawę jakości infrastruktury edukacyjnej na poziomie lokalnym, szczególnie w kontekście zwalczania dysproporcji pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, przede wszystkim z terenów wiejskich.

Również w RPO Województwa Podkarpackiego działanie oświatowe zostało podzielone na 2 schematy: Szkolnictwo wyższe oraz System oświaty.

Analiza kryteriów wyboru projektów w schemacie A wskazuje, że preferowane są projekty mające bezpośredni związek z kluczowymi dla gospodarki regionu dziedzinami nauk. Przyjęto, że jeżeli projekt dotyczyć będzie nauk matematycznych lub technicznych to jego szansa w ocenie końcowej wzrasta o 15 pkt.

Analiza kryteriów wyboru projektów w schemacie B wskazuje na uzależnienie preferowanych projektów od ich lokalizacji. Zastosowanie kryterium „Wpływ projektu na zmniejszenie dysproporcji w dostępie edukacji pomiędzy obszarami wiejskimi a miastami” powodowało, że za samą lokalizację na obszarze wiejskim można uzyskać o 15 pkt więcej. Kolejne z kryteriów pozwala preferować projekty mające wpływ na rozwój kształcenia określonych grup zawodowych, deficytowych w regionie (robotników przemysłowych, rzemieślników, pracowników usług osobistych, sprzedawców, pracowników biurowych).

Analiza szczegółowa 3 wybranych województw wskazuje:

- **Z dwóch identycznie merytorycznie przygotowanych projektów większą szansę na wsparcie finansowe i realizację w ramach RPO ma ten, którego lokalizacja znajduje się na obszarach wiejskich.**
- **Większą szansę na wsparcie finansowe i realizację w ramach RPO mają projekty, które swoje działania ukierunkowują na rozwój gospodarczy regionu poprzez wpływ na lokalny rynek pracy.**

Można zatem stwierdzić, iż we wszystkich analizowanych województwach położony jest nacisk na rozwój infrastruktury oświatowej ze szczególnym ukierunkowaniem na obszary wiejskie oraz wpływ na lokalny rynek pracy. Takie preferencje zostały zdefiniowane w procedurze tworzenia Planów RPO, dla których zapewnione zostały konsultacje merytoryczne i koordynację JST innych szczebli z terenu województwa.

Realizacja projektów w ramach POKL wynika ze zjawisk istniejących na rynku pracy i związanych z zapotrzebowaniem na podnoszenie kwalifikacji oraz przekwalifikowywaniem się osób w celu zwiększenia poziomu zatrudnienia i spójności społecznej.

Działania realizowane w ramach POIKL będą skoncentrowane się w obszarach dotyczących m.in.: zatrudnienia, edukacji, integracji społecznej, ułatwienia w dostosowaniu się pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce, zagadnieniach związanych z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budowy sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli.

W wyniku analiz poszczególnych Priorytetów POKL wskazuje się, iż rodzaj analizowanego działania oświatowego POKL związany jest z konkretną preferencją dla typów projektów.

W ramach poszczególnych Działań 9.1 – 9.5 wskazane zostały typy projektów możliwe do wsparcia.

W Działaniu 9.1 „Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty”, Poddziałaniu 9.1.1 „Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej” preferowane typy projektów to:

- tworzenie przedszkoli na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej,
- wsparcie istniejących przedszkoli przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- opracowanie i realizacja kampanii informacyjnych promujących edukację przedszkolną.

W Poddziałaniu 9.1.2 „Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości edukacyjnych” preferowane są programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych, prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, np. dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne.

Poddziałanie 9.1.3 ukierunkowane jest na pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Działanie 9.2 „Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego” **jest** działaniem preferującym projekty, których realizacja pozwoli diagnozować potrzeby edukacyjne w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy. Działanie to nastawione jest również na realizację programów rozwojowych szkół i placówek oświatowych, prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia.

W ramach Działania 9.3 „Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego” wyodrębniono następujące rodzaje projektów:

- kampanie informacyjne w zakresie formalnego kształcenia ustawicznego, w tym w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy;
- kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych.

Działanie 9.4 „Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty” ukierunkowane jest na wsparcie kadr nauczycielskich poprzez podnoszenie ich kwalifikacji oraz dostosowania do rynku pracy.

Z kolei w Działaniu 9.5 „Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich” wskazane zostały następujące typy projektów:

- tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich;
- projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach;
- działania informacyjno – promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia.

We wszystkich województwach występuje jedna baza priorytetów, działań oraz typów projektów, tym samym położony jest jednakowy nacisk na rodzaje projektów. Zdefiniowane tych priorytetów zostało wypracowane w ramach zrealizowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. POKL został przygotowywany na podstawie *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności*. Realizacja prac nad stworzeniem POKL oraz stosownych celów i wskaźników do osiągnięcia była przedmiotem oddzielnych prac na poziomie ministerialnym. Analizowane województwa dostosowały realizacje programów POKL do zdefiniowanych celów oraz typów projektów określonych na poziomie ministerialnym.

Zauważalna jest zbieżność realizowanych celów oraz typów realizowanych projektów z oczekiwanym zmniejszeniem dysproporcji w dostępie edukacji pomiędzy obszarami wiejskimi a miastami. Szczególnie wyraźnie można to dostrzec we wszystkich analizowanych RPO wojewódzkich. Wskazane cele do osiągnięcia lub kryteria wyboru i oceny projektów są tak wypracowane, aby projekty z obszarów wiejskich miały zawsze większe szanse na realizację. W POKL poza możliwością realizacji projektów z obszarów wiejskich we wszystkich działaniach 9.1 - 9.4 stworzono osobne działanie ukierunkowane tylko i wyłącznie na inicjatywy realizowane na obszarach wiejskich. Zauważono również stosowanie preferencji dla projektów realizowanych na obszarach wiejskich w działaniu 9.1.1. „Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej” w RPO województwa opolskiego, które decyzją Zarządu Województwa zweryfikowało kryteria dostępu do tego działania, ukierunkowując nabory na projekty realizowane na obszarach wiejskich.

Drugą ważną wspólną cechą charakterystyczną dla poszczególnych analizowanych działań RPO i POKL jest wyraźna preferencja projektów mających pozytywny wpływ na rynek pracy. Dotyczy to przede wszystkim projektów rozwijających bazę infrastrukturalną i dydaktyczną z ukierunkowaniem na działania wpływające na rozwój gospodarczy, głównie poprzez rozwijanie wiedzy i zawodów kluczowych dla regionu (RPO). Wyraźnie preferowane są także wszelkie inicjatywy dokonujące analiz stanu wiedzy oraz wskazujące na

rozwiązania docelowo umożliwiające znalezienie pracy dla mieszkańców regionu (POKL).

6.2.3. Analiza zgodności wybranych projektów POKL i POiG z celami strategicznymi

Analiza szczegółowa projektów realizowanych w ramach POKL wskazuje, iż projekty te odzwierciedlają cele strategiczne województw. Wykazane to zostało poprzez analizę projektów realizowanych w każdym z województw, celów tych projektów oraz ich zgodności z celami strategicznymi. Szczegółowa analiza projektów realizowanych w ramach POKL w poszczególnych naborach zamieszczona została w rozdziale 5.1.5. Rozdział 1.2. Załącznika nr 2 zawiera zestawienie projektów, które zostały zatwierdzone do dofinansowania w ramach stosownych programów.

W przypadku POiG brak jest jednoznacznych odniesień projektów realizowanych w ramach POiG do strategii oświatowych.

W strategii oświatowej województwa kujawsko-pomorskiego nie ma żadnych zapisów związanych z rozwojem działań innowacyjnych. Te zapisy znalazły się natomiast w części strategii dotyczącej rozwoju gospodarczego.

W strategii województwa opolskiego cel strategiczny dotyczący oświaty nazwany został: „Innowacyjny Region z Dobrze Wykształconymi i Aktywnymi Mieszkańcami”. Cel operacyjny „Wzrost powiązań nauki z rozwojem regionu” zakłada m.in., iż w ramach działań na terenie województwa konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz pozyskiwania funduszy na badania. Za ważne uznano także zwiększenie działań integracyjnych, które obejmą środowiska naukowe uczelni, instytuty naukowo-badawcze, kadre zakładów pracy i biur rozwojowych. Podkreślono również konieczność większego powiązania badań na polu nowych technologii z ich praktycznym wykorzystaniem, co znacznie obniży koszty działalności jednostek badawczo-rozwojowych.

Analiza wykazała, iż projekty z województwa opolskiego realizowane w ramach POiG są zgodne z zapisami strategii województwa.

W strategii województwa podkarpackiego w części oświatowej nie ma żadnych zapisów związanych z rozwojem działań innowacyjnych. Te zapisy zamieszczono natomiast w części strategii dotyczącej rozwoju gospodarczego.

W strategiach wojewódzkich zapisy dotyczące innowacyjności zdefiniowane są w innych obszarach niż oświatowy. W Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020 w Priorytetowym obszarze działań 1. „Rozwój nowoczesnej gospodarki” znalazło się działanie 1.1. „Kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji”. W ramach tego działania wskazano następujące zakresy:

- rozwijanie postaw przedsiębiorczych,
- rozwijanie instytucji otoczenia biznesu,

- kształtowanie regionalnego systemu transferu innowacji i wymiany informacji,
- rozwijanie potencjału naukowo-badawczego regionu.

W Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego zapisy dotyczące innowacyjności występują w części oświatowej (pkt 1). Równocześnie w innych częściach strategii znalazły się działania I. 3. „Budowanie społeczeństwa informacyjnego i rozwój bazy technicznej na jego potrzeby” oraz I. 4. „Budowanie efektywnego regionalnego systemu innowacyjności”, które wykazują większe powiązania z celami POIG.

W Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020 w celu strategicznym „Gospodarka regionu” zdefiniowano priorytet 2: „Budowanie regionalnego systemu innowacji poprzez rozwój rzeszowskiego obszaru metropolitalnego oraz powiązań między nauką i gospodarką”.

Na podstawie powyższych zapisów można zatem wyciągnąć wniosek, iż w większości przypadków powiązania projektów realizowanych w ramach POIG dotyczyć będą innych zapisów strategii wojewódzkich niż zapisy dotyczące oświaty.

Odbiorców końcowych projektów realizowanych w ramach POIG nie należy - ze względu na ich innowacyjny charakter - utożsamiać z adresem beneficjenta. Innowacyjność działań wpływać będzie nie tylko na rynek lokalny ale również krajowy i międzynarodowy. Tym samym wszystkie projekty realizowane w ramach POIG mają wpływ na wzrost potencjału innowacyjnego każdego z województw.

6.2.4. Monitorowanie realizacji planów strategicznych i programów operacyjnych

6.2.4.1. Część strategiczna

W ramach analizowanych strategii wojewódzkich realizowany jest proces monitorowania działań edukacyjnych.

Województwo kujawsko pomorskie

Zgodnie za założeniami przedstawionym w Strategii Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na terenie województwa prowadzone są monitoring i ewaluacja stopnia realizacji celów strategicznych. Raport z monitorowania przygotowywany jest przez jednostkę doradczą (Zespół Strategiczny) i akceptowany przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Ostatni raport (lipiec 2010) dotyczył realizacji Strategii Edukacji w latach 2009-2010 oraz planów działań na roku 2011.

W ramach strategii zdefiniowane zostały mierniki osiągnięcia celów przypisane do poszczególnych celów cząstkowych. Nie wskazano mierników granicznych warunkujących osiągnięcie celów.

Województwo opolskie

W województwie opolskim monitorowanie stanu realizacji strategii na poziomie ogólnym dokonywane jest poprzez Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej w formie corocznych raportów o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego. Kolejne dokumenty zawierają informacje na temat kształtowania się podstawowych zjawisk społeczno-gospodarczych w województwie opolskim w świetle najbardziej aktualnych danych.

Za monitorowanie komponentu oświatowego odpowiedzialny jest Departament Edukacji i Rynku Pracy. Departament przygotowuje oddzielne opracowanie dotyczące stanu oświaty w województwie p.t. „Kształcenie w województwie opolskim a rynek pracy”. W ramach tego raportu przedstawiany jest stan oświaty w województwie ze wyszczególnieniem działań zrealizowanych zgodnie z założeniami Strategii Województwa.

Monitoring obejmuje ocenę zakresu realizacji założeń i kierunków rozwoju wyznaczonych w strategii (ocena osiągniętych rezultatów oraz rozbieżności między wyznaczonymi kierunkami a efektami) oraz zapis podjętych decyzji odnośnie dalszych działań: kontynuacja działań w dotychczasowym układzie, wprowadzenie zapisów korygujących, rozpoczęcie procesu aktualizacji strategii.

Województwo podkarpackie

W województwie podkarpackim w trakcie akceptowania końcowej wizji dokumentu strategicznego województwa wskazano na potrzebę monitorowania oraz oceny zmian dotyczących oświatowych działań strategicznych województwa. Przedstawiono sposób monitorowania działań oraz wskazano źródła uzyskiwania informacji dotyczących stanu realizacji strategii wojewódzkiej.

W praktyce monitoring strategii wojewódzkiej został ukierunkowany na proces kilkukrotnej aktualizacji strategii. W ramach każdej z takich aktualizacji zostanie dokonana analiza: miejsca województwa w gospodarce światowej, europejskiej i krajowej, różnicowania regionalnego potencjału społecznego, gospodarczego, kulturowego, warunków przyrodniczych oraz jego struktur sektorowych, różnicowania przestrzeni układów ponadlokalnych (powiatów) i lokalnych (gmin). W ramach tych działań zostanie przede wszystkim wskazany stan zaawansowania realizacji strategii oraz plan działań i ewentualnie korekta działań dotyczących przyszłości.

Proces pierwszej aktualizacji strategii został obecnie rozpoczęty. Samorząd planuje zakończenie działań związanych z tą aktualizacją na przełomie 2010 i 2011 roku.

W przypadku województwa podkarpackiego stwierdza się brak właściwej procedury monitorowania realizacji strategii.

6.2.4.2. Część operacyjna RPO

Województwo kujawsko-pomorskie

W ramach RPO Zarząd Województwa przedstawia na bieżąco stan z realizacji zadań w ramach programu, przedstawiając raporty sprawozdawcze okresowe i roczne.

Za monitorowanie sposobu i przebiegu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 odpowiada instytucja zarządzająca tj. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Regionalny Komitet Monitorujący RPO.

W ramach osi 3 działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej wskazano następujące wskaźniki produktu i rezultatu.

Tabela 15. Wskaźniki produktu i rezultatu RPO WK-P Oś 3 Działanie 3.1.

Lp	Wskaźnik produktu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba projektów z zakresu edukacji w tym szkolnictwa wyższego – szt.	704
2	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół – szt.	10
3	Liczba obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych – szt.	10
4	Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół – szt.	15
5	Liczba wyposażonych w aparaturę naukowo - badawczą, na potrzeby dydaktyki szkół wyższych – szt.	30
6	Liczba szkół wyposażonych w aparaturę naukowo-badawczą – szt.	5
7	Powierzchnia użytkowa nowych obiektów przeznaczonych na cele dydaktyczne – m2	7 770
Lp	Wskaźnik rezultatu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba studentów/uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów – osoby	2 590
2	Liczba studentów/uczniów korzystających z infrastruktury dydaktycznej wspartej w wyniku realizacji projektów – osoby	1 500

Źródło: Uszczegółowienie RPO WK-P

Realizacja wskazanych wskaźników przedstawiana jest w sprawozdaniach okresowych z realizacji RPO WK-P, publikowanych za każde półrocze oraz za każdy pełny rok kalendarzowy. Zgodnie z ostatnim sprawozdaniem za I połowę 2010 roku w ramach osi priorytetowej 3.1. osiągnięto następujące wskaźniki:

- „Liczba projektów z zakresu edukacji” – 1 projekt, co stanowi 1,43% zakładanej wartości do osiągnięcia. Biorąc pod uwagę stale zwiększający się poziom kontraktacji oraz planowane przyszłe konkursy zakłada się, iż wskaźnik zostanie osiągnięty. Analiza sytuacji bieżącej daje podstawy do wnioskowania, iż nie powinny wystąpić problemy z osiągnięciem planowanej wartości. Wskazuje na to również systematyczny wzrost wartości realizacji wskaźnika od ostatniego okresu rozliczeniowego o 100% (3 projekty).
- „Liczba studentów/uczniów korzystających z efektów projektu” – uzyskano wskaźnik 589 osób, co stanowi 22,74% wartości zakładanej

do osiągnięcia w 2013 roku. Osiągnięty wynik wskazuje, iż wskaźnik zostanie osiągnięty do końca okresu programowania.

W kolejnych okresach sprawozdawczych planowane jest ogłoszenie kolejnych naborów wniosków o dofinansowanie, co w konsekwencji wpłynie na wyższy poziom kontraktacji w ramach omawianej osi 3. Na obecnym etapie wdrażania RPO WK-P nie stwierdzono zagrożeń dla realizacji działań w ramach osi 3 „Rozwój infrastruktury społecznej”.

Województwo opolskie

W RPO województwa opolskiego w ramach osi 5 działanie 5.1. „Wsparcie infrastruktury edukacyjnej”, poddziałanie 5.1.1. „Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej” zdefiniowano następujące wskaźniki produktów i rezultatów:

Tabela 16. Wskaźniki produktu i rezultatu RPO WO Oś 5, Działanie 5.1. Poddziałanie 5.1.1.

Lp	Wskaźnik produktu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba projektów z zakresu edukacji – szt.	4
2	Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem – szt.	4
3	Liczba obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych – szt.	4
4	Liczba szkół wyższych wyposażonych w aparaturę naukowo-badawczą na potrzeby dydaktyki – szt.	2
Lp	Wskaźnik rezultatu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba studentów korzystających z efektów projektów, w tym korzystający z nowej/zmodernizowanej infrastruktury – osoby	2 900
2	Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z efektów projektów, w tym korzystający z nowej/zmodernizowanej infrastruktury	-

Źródło: Uszczegółowienie RPO WO

W ramach osi 5 działanie 5.1. „Wsparcie infrastruktury edukacyjnej”, poddziałanie 5.1.2. „Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej” zdefiniowano następujące wskaźniki produktów i rezultatów:

Tabela 17. Wskaźniki produktu i rezultatu RPO WO Oś 5, Działanie 5.1. Poddziałanie 5.1.2.

Lp	Wskaźnik produktu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba projektów z zakresu edukacji – szt.	6
2	Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem – szt.	6
3	Liczba obiektów infrastruktury szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych – szt.	6
Lp	Wskaźnik rezultatu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z efektów projektów, w tym korzystający z nowej / zmodernizowanej infrastruktury - <i>osoby</i>	1000

Źródło: Uszczegółowienie RPO WO

W ramach osi priorytetowej 5 założono osiągnięcie 8 wskaźników produktu i obecnie wszystkie te wskaźniki są osiągnięte. W ramach działania 5.1. osiągnięto następujące rezultaty:

- liczba projektów z zakresu edukacji - 34 szt. t.j. 340% wartości docelowej,
- liczba placówek oświatowych objętych wsparciem - 17 szt. t.j. 170% wartości docelowej.

W ramach działania 5.1 od momentu uruchomienia programu realizowane są 34 projekty z zakresu infrastruktury edukacyjnej, w tym 17 na poziomie regionalnym oraz 17 na poziomie lokalnym. Realizacja 9 projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej na poziomie regionalnym już się zakończyła. Na etapie programowania RPO WO 2007-2013 założono, iż w ramach działania 5.1 „Wsparcie infrastruktury edukacyjnej” wsparcie otrzymają inwestycje służące poprawie stanu bazy lokalowej i jej wyposażenia, ponieważ zapewnienie infrastruktury bazy edukacyjnej o odpowiednim standardzie jest istotnym czynnikiem wpływającym na podniesienie jakości wykształcenia i ułatwienie dostępu do wiedzy.

W ramach zakończonych projektów:

- wsparciem objęto 17 placówek oświatowych o zasięgu regionalnym, co stanowi 170% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej,
- 7 obiektów zostało dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- zakupiono 3416 zestawów komputerowych i oprogramowania.

Po zrealizowaniu wszystkich dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie z zakresu infrastruktury edukacyjnej przewiduje się, że osiągnięte zostaną następujące wskaźniki:

- wsparciem zostaną objęte 77 placówki oświatowe,
- 16 placówek zostanie dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 5 szkół wyższych zostanie wyposażonych w aparaturę naukowo-badawczą,
- ze wsparcia korzystać będzie ponad 34 556 uczniów i słuchaczy oraz ponad 24 798 studentów.

Województwo podkarpackie

W RPO województwa podkarpackiego w ramach osi 5 działanie 5.1. „Infrastruktura Edukacyjna” określono następujące wskaźniki produktów i rezultatów:

Tabela 18. Wskaźniki produktu i rezultatu RPO WP – Oś 5, Działanie 5.1

Lp	Wskaźnik produktu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba projektów z zakresu edukacji – szt.	80
	W tym na obszarach wiejskich – szt.	40

2	Liczba zmodernizowanych obiektów edukacyjnych – szt.	60
Lp	Wskaźnik rezultatu	Zakładana wartość docelowa
1	Liczba uczniów korzystających z efektów projektów – osób	6 800
2	Liczba studentów korzystających z efektów projektów – osób	40 000
3	Liczba wspartych placówek prowadzących działalność w zakresie kształcenia ustawicznego – szt.	40
4	Liczba miejsc w przedszkolach wiejskich wybudowanych lub zmodernizowanych - miejsca	750

Źródło: Uszczegółowienie RPO WP

W ramach założeń RPO Komitet Monitorujący Województwa przedstawia na bieżąco stan z realizacji zadań, przedstawiając okresowe raporty sprawozdawcze z realizacji RPO województwa podkarpackiego. W ostatnim takim raporcie przedstawiono m.in. informacje dotyczące osi priorytetowej 5 „Infrastruktura publiczna”, działanie 5.1 „Infrastruktura edukacyjna”.

Zgodnie z podpisanymi umowami szacuje się, efektem realizacji projektów będzie zmodernizowanie ok. 27 (szt.) obiektów edukacyjnych, co stanowi 90% wartości docelowej w 2013 r. oraz 45% wartości docelowej w 2015 r. Ponadto szacuje się, że ok. 24 300 (osoby) uczniów korzystać będzie z efektów projektów, co stanowi 1 869,23% wartości docelowej w 2010 r., a 357,35% w 2015 r.

W wyniku realizacji projektów, dla których podpisano umowy, 39 obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół zapewni dostęp osobom niepełnosprawnym. Przykładem takiego działania jest projekt pn. „Poprawa dostępu do szkolnictwa wyższego oraz podniesienie jakości kształcenia w regionie w wyniku rozbudowy i wyposażenia obiektów PWSZ w Krośnie”, realizowany w ramach działania 5.1, którego celem jest poprawa dostępności i podniesienie jakości regionalnego systemu edukacji. Jednym z celów bezpośrednich tego projektu jest dostosowanie budynków i wyposażenia placówek do potrzeb osób niepełnosprawnych. Podkreślić również należy, że na poziomie regionalnym cele przedmiotowego projektu są spójne m.in. z Wojewódzkim Programem na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008-2020” (cel strategiczny nr 3 Stworzenie Warunków do Podnoszenia Poziomu Kształcenia, Kwalifikacji Zawodowych Osób Niepełnosprawnych oraz Aktywności Zawodowej).

6.2.4.3. Część operacyjna Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Województwo kujawsko-pomorskie

W województwie opolskim za sporządzanie dokumentów sprawozdawczych na poziomie priorytetu odpowiada Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu. W ramach systemu sprawozdawczości sporządzane są dokumenty okresowe i roczne „Sprawozdanie realizacji priorytetów komponentu regionalnego w ramach POKL 2007-2013” obejmujące swym zakresem m.in.:

- opis przebiegu realizacji priorytetu w okresie objętym sprawozdaniem wraz z analizą postępów,
- opis postępu w realizacji działań o których mowa w art. 10 Rozporządzenia (WE) 1081/2006,
- zmiany uwarunkowań wdrażania priorytetu,
- opis istotnych problemów we wdrażaniu priorytetu wraz z informacją o podjętych lub planowanych do podjęcia środkach zaradczych,
- wskaźniki realizacji priorytetu - osiągnięte wartości wskaźników, analiza stopnia osiągnięcia oczekiwanych efektów oraz wartości docelowych wskaźników w podziale na cele szczegółowe.

Województwo opolskie

Za sporządzanie dokumentów sprawozdawczych na poziomie priorytetu w województwie opolskim odpowiada Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. W ramach systemu sprawozdawczości sporządzane są dokumenty okresowe i roczne „Sprawozdanie realizacji priorytetów komponentu regionalnego w ramach POKL 2007-2013” obejmujące swym zakresem m.in.:

- opis przebiegu realizacji priorytetu w okresie objętym sprawozdaniem wraz z analizą postępów,
- opis postępu w realizacji działań o których mowa w art. 10 Rozporządzenia (WE) 1081/2006,
- zmiany uwarunkowań wdrażania priorytetu,
- opis istotnych problemów we wdrażaniu priorytetu wraz z informacją o podjętych lub planowanych do podjęcia środkach zaradczych,
- wskaźniki realizacji priorytetu - osiągnięte wartości wskaźników, analiza stopnia osiągnięcia oczekiwanych efektów oraz wartości docelowych wskaźników w podziale na cele szczegółowe.

Województwo podkarpackie

Sprawozdawczość PO KL realizowana jest na wszystkich poziomach instytucjonalnych wdrażania Programu oraz przez wszystkich jego beneficjentów. Za sporządzanie dokumentów sprawozdawczych na poziomie priorytetu w województwie podkarpackim odpowiada Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie. W ramach systemu sprawozdawczości sporządzane są następujące dokumenty sprawozdawcze:

- informacja miesięczna z realizacji PO KL – sporządzana jest co miesiąc, zawiera dane nt. ogłoszonych przez IOK konkursów oraz informacje o złożonych protestach,
- sprawozdania okresowe, roczne oraz końcowe – sporządzane kolejno za półrocze kalendarzowe, za rok kalendarzowy oraz po zakończeniu realizacji programu, priorytetu i działania,
- wniosek beneficjenta o płatność (w tym w szczególności załącznik nr 2) – na poziomie projektu pełni m. in. funkcję sprawozdania z postępów

realizacji projektu (przedstawia postęp rzeczowy i finansowy przedsięwzięcia).

6.2.4.4. Podsumowanie

W poszczególnych województwach za monitorowanie komponentu edukacyjnego strategii oraz programu operacyjnego odpowiedzialne są stosowne departamenty województwa lub komitety województwa powołane do tego celu.

W ramach monitorowania strategii wojewódzkich nie stwierdzono zdefiniowania wysokości mierników określających poprawność osiąganych celów strategicznych. W województwie podkarpackim brak jest właściwie zdefiniowanej procedury monitorowania.

W programach operacyjnych określona jest wysokość mierników a kolejne sprawozdania definiują % osiągnięcia zakładanego wskaźnika.

W ramach procesu monitorowania każdy z programów operacyjnych oceniany jest oddzielnie przez departament województwa lub organ zarządzający lub pośredniczący. Oznacza to, że w procesie monitorowania nie jest dokonywana łączna analiza osiąganych wskaźników. Wiąże się to z różnym podejściem do oczekiwanych rezultatów przy tworzeniu kryteriów oceny. Główne cele oświatowe zdefiniowane na etapach tworzenia strategii wojewódzkich oraz programów operacyjnych spowodowały powstanie kryteriów oceny (wskaźników produktów i rezultatów) niezależnych od siebie, których wzajemne porównywanie a co bardziej wspólna ocena monitorująca nie ma zastosowania.

Analiza mierników osiągania celów strategicznych wskazana w rozdziale 4.5. wskazuje, iż najczęściej używanymi kryteriami osiągania celów strategii są:

- odsetek osób z wykształceniem wyższym,
- liczba studentów na 1000 mieszkańców,
- udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym,
- nakłady ponoszone na poprawę stanu edukacji.

Kryteria oceny osiągania celów RPO mają specyficzny charakter poprzez ich podział na wskaźniki produktu i rezultatu. Na wskaźniki te składają się:

- liczba wspartych projektów edukacyjnych,
- liczba zrealizowanych oświatowych obiektów infrastrukturalnych
- liczba uczniów/studentów korzystających ze zmodernizowanych/ wybudowanych obiektów.

Kryteria oceny osiągania celów POKL również podzielone są na wskaźniki produktów i rezultatów. W analizowanych województwach są to:

- Wybrane wskaźniki produktu:
 - liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach priorytetu,
 - liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich,

- liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach priorytetu,
- liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe.
- Wybrane wskaźniki rezultatu:
 - odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat uczestniczących w różnych formach edukacji przedszkolnej w ramach priorytetu na obszarach wiejskich w stosunku do ogólnej liczby dzieci w tej grupie,
 - odsetek szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach priorytetu,
 - odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe w relacji do wszystkich szkół tego typu,
 - odsetek nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje w wyniku doskonalenia zawodowego w krótkich formach w relacji do ogólnej liczby nauczycieli.

Podkreślić należy, iż kryteria mierzone na poziomie programów operacyjnych oceniają inny stan rzeczy niż na poziomie strategii wojewódzkich. Rozbieżność ta wynika z sytuacji, iż pomimo zbieżności celów programów operacyjnych z celami strategii wojewódzkich, główne zamierzenia tych działań oraz oczekiwania po zrealizowaniu tych działań (sprecyzowane wskaźnikami) nie są ze sobą zbieżne.

Innymi słowy osiągnięcie wskaźników programów operacyjnych nie jest równoważne z osiągnięciem wskaźników planów strategicznych.

Kwestią do dyskusji pozostaje stwierdzenie wad w takim procesie oraz odpowiedź na pytanie:

- **Czy plan strategiczny powinien determinować realizację operacyjną tylko na potrzeby wszystkich zapisów strategii?**
- **Czy w ramach realizacji działań i planów operacyjnych można preferować działania umożliwiające dofinansowania w zamian za realizację innych zamierzeń strategicznych?**

Obecnie nie można udzielić jednoznacznej odpowiedzi na te pytania. Samorządy lokalne w aktualnym okresie planowania funduszy strukturalnych 2007-2013 odpowiadały na gotowość absorpcji środków unijnych realizując cele operacyjne ale nie do końca główne cele strategiczne województw. W świetle ogólnych potrzeb i braków oświatowych taka polityka województw jest słuszną w stosunku do polityki spójności UE. Docelowo należy określić ważność działań operacyjnych w stosunku do kosztu ich osiągnięcia:

1. Jeżeli cele strategiczne są priorytetem niezależnie od kosztu ich osiągnięcia to stwierdza się poważną wadę analizowanej sytuacji.
2. Jeżeli cele strategiczne rankinguje koszt ich osiągnięcia i równoznaczny koszt dofinansowania wybranych działań operacyjnych to analizowany stan rzeczy można potraktować za właściwy.

W analizowanych strategiach wojewódzkich brak jest stwierdzeń lub wskazań preferujących ważność określonych celów strategicznych. Zdefiniowane mierniki lub kryteria planowanych do osiągnięcia celów wskazywać mogą co dane województwo uważa za najważniejsze w swoich dążeniach. Jeżeli kryteria monitorujące strategiczne i operacyjne są rozbieżne to znaczy, że popełniono błąd na etapie tworzenia dokumentacji i planów.

Ostatecznie można wnioskować, iż Plany strategiczne zostały zrealizowane prawidłowo. Nie do końca jednak uwzględniono, że najbliższa przyszłość w działaniach oświatowych związana jest dofinansowaniem strukturalnym, który podlega innemu procesowi oceny i monitoringu.

6.2.5. Kompetencja i możliwości administracji województw

Jednostkami wojewódzkimi odpowiedzialnymi za sprawy oświaty w poszczególnych województwach są:

- Departament Edukacji, Sportu i Turystyki (kujawsko-pomorskie)
- Departament Edukacji i Rynku Pracy (opolskie)
- Departament Edukacji i Kultury (podkarpackie)

Wskazane departamenty oświatowe nie mają bezpośredniego wpływu na rozdział przyznanych na województwo strumieni finansowych w ramach Programów Operacyjnych.

Pośredni wpływ na rozdział finansowania w ramach Programów Operacyjnych może zostać realizowany w Departamentach poprzez:

- nadzór nad przygotowaniem i realizacją projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- przygotowanie i nadzór merytoryczny nad realizacją projektów finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego;
- opracowywanie, wdrażanie i opiniowanie projektów z funduszy pomocowych,
- współpraca z Instytucją Pośredniczącą (Wojewódzkim Urzędem Pracy) w zakresie realizowanych projektów systemowych,

Jednostki organizacyjne i Departamenty województw występują w programach operacyjnych jako Instytucja Zarządzająca (RPO) lub Instytucja Pośrednicząca (POKL).

W analizowanych województwach wpływ na rozdział strumieni finansowych w ramach programów operacyjnych wynika z faktu uczestnictwa w przygotowywaniu Regionalnych Programów Operacyjnych jak również z uczestnictwa w ocenie zgłaszanych projektów. Z punktu widzenia POKL wpływ na rozdział strumieni finansowych jest nieco mniejszy. Założenia, cele i wskaźniki programu były weryfikowane na poziomie ministerialnym. Jednak i w tym przypadku województwa jako instytucje Pośredniczące uczestniczą w procesie naboru i oceny projektów.

Dodatkowo województwa mogą czynnie uczestniczyć w Programach Operacyjnych na potrzeby swoich placówek oświatowych.

W ogólnej ocenie można wydzielić etapy wpływu administracji wojewódzkiej na zarządzanie programami operacyjnymi:

- Etap 1 - to proces organizacji i tworzenia programów operacyjnych
- Etap 2 – to proces realizacji programów operacyjnych
- Etap 3 – to proces oceny zgłaszanych projektów
- Etap 4 – to proces monitorowania programów

Etap 1 jest etapem w dużym stopniu zależnym od kompletnego procesu organizacji wdrażania programów operacyjnych w Polsce. W swoich założeniach programy mają nawiązywać bezpośrednio do celów strategicznych, priorytetów i kierunków działań określonych w Strategii rozwoju województw. Głównie jednak programy operacyjne koncentrują się na wybranej grupie działań, które są efektem procesu konsultacji z podmiotami i środowiskami zaangażowanymi w rozwój regionu oraz w konsekwencji konkretyzuje się na osie priorytetowe odpowiadające obszarom interwencji przewidzianym do wsparcia w ramach Funduszy Strukturalnych. Na tym etapie wpływu administracji wojewódzkiej na zarządzanie programami operacyjnymi stwierdza się bardzo ograniczone znaczenie podjętych działań na rozdział zaplanowanych środków finansowych. Działania administracji wojewódzkiej skupiały się na przygotowaniu Dokumentów operacyjnych oraz uczestnictwie w ich konsultowaniu. Jednak nawet w przypadku tworzenia RPO i uszczegółowienia RPO administracja przygotowująca realizowała prace wg wytycznych i ukierunkowań.

Etap 2 to proces w którym województwo staje się równocześnie beneficjentem programów operacyjnych. W tym przypadku administracja województw bierze czynny udział w tworzeniu bazy projektów, które biorą udział w ocenie w poszczególnych osiach priorytetowych. W tym przypadku administracje województw wykazują duże zaangażowanie w przygotowywanie projektów zgłaszanych głównie w ramach POKL.

Etap 3 to proces oceny projektów, w którym administracja wojewódzka uczestniczy. Cały cykl naboru projektów, procedura ocen formalnych oraz merytorycznych angażuje w proces oceny przedstawicieli administracji województwa. Proces ten oparty na kryteriach oceny, systemowi nadawania punktów w konsekwencji ma wskazać obiektywną listę rankingową zgłaszanych projektów. Udział w procesie oceny przedstawicieli administracji województw ma znaczenie merytoryczne. Przejrzystość oceny, równe traktowanie wszystkich beneficjentów powoduje, iż administracja województw nie ma albo nie powinna mieć żadnego wpływu na proces oceny projektów. Ostatecznie jednak, w ostatnim etapie oceny projektów (ocena strategiczna) jest decyzja Zarządu Województwa o przyznaniu dofinansowania podejmowana w drodze uchwały. Zarząd, podejmując decyzje, kieruje się kryteriami strategicznymi m.in. Stopień zgodności projektu ze Strategią Rozwoju Województwa. Można zatem stwierdzić, iż w części oceny

strategicznej administracja (zarząd województwa) ma znaczenie decydujące w przyznaniu i rozdysponowaniu środków finansowych.

Etap 4 to proces monitorowania realizacji zamierzeń Programów Operacyjnych. Niezależnie od stwierdzonych rozbieżności w kryteriach monitorujących pomiędzy częścią strategiczną a operacyjną (patrz R 6.2.4), nie stwierdza się problemów w monitorowaniu Programów operacyjnych.

Przedstawione wnioski z poszczególnych etapów wpływu administracji województwa na zarządzanie programami operacyjnymi powstały na podstawie uzyskanych odpowiedzi z wizyt roboczych oraz oceny autorskiej.

Analizując przebieg realizowanych programów operacyjnych wrażenie jest pozytywne:

- Administracja wojewódzka zrealizowała terminowo przygotowanie programów operacyjnych, przeprowadziła stosowne konsultacje społeczne na poziomie regionalnym oraz skutecznie zrealizowała wytyczne MRR i Komisji Europejskiej.
- Administracja wojewódzka przygotowuje szereg projektów, które zgłasza do dofinansowania w ramach programów operacyjnych
- Administracja wojewódzka skutecznie przeprowadza proces naboru oraz oceny projektów zgłaszanych w województwie
- Administracja wojewódzka na bieżąco monitoruje realizację programów operacyjnych.

Czy zatem należy stwierdzić poprawność wszystkich działań administracji samorządowej?

Na to pytanie nie można uzyskać odpowiedzi bez zadania pytania stronom uczestniczącym głównie w Etapie 3 i 4 wpływu administracji na zarządzanie programami operacyjnymi. Innymi słowy powinna zostać przeanalizowana w formie osobnych ankiet, raportu lub innych działań ocena działań administracji wojewódzkiej przez beneficjentów pomocy.

Z ocen pozaraportowych oraz nieoficjalnych rozmów z beneficjentami (samorządy lokalne i inni beneficjenci) wskazać można następujące problemy w zarządzaniu programami operacyjnymi przez administrację wojewódzką:

- Brak kompetencji osób przedstawiających informacje telefoniczne na pytania beneficjentów
- Rozbieżność przekazywanych informacji
- Błędy w ocenach formalnych
- Błędy w ocenach merytorycznych
- Trudny proces udowadniania błędów zastosowanych przez osoby z administracji wojewódzkiej

Aby właściwie ocenić kompetencje administracji wojewódzkiej na Etapie oceny projektów konieczne jest przeprowadzenie właściwego procesu zadania pytań i

zebrania informacji popartego analizą problematycznych zdarzeń, wybranych procedur odwoławczych oraz sporów powstałych w trakcie procesu naboru projektów.

6.2.6. Województwo a oświata na poziomie lokalnym

W chwili obecnej województwa nie są w stanie zaprezentować procedur monitorujących stan oświaty w rejonie na szczeblu lokalnym. Docelowo jednak sama realizacja w województwach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki umożliwia w końcowej fazie działania oceny systemu oświaty w województwie.

Większość projektów systemowych w województwach dotyczy aspektów w skali wojewódzkiej. Zakończenie tych projektów będzie źródłem informacji w wyspecyfikowanej tematyce o tym co występuje w województwie.

Równocześnie zakończenie projektów konkursowych będzie podstawą do oceny stopnia osiągania założonych wskaźników w poszczególnych regionach województwa.

Programy Operacyjne umożliwiły stworzenie Programów, w wyniku których zostaną sformułowane wnioski i odpowiedzi m.in. na temat losu uczniów po skończeniu szkoły oraz na temat zależności pomiędzy ofertą i bazą oświatową a specyfiką gospodarczą regionu. Pełna analiza stanu oświaty w rejonie będzie możliwa zatem po zakończeniu programów operacyjnych

Z innego punktu widzenia, województwo poprzez zarządzanie programami operacyjnymi wpływa w sposób znaczący na realizowane polityki oświatowe na poziomie lokalnym. Poprzez zarządzanie finansami w ramach programów operacyjnych, Urzędy Marszałkowskie mają wpływ na szeroko pojęte podejmowanie decyzji oświatowych na poziomie gminnym i powiatowym. Wpływ na gminną politykę oświatową nie zawsze wychodzi naprzeciw oczekiwaniom poszczególnych jednostek samorządowych. Powstaje sytuacja, w której samorządy lokalne realizują politykę operacyjną województw (bo na to jest dofinansowanie) a nie politykę „swoją” (bo to musieliby robić za środki własne). Oczywiście mechanizm ten sprawdza się w sytuacji ogólnego braku i potrzeb realizacji projektów we wszystkich specyficznych zakresach.

Docelowo jednak, w konsekwencji podnoszenia „bogactwa” infrastruktury oświatowej oraz poziomu i jakości kształcenia programy operacyjne niekoniecznie mogą przystawać do potrzeb lokalnych samorządów.

Powstaje zatem pytanie czy obecna forma przekazywania informacji w kierunku województw odnośnie potrzeb w systemie oświatowym, skupiona głównie na merytorycznych konsultacjach w okresie tworzenia programów operacyjnych jest wystarczająca, aby jakość systemów oświatowych województw była dokładnie przeanalizowana.

6.3. Wnioski z zagadnień dodatkowych

W kolejnych punktach rozdziału 5.4. oraz Załącznika nr 2 przedstawiono szczegółowo proces naboru oraz wyboru projektów w 3 analizowanych województwach w ramach poszczególnych Programach Operacyjnych.

Dodatkowo przeanalizowano wyniki tych naborów z wyszczególnieniem tytułów realizowanych projektów oraz oczekiwanych produktów i rezultatów jakie zostaną osiągnięte po zakończeniu działań.

Właściwa ocena poprawności zakładanych wskaźników osiągnięcia celów będzie możliwa do przeprowadzenia dopiero we wskazanych okresach sprawozdawczości. Równocześnie stwierdza się, iż żadne z województw nie widzi zagrożenia w osiągnięciu zakładanych wskaźników,

Rozdział 5.4.3, oraz Rozdział 1.3.2. Załącznika 2 przedstawia zestawienie celów wojewódzkich z planowanymi do osiągnięcia wskaźnikami produktów i rezultatów Programów Operacyjnych. Stwierdza się kompletność i zgodność wskazanych wskaźników produktów i rezultatów z celami strategicznymi województw. Można zatem wnioskować, iż występuje ścisła zależność pomiędzy celami strategicznymi a realizowanymi projektami. Analiza wskazuje, iż sposób realizacji strategii przekłada się ostatecznie na wykazywanie wzajemnych zależności strategiczno-operacyjnych.

W przypadku bardziej rozbudowanego planu strategicznego (województwo kujawsko-pomorskie) występuje wiele celów operacyjnych i działań jakie powinny w ramach strategii być realizowane. Projekty realizowane w ramach RPO i POKL odpowiadają tylko wybranym celom szczegółowej strategii oświatowej.

Inaczej w pozostałych województwach. Stopień ogólnych zapisów strategii umożliwia przyporządkowanie projektów realizowanych w ramach Programów Operacyjnych praktycznie do wszystkich celów oświatowych.

Porównanie kryteriów monitorujących zostało opisane w części 6.2.4.

Po analizie szczegółowej projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych ponownie nasuwa się wniosek odnośnie braku kompletności działań operacyjnych w stosunku do zamierzeń strategicznych.

Całość zagadnień opisanych w kolejnych rozdziałach i podsumowaniu pozwala na stworzenie bazy dobrych i złych praktyk.

6.4. Baza dobrych i złych praktyk

Wnioski ostateczne zostały sformułowane w układzie tabeli porównawczej odpowiadającej na główne zagadnienia przedstawione przed Raportem w układzie wad i zalet.

Tabela 19. Baza dobrych i złych praktyk

Lp	Wyszczególnienie	+	-
1	Powiązanie strategii wojewódzkich ze strategiami wyższego szczebla	W strategiach wojewódzkich przytaczane są odniesienia do planów nadrzędnych oraz osobne rozdziały wskazujące na to powiązania	W dokumentacji można znaleźć stwierdzenia o odniesieniach do innych planów lecz brak jest kontynuacji wskazującej na te powiązania
2	Podobieństwa w formułowanych celach strategicznych	Podobna baza celów świadcząca o podobnych problemach występujących w regionach	
3	Zgodność programów operacyjnych z celami strategii	Działania programów operacyjnych są zgodne z celami ujętymi w wojewódzkich strategiach oświatowych,	Działania programów operacyjnych nie realizują wszystkich celów ujętych w wojewódzkich strategiach oświatowych,
4	Rozwój placówek prowadzonych przez województwa a strategię i plany operacyjne	Strategie nie definiują i nie preferują podmiotów, które te cele będą realizować. Rozwój placówek dla których województwo jest organem prowadzącym jest uwzględniony w strategiach oraz planach operacyjnych na takich samych zasadach jak rozwój placówek prowadzonych przez inne podmioty oraz JST.	
5	Rozwój oświaty a rozwój ekonomiczny	Realizacja strategii wojewódzkich oraz planów operacyjnych w części oświatowej jest ściśle powiązana w sposób merytoryczny i mierzalny z rozwojem ekonomicznym regionów.	Kryteria rozwoju ekonomicznego w części strategicznej i operacyjnej są rozbieżne
6	Sposób opracowywania planów strategicznych oraz RPO	Właściwie przeprowadzona procedura prac, konsultacje społeczne, terminowość, fachowość	Błędy merytoryczne w kontekście punktu wcześniejszego
7	Monitorowanie efektów planów strategicznych i operacyjnych	Wszędzie wskazano na potrzebę przeprowadzenia działań monitorujących	Ograniczony poziom monitorowania na poziomie strategicznym. Brak zgodności wskaźników monitorujących pomiędzy częścią strategiczną a operacyjną
8	Kompetencje	Kompetencja i fachowość w	Stwierdzone wady i rozbieżności

Lp	Wyszczególnienie	+	-
	administracji wojewódzkiej	przygotowaniu dokumentacji strategicznej i operacyjnej, na etapie przygotowania projektów, w ocenie projektów i w monitorowaniu efektów	w kryteriach monitorowania pomiędzy częścią strategiczną i operacyjną. Informacje z innych źródeł na temat niekompetencji w ocenach projektów (do sprawdzenia procesy naborów i odwołań.

W podsumowaniu zestawień charakteryzujących Raport wskazać należy 2 działania, rekomendowane do realizacji, które zweryfikują rozbieżności i błędy powstałe w analizowanym procesie:

- Analiza możliwości dostosowywania strategii wojewódzkich do programów operacyjnych pod kątem monitorowania efektów tymi samymi wskaźnikami oceny.
- Analiza wad w zarządzaniu i administrowaniu programami operacyjnymi w kontekście powstałych sporów z beneficjentami pomocy regionalnej.